

PLA D'ACCIÓ LOCAL PER A LA SOSTENIBILITAT

Document 2. Diagnosi estratègica

Maig de 2008

Índex

1. Introducció.....	1
2. Aspectes de sostenibilitat ambiental i d'ordenació del territori.....	2
2.1. Entorn físic.....	2
2.2. Anàlisi del territori.....	10
2.3. Biodiversitat i paisatge.....	15
2.4. Riscos ambientals	19
2.5. Mobilitat.....	29
2.6. Aigua.....	34
2.7. Contaminació atmosfèrica.....	44
2.8. Soroll.....	49
2.9. Residus.....	52
2.10. Energia.....	58
3. Aspectes de sostenibilitat econòmica.....	64
3.1. Mercat laboral i àrees d'influència.....	64
3.2. Sectors econòmics.....	71
4. Aspectes de sostenibilitat social.....	80
4.1. Població.....	80
4.2. Habitatge.....	85
4.3. Salut i benestar social.....	91
4.4. Educació.....	97
4.5. Associacionisme i activitat cultural.....	107

1. Introducció

Aquest document correspon a la fase de diagnosi municipal i constitueix el segon volum del Pla d'Acció Local per a la Sostenibilitat dels municipis de Cabanelles, Crespià, Esponellà, Fontcoberta i Serinyà. A diferència de la memòria descriptiva, la diagnosi estratègica és específica per a cada municipi i té per finalitat:

- valorar els resultats obtinguts en el primer exercici d'anàlisi, i
- servir de referent per a la posterior elaboració del Pla d'Acció Local.

La diagnosi facilita una interpretació territorial i municipal en clau de desenvolupament sostenible sobre un conjunt d'aspectes ambientals, econòmics i socioculturals distribuïts en 17 capítols temàtics relatius a: entorn físic, territori, biodiversitat, riscos ambientals, mobilitat, aigua, atmosfera, soroll, residus, energia, mercat de treball, sectors econòmics, població, habitatge, salut i benestar, educació i cultura. Cadascun d'aquests capítols s'estructura a partir de dos apartats:

a) Objectius i criteris de desenvolupament.

Apartat a on s'esmenten els objectius i criteris de referència per efectuar l'avaluació dels territoris.

b) Diagnosi estratègica.

Apartat que conté una diagnosi a dues escales territorials:

- àmbit d'estudi dels 5 municipis de l'Agenda 21 en clau de punts de context, i
- àmbit municipal específic en clau de punts forts i punts febles.

En la diagnosi municipal, els punts forts es refereixen als aspectes positius que es poden potenciar i valoritzar, mentre que els punts febles esmenten els aspectes negatius que cal corregir o mitigar els efectes i conseqüències que produeixen. Per aquest motiu, la diagnosi de punts forts i sobretot de punts febles té una vàlua especial perquè es pugui prendre en consideració en la proposta d'actuacions i projectes que contingui el Pla d'Acció Local.

2.1. Aspectes generals i entorn físic

2.1.1. Objectius i criteris de sostenibilitat

Les interaccions que exerceix l'activitat humana sobre el medi físic són diverses i tenen relació directa amb l'ordenació del territori. Aquestes incidències afecten fonamentalment al medi hidrològic, relacionades amb la qualitat i quantitat dels recursos hídrics, i el medi agroforestal, amb la pèrdua de sòl agrícola i forestal motivat per la pressió urbanística.

Amb la finalitat d'avaluar si la gestió dels recursos en l'àmbit d'estudi és l'adequat, per a un model territorial de desenvolupament sostenible, i per tal de garantir la protecció del patrimoni natural i social, s'estableixen els següents objectius principals:

- Preservar els espais naturals i oberts (agrícola, forestal, fluvial,...).
- Protegir les capçaleres fluvials i la delimitació i protecció dels aqüífers per garantir la quantitat i la qualitat de l'aigua.
- Regular les activitats extractives ja siguin en l'àmbit fluvial com de muntanya i minimitzar el seu impacte sobre el territori.
- Reduir la concentració de nitrats al sòl i als aqüífers tot regulant l'aplicació agrícola de purins.
- Cercar mesures per reduir els impactes adversos de l'activitat i la infraestructura del futur Parc Natural de l'Estany de Banyoles relacionats amb el desenvolupament dels usos públics.

A nivell català, la normativa en matèria d'aigües i activitats extractives és la que es detalla a continuació:

- Decret 328/1988, d'11 d'octubre, pel qual s'estableixen normes de protecció addicionals en matèria de procediment en relació amb diversos aqüífers de Catalunya.
- Decret 283/1998, de 21 d'octubre, de designació de zones vulnerables en relació a la contaminació de nitrats procedents de fonts agràries.
- Decret 119/2001, de 2 de maig, pel qual s'aproven mesures ambientals de prevenció i correcció de la contaminació de les aigües per nitrats.
- Decret 476/2004, de 28 de desembre, pel qual es designen noves zones vulnerables en relació amb la contaminació de nitrats procedents de fonts agràries.
- Llei 12/1981 de 24 de desembre, relativa a les normes addicionals de protecció dels espais d'especial d'interès natural afectats per activitats extractives.
- Decret 343/1983 de 15 de juliol, sobre les normes de protecció del medi ambient d'aplicació a les activitats extractives.

- Decret 114/1988, de 7 d'abril, d'avaluació d'impacte ambiental.
- Decret Legislatiu 14/1994, de 26 de juliol, pel qual s'adequa la llei 12/1981, de 24 de desembre, per la qual s'estableixen normes addicionals de protecció dels espais d'especial interès natural afectats per activitats extractives.
- Ordre de 6 de juny de 1998, de desplegament parcial del Decret 343/1983.

2.1.2. Diagnosi estratègica

a) Àmbit d'estudi

L'ordenació del territori i de les interaccions entre l'activitat antròpica i l'entorn natural són la via per aconseguir millores en la qualitat de l'entorn i en les condicions de vida de la població en un model territorial de desenvolupament sostenible. Una bona gestió de l'entorn en l'àmbit d'estudi suposa un desenvolupament socioeconòmic equilibrat, la millora de la qualitat de vida dels ciutadans, la gestió responsable dels recursos naturals i la protecció del medi ambient, així com l'ús racional del sòl. En aquest sentit l'entorn natural de Cabanelles, Crespià, Esponellà, Fontcoberta i Serinyà es caracteritza per:

PUNTS DE CONTEXT

- **Una àrea territorial extensa i una baixa densitat de població**

L'àmbit d'estudi comprèn un total de 117,8 km² amb una densitat de població de 28 hab/km², essent la densitat mitjana de Catalunya de 222 hab/km²

- **El 2,5% de la superfície total de l'àmbit és urbana**

Es tracta doncs d'un àmbit eminentment rural, poc poblat, on els hàbitats naturals principals són boscos aciculifolis (36% sobre la superfície total de l'àmbit d'estudi), seguit de conreus i pastures (35%) i de boscos d'escleròfil·les i laurifolis (24%).

- **Un 4,8% de la superfície total de l'àmbit d'estudi es troba inclosa en alguna Figura de Protecció (Zones PEIN, Zones Humides i Xarxa Natura 2000)**

Una gran part d'aquest territori correspon a espais naturals, alguns dels quals de gran interès i reconeguts com a figures de protecció en diferents catàlegs o inventaris d'espais naturals:

- *Pla Espais d'Interès Natural (PEIN) de l'Alta Garrotxa – Massís de les Salines* (401,3 ha al municipi de Cabanelles) inclòs a la *Xarxa Natura 2000*
- *Pla Espais d'Interès Natural (PEIN) de l'Estany de Banyoles* (13,20 ha al municipi

de Fontcoberta) inclòs a la *Xarxa Natura 2000*

- *Inventari de zones humides de Catalunya*: Platja d'Espolla (11,96 ha) al municipi de Fontcoberta, i Resclosa de Serinyà i Illa del Fluvià (4,74 ha) al municipi de Serinyà.
- *Reserva de fauna salvatge*: L'illa del Fluvià amb 4,74 ha al municipi de Serinyà.
- *Xarxa Natura 2000*: Un total de 546,98 ha de la superfície total de l'àmbit d'estudi (gairebé un 5%) es troba inclòs en la Xarxa Natura 2000. D'aquesta superfície, 427,33 ha corresponen a Cabanelles, 9,10 ha a Crespià, 27,06 ha a Esponellà, 13,20 ha a Fontcoberta i 70,29 ha a Serinyà.
- *Inventari d'espais d'interès geològic de Catalunya (IEIGC)*: En forma part la conca lacustre de Banyoles, i en concret a l'àmbit d'estudi, la Platja d'Espolla al Pla d'Usall com a formació sedimentària d'especial rellevància, classificada com a geozona 211.

La declaració del Parc Natural de l'Estany de Banyoles inclourà totes aquestes figures de protecció dins els seu límits.

- **La proposta del Parc Natural de l'Estany de Banyoles afavorirà la protecció de la Platja d'Espolla, del riu Ser, de l'Illa del Fluvià i del Pla de Martís com a Reserva Natural Parcial i aportarà beneficis econòmics, socials, territorials i ambientals.**

La materialització de la proposta del Departament de Medi Ambient i Habitatge del Parc Natural de Banyoles inclourà tot l'àmbit oest d'Esponellà, Fontcoberta i sud de Crespià, pràcticament tot el terme municipal de Serinyà i totes les Figures de Protecció existents en l'actualitat, consolidant un territori d'elevat valor natural, paisatgístic i ambientalment funcional, desenvolupant socioeconòmicament l'àrea i contribuint a mantenir l'activitat econòmica tradicional, garantint els nivells de qualitat de vida de la població resident atenent a les demandes culturals i de lleure de la població i homogeneïtzant la planificació del territori utilitzant criteris comuns de sentit supramunicipal.

Aquesta inclusió de bona part del territori en aquesta figura de protecció afavoreix la preservació de l'entorn natural establint una xarxa d'espais naturals de representativa riquesa paisatgística i diversitat biològica i fonamentant mesures necessàries per a la protecció bàsica d'aquests espais naturals.

La Declaració de Parc Natural potenciarà l'ús públic de l'espai natural, en aquest sentit hi haurà beneficis i perjudicis derivats de conciliar la conservació del patrimoni i el seu aprofitament.

En sentit positiu el Parc Natural protegirà i millorarà els hàbitats naturals, tot mantenint l'activitat tradicional identitària i l'estructura productiva, dinamitzant la zona econòmica i turísticament, augmentant l'educació i la sensibilització ambiental dels visitants, creant llocs de treball, potenciant l'estructura productiva i empresarial de la zona, configurant identitat territorial a la població resident i qualitat de vida, potenciant la recerca i la

investigació científica, contenint la pressió urbana sobre els espais naturals, mantenint l'equilibri territorial, i fins i tot, implicant la societat en la presa de decisions.

D'altra banda, la declaració de Parc Natural pot implicar certs perjudicis derivats de la pròpia protecció, com poden ser l'augment de la freqüentació als espais naturals, el comportament dels visitants, la zonificació dels usos del sòl i el conflicte social derivat, la tipologia i intensitat de l'ús públic de l'espai o de l'ús agrícola, la presència d'instal·lacions i mobiliari, les inèrcies urbanes des del nucli de Melianta (Fontcoberta) i de Serinyà, o l'aparició de nous processos de mobilitat. Aquí rau la importància de detectar les amenaces que pot suposar el futur Parc Natural i la planificació de mesures preventives per paliar-les.

- **L'àmbit natural i rural afavoreix la connexió ecològica entre diferents espais naturals (fluxos genètics i de biodiversitat), i actua com a zones també en àrees industrials properes o com a protecció de determinats elements d'elevat valor ambiental**

La permanència d'una xarxa de paisatges i hàbitats naturals interconnectats de caràcter forestal amb d'altres d'agrícoles que trenquin el continu urbà i industrial afavorint un paisatge en mosaic, permet una connexió biològica entre els diferents ambients (facilitant els fluxos migratoris de flora i fauna) i assegura un paisatge d'alta qualitat ecològica per als seus habitants. Els boscos i els marges dels camps han de funcionar com a corredors biològics i com a regeneradors de les pertorbacions provocades en l'aire, l'aigua i l'hàbitat natural de la flora i la fauna.

- **Els sòls desenvolupats sobre roques no consolidades de les àrees de la plana al·luvial del Fluvià, del Ser o de la conca lacustre concentren el major interès productiu**

La informació sobre el sòl a la zona és minsa i molt general, de manera que s'està a l'espera de la realització del mapa de sòls, que permetrà identificar millor quines són les zones de major interès productiu. Tot i això, es pot determinar que les àrees de major interès edàfic i productiu de l'àmbit d'estudi, són els sòls desenvolupats sobre roques no consolidades de les àrees de plana al·luvial del Fluvià i el Ser (Esponellà, Crespià i Serinyà) o de la conca lacustre (pla d'Usall, pla de Centenys, les Llacunes i el pla de Martís).

En canvi, els anomenats sòls de muntanya del nord de Cabanelles acostumen a ser sòls poc profunds, amb punts d'aflorament rocós i desenvolupats en àrees de pendent, que actualment estan ocupades per masses forestals de tipologia diversa.

- **Qualitat deficient de les aigües superficials en les àrees d'influència del riu Fluvià al seu pas per Esponellà i Crespià, i a la riera d'Àlguema a Cabanelles**

L'aigua de la zona és bicarbonatada càlcica, en general d'alta conductivitat amb un pH bàsic, de la que es pot detectar un elevat nivell de contaminació per nitrats, possiblement

d'origen agrari, ja que tots els municipis es troben inclosos en zona vulnerable per nitrats (segons Decret 476/2004 i Decret 283/1998).

Per altra banda però, les dades disponibles de la qualitat de l'estat ecològic del riu a partir de l'índex BMWPC, basat en la composició de les comunitats de macroinvertebrats bentònics, determina que els tributaris del riu Fluvià presenten una qualitat biològica notable en el seu pas per Esponellà (rec d'Espolla i platja intermitent d'Espolla inclosos en l'inventari de zones humides de Catalunya) i per Serinyà (riu Ser). El riu Terri i la riera d'Àlguema, aigües avall de l'àmbit d'estudi, presenten una qualitat biològica mediocre.

- **Els municipis de l'Agenda 21 s'ubiquen en zona vulnerable per nitrats, fet que suposa una qualitat mediocre de les aigües subterrànies**

Destacar la presència de nitrats i nitrats a l'aigua subterrània de tots els municipis, ja que es troben inclosos en la delimitació de zones vulnerables per nitrats (segons Decret 476/2004 i 283/1998). Les elevades concentracions de níquel en el municipi de Cabanelles i les concentracions de seleni, níquel i ferro en les aigües subterrànies fan que sovint no siguin aptes pel consum humà.

Els nivells piezomètrics de la zona són bastant superficials, aquest fet, juntament amb l'activitat agrícola, confereix una situació d'aqüífers superficials molt vulnerables a la contaminació.

- **No hi ha cap aquífer protegit segons Decret 328/1988, i les masses d'aigua subterrànies d'influència als municipis (massa de l'Empordà, massa de Banyoles i massa de la Conca Alta de la Muga) presenten una vulnerabilitat intrínseca alta**

La vulnerabilitat dels aquífers per part de qualsevol acció antròpica, tant pel què fa als superficials com als confinats, es deu a un nivell freàtic elevat, uns fluxos ràpids amb una permeabilitat de moderada-alta, amb direcció ascendent, i a una elevada permeabilitat per fisuració.

- **Presència d'activitats extractives**

Les explotacions extractives d'àrids a les lleres fluvials incideixen sobre el territori causant impacte ambiental, afectant la dinàmica dels ecosistemes fluvials i la qualitat i quantitat dels recursos hídrics. Actualment hi ha 3 explotacions extractives en actiu (2 a Esponellà i 1 a Crespià) si bé les que estan abandonades, segons dades del Departament de Medi Ambient, són 6 a Fontcoberta (les quals afectaven espais actualment protegits com la platja i el serrat d'Espolla) i 2 a Serinyà.

La regulació d'aquest tipus d'activitats és molt important perquè permet establir una sèrie de condicions per garantir la protecció del medi ambient i del paisatge. En aquest sentit, Esponellà i Cabanelles disposen d'una Pla Especial regulador de les activitats extractives:

- *“Pla Especial d’Ordenació de les Activitats extractives al T.M. d’Esponellà”*, juny del 2006.
- *“Pla Especial Urbanístic per a la regulació de l’aprofitament de recursos naturals”*, al municipi de Cabanelles (Espinavessa), abril de 2001.

b) Àmbit municipal

PUNTS FORTS / OPORTUNITATS

- **El 96% del sòl del municipi no està urbanitzat i compta amb figures de protecció d’espais naturals (Reserva de fauna salvatge, Zones humides i Xarxa Natura 2000)**

Serinyà té 4,74 ha incloses en el catàleg de zones humides de Catalunya, essent també aquestes 4,74 ha qualificades com a reserva de fauna salvatge. Es tracta de les influències de la resclosa de Serinyà i l’Illa del Fluvià.

També compta amb 70,29 ha incloses a la Xarxa Natura 2000, la qual recull hàbitats d’interès comunitari a Catalunya.

El fet que Serinyà sigui un municipi semi-rural amb entorns naturals de rellevància és l’encant del municipi, li confereix qualitat de vida i pot suposar la dinamització de l’economia local (per exemple mitjançant turisme rural, actiu i cultural).

La qualitat paisatgística del municipi requereix eines de gestió i una regulació de l’ús social de l’entorn natural (per exemple, la regulació de l’accés rodat, sobretot motos i quads, a les pistes forestals)

A nivell ecològic, aquest extens àmbit natural i rural actua com a connector biològic dels espais naturals amb figures de protecció més pròxims (Garriga d’Empordà, Estany de Banyoles, Zona Volcànica de la Garrotxa, Penya-segats de la Muga...).

- **La proposta del Parc Natural de l’Estany de Banyoles afavorirà la protecció de pràcticament tot el terme municipal de Serinyà**

El futur Parc Natural de Banyoles inclourà pràcticament tot el límit municipal de Serinyà, enclavant la totalitat del nucli urbà i del polígon industrial i qualificant de Reserva Natural Parcial tot el curs del riu Ser fins a l’Illa del Fluvià i la resclosa de Serinyà.

- **Bona qualitat de les aigües superficials en el curs del riu Ser**

Segons l’eina de Caracterització, Anàlisi de Pressions i Impactes (IMPRESS) de la Directiva Marc de l’Aigua, l’estat ecològic de les aigües és molt bo al riu Ser al seu pas

per Serinyà, però mediocre un cop aquest arriba al riu Fluvià.

En quant a paràmetres físico-químics, segons la Directiva Marc de l'Aigua, i pel què fa a la concentració d'amoni i de fosfats, l'aigua del Ser en el seu pas per Serinyà es qualifica de molt bona, tot i que cal considerar que les aigües que circulen pel Serinyadell i que desemboquen al Ser poden presentar una qualitat no tant bona, conseqüència del emissor de l'EDAR i d'elevades concentracions de fosfats i d'amoni.

PUNTS FEBLES / AMENACES

- **El municipi es distribueix en diversos nuclis desconnectats territorialment i amb població molt disseminada**

Es tracta d'un municipi estructurat en base a diferents nuclis desconnectats territorialment: Baió (35 hab.), Bosquerós (44 hab.), Casals (37 hab.), la Cellera d'Amont (35 hab.) i Serinyà (960 hab.)

Si bé aquestes són les disponibilitats de l'entorn, l'aïllament territorial dels nuclis i de la població pot suposar diferències en la justícia territorial, dificultats per assegurar serveis a tots els nuclis, dificultats de comunicació i de sentiment de poble...

- **La tipologia del substrat com a condicionant de la vulnerabilitat del medi i la seva riquesa hídrica**

El predomini de sorres del neògen juntament amb els sediments conglomerats i argilosos dels trams més superficials dels dipòsits al·luvials quaternaris, i els travertins d'elevada porositat de les zones d'influència de la conca lacustre de Banyoles, impliquen una vulnerabilitat alta del medi envers possibles contaminacions d'origen antròpic, ja que els aqüífers són lliures, el nivell freàtic es troba molt superficial (entorn dels 6 m) i presenten fluxos ràpids i ascendents amb una permeabilitat moderada-alta per fisuració.

Les fosses sèptiques i els dipòsits associats als corrents superficials existents, el fet que l'EDAR sovint treballi al límit de les seves capacitats, juntament amb l'activitat agropecuària estesa a la zona, han donat lloc a problemes de contaminació (sobretot per nitrats) de les aigües superficials i subterrànies.

- **Problemes de contaminació dels aqüífers**

Les aplicacions de purins juntament amb les captacions dels aqüífers (20 captacions públiques i privades que suposen 196.872 m³/any) han derivat en un empitjorament progressiu de la qualitat de les aigües subterrànies, especialment pel que fa al contingut en nitrats. Aquesta situació perllongada en el temps pot comprometre seriosament l'abastament d'aigua del municipi.

- **Serinyà no compta amb cap pla especial o figura de regulació de les activitats extractives**

Si bé en l'actualitat no es té constància de cap activitat extractiva en actiu al municipi de Serinyà, es té constància de 2 explotacions abandonades, una de guix ubicada al Molí de Ca N'Illa, i l'altre d'argiles ubicada al Bosc d'en Soca.

Aquestes explotacions van extreure un total de 98.332 m³ afectant boscos naturals de planifolis, causant impactes ambientals a l'entorn i al substrat.

Un pla especial d'ordenació o bé una figura de regulació municipal que delimiti zones aptes per aquests usos suposaria la preservació de zones naturals i rurals de rellevància ambiental.

2.2. Anàlisi del Territori

2.2.1. Objectius i criteris de sostenibilitat

El model territorial i l'ocupació del sòl d'un àmbit determinat són uns dels principals paràmetres que determinen de forma molt marcada les línies que han de conduir en un major o menor grau a un model de desenvolupament sostenible. Per tal d'avaluar el model territorial dels diversos municipis de l'àmbit d'estudi, s'estableixen uns criteris i objectius de sostenibilitat, que caldrà incorporar-los en el pla d'acció del municipi, i que es poden resumir en els següents:

- Un model territorial globalment eficient és aquell que integra la minimització del consum del sòl amb la racionalització de l'ús del mateix.
- Cal fomentar les estructures urbanes compactes i plurifuncionals, per tal de tendir a un sistema urbà compacte enfront del sistema urbà dispers o difús, menys eficient.
- Fomentar la rehabilitació, millora, reestructuració i/o renovació dels propis nuclis urbans, com a estratègia d'aprofitar al màxim el teixit urbà existent i evitar expansions innecessàries.
- Establir un model de planejament adequat a la potencialitat de creixement previst i a la capacitat d'acollida del territori en concret. En qualsevol cas, caldrà situar els sectors que preveuen absorbir el creixement i expansió del nucli en els espais amb un interès natural més baix.
- Evitar l'aparició o la implementació de barreres físiques que impliquen una fragmentació del territori i una limitació en la mobilitat interna dins del teixit urbà, i en el cas que existeixin, establir mesures per tal de corregir-ho.
- Dotar de figures de protecció al sòl no urbanitzable, per tal de conservar els valors ecològics, potenciar la connexió entre espais, i preservar els elements naturals emblemàtics al municipi, així com de la mateixa manera, els sòls agrícoles i forestals.
- Dissenyar el model territorial tenint en compte els sistemes de comunicació i les xarxes internes per tal de potenciar una mobilitat sostenible, ja sigui en termes de reduir la mobilitat obligada com de potenciar una accessibilitat plena.

El model territorial a escala municipal es troba determinat per altres planejaments a nivell supramunicipal, que estableixen les directrius bàsiques que cal seguir a l'hora de dissenyar un planejament urbanístic. Aquests documents són els següents:

- Pla Territorial General de Catalunya (PTGC), aprovat per la Llei 1/95.
- Pla Territorial Parcial de les Comarques Gironines, actualment en elaboració.
- Pla Director Territorial de l'Empordà, aprovat definitivament en data 3/10/2006.
- Pla Director Urbanístic del Pla de l'Estany, actualment en fase de redacció inicial.
- Pla de l'Energia 2006-2015.

- Pla d'Espais d'Interès Natural, aprovat mitjançant el Decret 328/1992.
- Pla d'Infraestructures de Transport de Catalunya 2006-2026.
- Pla de Transports de Viatgers de Catalunya 2008-2012.

2.2.2. Diagnosi estratègica

a) Àmbit d'estudi

PUNTS DE CONTEXT

En l'anàlisi del territori, es destaquen quatre punts de diagnosi pel que fa a l'àmbit d'estudi en general, referents a l'evolució dels usos del sòl, el planejament supramunicipal, la tipologia urbanística, el patrimoni històric i cultural i la xarxa de camins rurals.

- **Un territori amb pocs canvis en els usos del sòl, en la última dècada**

De forma global per tot l'àmbit d'estudi s'observa com proporcionalment i de forma relativa, els usos del sòl no han patit canvis notablement significatius durant els últims anys (segons anàlisi realitzada a partir de dades del Departament de Medi Ambient i Habitatge pels anys 1993 i 2002).

Les àrees boscoses han experimentat un mínim augment de superfície (2%), tant pel que fa als boscos clars com als densos, exceptuant els de ribera. Aquests últims han vist disminuïda la seva superfície ja que al llarg dels anys s'han anat substituint per plantacions de plàtans i pollancre. La superfície dedicada als conreus, en canvi, ha patit un lleuger descens (-6,5%), en favor de la superfície boscosa en els municipis de Cabanelles i Crespià i de la superfície improductiva artificial en els municipis d'Esponellà i Fontcoberta. Les zones antropitzades són les que mostren un canvi més acusat (26,8%), sobretot als municipis d'Esponellà i Fontcoberta. Cal destacar, alhora, que aquest augment es produeix sobretot en els nuclis principals o que agrupen una major població, ja que els nuclis més aïllats i els veïnats rurals no han experimentat canvi en aquest sentit.

Així doncs, les dades analitzades en l'evolució dels usos del sòl no mostren canvis significatius, testimoni d'un manteniment i conservació del territori i de les activitats que s'hi duen a terme.

- **El Pla Director Territorial de l'Empordà i Pla Director Urbanístic del Pla de l'Estany estableixen criteris i objectius per a l'assoliment d'un desenvolupament sostenible**

Malgrat que el Pla Director Urbanístic del Pla de l'Estany es troba en fase de redacció inicial, s'ha plantejat quatre propòsits generals que han de permetre la definició d'un model supramunicipal urbanístic segons les condicionants de la matriu biofísica, preservar la

qualitat i funcionalitat de l'espai lliure, consolidar la connectivitat entre els espais naturals protegits, mantenir la funcionalitat de la matriu biofísica i la qualitat ambiental i preveure les determinacions espacials necessàries per a la gestió del sòl i el paisatge. Encara que no s'han establert objectius concrets per a cadascun dels municipis i àrees del territori, sí que s'han plantejat uns objectius específics que segueixen criteris ambientals de sostenibilitat, i que han de garantir el manteniment de la qualitat paisatgística, el manteniment de les capacitats del territori per acollir la diversitat productiva que el caracteritza, la consolidació de l'activitat agropecuària, l'establiment d'una estructura coherent i jerarquitzada de la xarxa viària i establiment de les bases d'un model territorial.

Pel que fa al Pla Director Territorial de l'Empordà, també estableix unes directrius que coincideixen de forma notable amb els criteris i objectius de sostenibilitat definits en el primer paràgraf, sobretot pel que fa a fomentar la rehabilitació, millora i reestructuració dels propis nuclis urbans, establir un model de planejament adequat al creixement previst i a la capacitat d'acollida (preveient aquest creixement en els espais amb interès natural més baix) i la protecció del sòl no urbanitzable.

- **La tipologia urbanística dels municipis, en veïnats rurals, n'afavoreix el despoblament per manca de serveis, però n'ha permès la conservació com a conjunts històrics i monumentals**

Els quatre municipis mostren una tipologia urbanística molt semblant en tractar-se de conjunts urbanístics formats per diversos nuclis i veïnats rurals de poca població, a excepció del nucli de Melianta, al terme municipal de Fontcoberta. Aquesta característica determina un aïllament de la població per manca de transport públic i serveis, i un despoblament gradual com a conseqüència d'aquest fet. No obstant això, cal destacar que la majoria de nuclis i veïnats rurals s'han conservat de forma òptima com a uns conjunts patrimonials històrics i culturals molt rics.

- **Una extensa xarxa de camins que cal mantenir i ordenar**

L'extensa xarxa de camins de l'àmbit d'estudi presenta diferents graus de manteniment i conservació, així com tipologia d'asfaltat i arranjamet. Des dels Consells Comarcals s'han portat a terme una sèrie d'iniciatives per tal d'establir una xarxa de senders senyalitzats per realitzar rutes a peu i en bicicleta. No obstant això, es considera que es pot potenciar encara més aquesta xarxa de senders, per tal de donar un major impuls a l'activitat turística de la zona.

b) Àmbit municipal

PUNTS FORTS / OPORTUNITATS

- **La regulació actual del sòl no urbanitzable inclou figures de protecció**

Amb aquesta regulació es pretén protegir el patrimoni natural i històric dels efectes derivats de la pressió sobre el territori. Les figures definides són: a) Protecció del pla de Martís, b) Protecció arqueològica i c) Protecció dels cursos d'aigua. Val a destacar que les hortes del voltant del riu Serinyadell al seu pas pel nucli es troben incloses en la regulació de sòl no urbanitzable.

- **Les actuals NS inclouen un catàleg de protecció de les àrees de prospecció arqueològica, els edificis singulars i els sectors homogenis**

Aquest catàleg identifica i enumera en tres categories diferents aquells element d'interès i motiu de protecció. Contempla les àrees de prospecció arqueològica, els edificis singulars (masos, capelles etc.) i sectors homogenis en quant a interès arquitectònic per tal de mantenir les constants tipològiques i els materials.

- **Properament s'iniciarà l'elaboració del nou POUM que substituirà les actuals NS amb 19 anys de vigència**

El nou POUM permetrà fer front a les necessitats actuals i futures del municipi incorporant els criteris de sostenibilitat de la nova llei d'urbanisme. Les intencions de desenvolupament del sòl urbà son reomplir els espais buits existents en el nucli de Serinyà. També es marquen certes prioritats com ara la millora en els accessos als veïnats i dels equipaments (ampliació de la llar d'infants i de l'escola i la construcció d'un nou poliesportiu). Respecte al sòl no urbanitzable la previsió és la de protegir les zones d'interès arqueològic actualment no protegides com ara les Baumes dels Encantats, conservar el pla de Martís i el turó d'en Parella i regular certes activitats que es desenvolupen en sòl no urbà.

PUNTS FEBLES / AMENACES

- **Les NS vigents preveuen un desenvolupament en sòl urbanitzable residencial envoltant la part baixa del turó d'en Parella, una zona amb una especial vulnerabilitat i impacte paisatgístic**

Es tracta d'un creixement de baixa densitat amb les característiques pròpies d'una urbanització, estenent l'actual veïnat de la Celleria d'Amont on els xalets són la construcció predominant. L'espai urbanitzable correspon a 12 hectàrees on es construiran amb ordenació aïllada unes 80 cases. L'Ajuntament treballa per reconduir el planejament derivat cap a fórmules de menor impacte, concentrant el creixement al costat de la urbanització existent i intentant reduir l'impacte paisatgístic i ambiental que suposa aquesta urbanització al pla de Martís.

- **Amb el desenvolupament d'un polígon industrial al sud del terme municipal no es considera la planificació del sòl industrial a nivell supramunicipal tal i com determinarà el futur Pla Director Urbanístic del Pla de l'Estany**

En les actuals NS es preveu la construcció d'un polígon industrial a la part alta del riu Serinyadell ocupant un total de 16 hectàrees, 3 de les quals actualment ja estan ocupades per una empresa. La zona on es preveu construir el polígon industrial es troba en una zona agrícola i forestal i en un indret aïllat respecte qualsevol altre nucli. La Planificació del sòl industrial s'hauria de treballar dins el marc del futur Pla Director Urbanístic del Pla de l'Estany, del qual ja s'ha iniciat la seva redacció, i on es contemplarà amb una visió supramunicipal, les necessitats del sòl industrial de la comarca, a través de la fixació d'àrees susceptibles d'acollir un o més polígons comarcals. També val a dir que l'oferta de sòl industrial a la comarca és suficient; a Cornellà de Terri es preveu duplicar la superfície industrial quan encara resten parcel·les per ocupar, a Porqueres també s'està desenvolupant i planificant més sòl industrial i de la mateixa manera encara es disposa de superfície industrial al proper polígon de Melianta.

- **Manca de planificació dels veïnats de Bosquerós i la Cellera d'Amont i dèficit en serveis bàsics**

Aquests veïnats es presenten desordenats, sense seguir una tipologia de construcció i urbanització on s'alternen ravals i zones amb habitatges en ordenació aïllada amb parcel·les grans. També s'observa tot tipus de tancaments a banda i banda dels camins resseguint les finques, al no existir una normativa que en reguli la tipologia i ús d'aquests.

2.3. Biodiversitat i Paisatge

2.3.1. Objectius i criteris de sostenibilitat

En els últims anys l'augment del consum del sòl, i per tant l'ocupació d'espai per a l'edificació, ha portat a una pèrdua d'elements d'interès natural. Així mateix les activitats humanes han comportat un impacte directe sobre el sistemes naturals que les sosté.

Aquests fets han dut a la reflexió sobre la necessitat de conservació dels ecosistemes naturals que sostenen la vida. En aquest procés s'han incorporat els espais naturals i la seva conservació dins els objectius de molts municipis i han aparegut figures de protecció, tant a nivell local com regional, estatal, europeu o internacional. Cal marcar, doncs, certs criteris per aconseguir aquests objectius i promoure l'ús sostenible dels recursos. Aquests criteris caldran incorporar-los en els diferents instruments estratègics, de planificació i gestió del municipi, i es poden sintetitzar en:

- Conèixer els elements naturals del municipi i els principals hàbitats.
- Evitar la pèrdua de sòl amb valor agrícola o forestal.
- Preservar els principals elements i espais naturals del municipi.
- Protegir la funció estructuradora dels sistemes hídrics.
- Realitzar la gestió correcta pel manteniment dels espais naturals en un estat de conservació favorable.
- Estructurar el territori de manera que afavoreixi la connectivitat i permeabilitat entre els diferents espais naturals.
- Fomentar l'ús racional dels recursos naturals que afavoreixi un desenvolupament sostenible on no es comprometi la disponibilitat futura.
- Evitar actuacions que provoquin una alteració del paisatge que porti a una reducció de la seva qualitat.

La legislació actual en bona part recull i incorpora aquests principis. La principal normativa incident és:

- La llei 12/1985, d'espais naturals, que és el marc general per a la protecció dels espais naturals a Catalunya.
- Decret 328/1992, de 14 de desembre, pel qual s'aprova el Pla d'espais d'interès natural.
- Llei 9/1995, de 27 de juliol de regulació de l'accés al medi natural. La desenvolupa el Decret 166/1998, de regulació d'accés motoritzat al medi natural.
- Decret 148/1992, de 9 de juny, pel qual es regulen les activitats fotogràfiques, científiques i esportives que poden afectar les espècies de la fauna salvatge.

- Llei 6/1988, de 30 de març, forestal de Catalunya.

2.3.2. Diagnosi estratègica

a) Àmbit d'estudi

PUNTS DE CONTEXT

- **L'àmbit d'estudi presenta una nombrosa varietat d'espais d'interès ecològic i paisatgístic, tot i que un percentatge molt baix es regeixen sota figures de protecció**

Un 3,5% del territori es troba classificat dins la normativa del PEIN, un 0,14% s'ha inclòs dins l'Inventari de Zones Humides, un 4,64% pertany a la Xarxa Natura 2000 i un 0,04% a Reserva de Fauna Salvatge. Aquests espais corresponen a l'Alta Garrotxa, el riu Fluvià i la platja d'Espolla i àrea d'influència, i l'illa del Fluvià. En canvi, altres espais d'interès natural com Incarcàl, el pla d'Usall i Martís, Terraprim d'Empordà, el riu Manol i la riera d'Àlguema, el riu Ser, el riu Garrumbert i el plans de Crespià i de Palol no gaudeixen de cap figura de protecció.

- **El Departament de Medi Ambient ha elaborat una proposta per a la creació del Parc Natural de l'Estany que afectaria una petita part de l'àmbit d'estudi**

El Departament de Medi Ambient i Habitatge ha presentat una proposta provisional per declarar la conca lacustre de Banyoles com a Parc Natural que inclouria les zones de la platja d'Espolla, l'illa del Fluvià, les riberes del riu Ser i el sector de llevant del pla de Martís, com a Reserva Natural Protegida. En aquesta proposta s'ha identificat unes àrees d'interès paisatgístic i agrícola, que en l'àmbit d'estudi corresponen al terme municipal de Serinyà, al sector nord-oest de Fontcoberta i al sector sud-oest d'Esponellà. En el cas del municipi de Fontcoberta, però aquestes àrees perdran els valors d'interès en estar classificades en el POUM com a sòl urbanitzable.

- **La zona humida de la platja d'Espolla rep diverses pressions que en comprometen la seva conservació**

Les zones humides són uns dels ecosistemes més diversos i rics biològicament però, alhora, particularment fràgils i vulnerables. Històricament han estat amenaçades perquè es consideraven espais insalubres i actualment es troben en un estat de regressió.

La platja d'Espolla és un espai que per les seves característiques esdevé un indret únic per a determinada fauna de vertebrats que hi habiten i s'hi reproduïxen, sobretot pel què fa al grup dels amfibis. La coincidència de l'arribada de l'aigua amb l'inici de l'època reproductiva, l'esquema geològic que dóna escassa profunditat, determinada absència de depredadors

habituals, i d'altres fenòmens fan de la platja d'Espolla el nucli de reproducció d'amfibis més important de la comarca del Pla de l'Estany, i no només en nombre d'espècies, sinó també en quantitat d'individus metamorfosejats, que s'irradien des del nucli.

Es tracta d'un espai situat en un entorn força humanitzat i que rep diverses pressions: especialment l'increment del sòl agrícola, però també la pressió urbanística del nucli de Melianta, del polígon industrial i de les vies de comunicació. Aquests elements de pressió fan perillar greument la qualitat ecològica de l'indret, principalment per la conservació dels amfibis.

- **El bosc de ribera es troba en general ben conservat, tot i que en algun punt s'ha substituït per plantacions de pollancre o s'ha vist degradat per l'acció humana.**

L'àmbit d'estudi conté una hidrologia superficial complexa amb un gran nombre de rius, torrents, rieres, rierols, recs i surgències naturals que aporten un abundant nombre d'hàbitats propis de l'entorn fluvial. El riu Fluvià presenta un bosc de ribera ben conservat i continu, tot i que en el tram més occidental s'ha vist desplaçat per les plantacions de pollancre i/o platans. El rec d'Espolla, les rieres de Sant Jaume, el Torrent Merler, la riera de Turbany, el riu Manol, la riera d'Àlguema i la riera de la Farga són exemples d'un estat de conservació excepcional del bosc de ribera, amb presència de comunitats variades d'espècies autòctones. En canvi el riu Garrumbert, presenta una degradació de la vegetació de ribera en molts punts, a causa de la mala qualitat de les seves aigües.

- **Prop del 35,8 % de la superfície forestal es troba gestionada per un Instrument d'Ordenació Forestal.**

En el conjunt de l'àmbit d'estudi s'han tramitat un total de 14 Plans Tècnics Forestals i un Pla Simple de Gestió i Millora Forestal, afegint que no tots aquest instruments de gestió s'hauran aplicat, es reflexa un nivell de gestió dels boscos considerable però que pot incrementar i millorar molt.

- **Les carreteres N-260 i C-66 esdevenen barreres per a la fauna.**

La carretera N-260 entre Figueres i Olot, que travessa l'àmbit per la banda septentrional, presenta una IMD entre 2.000 i 5.000 vehicles diaris, i per tant, esdevé una barrera important per a la fauna. Aquesta via es preveu desdoblant en el Pla d'Infraestructures de Catalunya, de manera que incrementarà la intensitat mitjana diària i per tant, també l'efecte barrera de la pròpia via.

La C-66, entre Besalú i Banyoles, que transcorre per l'extrem occidental de l'àmbit d'estudi i on es preveu el seu desdoblament al seu pas per Serinyà, presenta una IMD de més de 10.000 vehicles, i per tant, esdevé una barrera infranquejable per a la fauna.

En la carretera C-66 s'ha localitzat només un punt que pugui funcionar com a pas de fauna destacable, mentre que a la N-260, s'han localitzat dos punts on la fauna no tindria dificultat en passar.

b) Àmbit municipal

PUNTS FORTS / OPORTUNITATS

- **L'associació Defensa del Patrimoni Natural de Banyoles i Comarca LIMNOS ha impulsat un acord de custòdia per a la realització d'un "Pla de Gestió per la Reserva de l'illa del Fluvià"**

Els objectius amb aquest projecte de pla de gestió són revaloritzar la singularitat de la Reserva de Fauna Salvatge de l'Illa del Fluvià, recuperant i millorant el seu bosc de ribera (vulnerable especialment a causa dels usos vinculats al riu); afavorir la recuperació i millora de la biodiversitat de la reserva amb una especial atenció per l'avifauna; cobrir la mancança que hi ha d'un instrument operatiu de maneig i gestió de la reserva; aprofitar el potencial educatiu de la zona, respectant la prioritat principal que representa la conservació i millora del patrimoni natural; i millorar el coneixement científic sobre la reserva.

- **El municipi esdevé un punt clau de connectivitat**

Per garantir la conservació de la biodiversitat en una determinada zona és bàsic preservar no només els espais més valuosos des del punt de vista natural sinó que també cal garantir els principals fluxos ecològics entre aquests. Dins l'àmbit del municipi es localitzen els eixos de connexió ecològica vall del riu Ser i riera de Merdença - Rodeja.

PUNTS FEBLES / AMENACES

- **El municipi es veu afectat pel projecte d'instal·lació d'una línia d'alta tensió**

Els impactes ambientals i paisatgístics que provoca la instal·lació d'una infraestructura d'aquest tipus són notables i nombrosos: disminució de la qualitat paisatgística al pla de Martís, afectació d'un espai d'aigües continentals inclòs a la Xarxa Natura 2000 com és el riu Fluvià, afectació d'Hàbitats d'Interès Comunitari (HIC) no prioritaris, pèrdua de sòl forestal, risc per a l'avifauna, risc d'incendi forestal i risc per a la salut de les persones.

- **El municipi es veu afectat pel projecte d'instal·lació d'un gaseoducte**

Aquest projecte disposa de Declaració d'Impacte Ambiental, emesa el 8 de novembre del 2005, amb resultat d'informe amb caràcter favorable, mentre s'implantin les condicions establertes a l'estudi d'impacte ambiental i a la declaració d'impacte ambiental.

No obstant aquest informe favorable, cal destacar que l'execució del projecte implicarà un impacte ambiental sobre diversos elements i paratges d'interès natural, tot i que les condicions a implantar són la restauració de les zones afectades per tornar-les al seu estadi original i la realització de les obres, a les zones amb creuament de cursos fluvials, respectant en tot moment el cabal dels rius, sense deixar en cap moment la llera desprovista d'aigua.

2.4. Riscos ambientals

2.4.1. Objectius i criteris de sostenibilitat

Es denomina risc a qualsevol situació que representa una amenaça per a la seguretat i el benestar de les persones. Segons el seu origen els riscos poden ser de dos tipus: naturals com a conseqüència de processos naturals (inundacions, sismes,...); i tecnològics, derivats de l'activitat antròpica (incendis, contaminació de sòls i aigües,...).

A l'hora de valorar els tipus de risc no només es té en compte la seva perillositat sinó també la vulnerabilitat intrínseca del medi envers una situació crítica. L'avaluació dels riscos ambientals s'ha d'entendre com un instrument de prevenció, el qual es pot incorporar en la planificació territorial dels municipis, ja que aquests tenen una gran incidència sobre el territori i alhora es troben relacionats amb la protecció civil. És per tant, molt important elaborar estratègies de prevenció i actuacions de control ben planificades per a cadascuna de les situacions de risc, amb l'objectiu de minimitzar els seus efectes i possibles danys.

Amb la finalitat d'avaluar si la gestió en matèria de prevenció de riscos ambientals de Serinyà és adequada per un model territorial de desenvolupament sostenible i per tal de garantir la protecció de la població i de l'entorn natural, s'estableixen els següents objectius principals:

- Prevenir i protegir la població, les infraestructures i el medi natural dels riscos per inundacions, avingudes i esfondraments, per sismes, per erosió del sòl, per incendis forestals i industrials, per contaminació de sòls i d'aigües subterrànies, per activitats industrials, per transport de mercaderies perilloses...
- Adoptar les mesures pertinents per tal de reduir la vulnerabilitat intrínseca del medi.
- Dotar als municipis dels Plans de Protecció Civil, dels Plans d'Actuació Municipal i dels protocols d'actuació adequats en funció dels riscos ambientals inherents al territori.
- Afavorir els mitjans físics i humans per reduir els efectes ocasionats per una possible emergència ambiental.

En l'àmbit català, en matèria de riscos ambientals i més concretament pel que fa a prevenció d'incendis forestals, a contaminació d'aigües i de sòls i a protecció civil en sentit ampli, es regula per la normativa que es detalla a continuació:

- Decret 64/1995, de 7 de març, pel qual s'estableixen mesures de prevenció d'incendis forestals.

- Ordre MAB/62/2003, de 13 de febrer, pel qual es despleguen les mesures preventives que estableix el Decret 64/1995, de 7 de març, pel qual s'estableixen les mesures de prevenció d'incendis forestals.
- Llei 5/2003, de 22 d'abril, de mesures de prevenció dels incendis forestals en les urbanitzacions sense continuïtat immediata a la trama urbana.
- Decret 123/2005, de 14 de juny, de mesures de prevenció dels incendis forestals en les urbanitzacions sense continuïtat immediata a la trama urbana.
- Decret 343/1983 de 15 de juliol, sobre les normes de protecció del medi ambient.
- Decret 241/1994 de 26 de juliol, sobre condicionants urbanístics i de protecció contra incendis en els edificis, complementaris de la NBE-CPI/96.
- Reial Decret 2177/1996 de 4 d'octubre, pel qual s'aprova la Norma bàsica de l'edificació de condicions de protecció contra incendis NBE-CPI/96.
- Llei 3/1998 de 27 de febrer, de la intervenció integral de l'administració ambiental.
- Reial Decret 997/2002, de 27 de setembre, pel qual s'aprova la norma de construcció sismorresistent: part general i edificació (NCSR-02).
- Decret 210/1999, de 27 de juliol, pel qual s'aprova l'estructura del contingut per a l'elaboració i l'homologació dels plans de protecció civil municipals.
- Reial Decret 9/2005, de 14 de gener, pel qual s'estableix la relació d'activitats potencialment contaminants del sòl i els criteris estàndards per a la declaració de sòls contaminats.
- Decret 119/2001, de 2 de maig, pel qual s'aproven mesures ambientals de prevenció i correcció de la contaminació de les aigües per nitrats.

2.4.2. Diagnosi estratègica

a) Àmbit d'estudi

A l'àmbit d'estudi els riscos més importants són les possibles inundacions en el curs del Fluvià en el seu pas per Esponellà, Crespià, Serinyà i Cabanelles (Espinavessa) i el curs del Ser al seu pas per Serinyà i el risc d'incendi forestal, sobretot al municipi de Cabanelles declarat municipi d'alt risc d'incendi. En aquest sentit i segons el model territorial de desenvolupament sostenible es determina:

RISC D'INUNDACIONS I ESFONDREMENTS

- **Segons el Pla Especial d'Inundacions per a Catalunya (INUNCAT), el riu Fluvià i el riu Ser, es consideren zona potencialment inundable amb un període de retorn de 10 a 100 anys. No obstant no s'hi localitza cap punt negre pel què fa a l'afectació d'infraestructures antròpiques**

El riu Fluvià, al seu pas per Esponellà, Crespià, Serinyà i Espinavessa i el riu Ser per Serinyà, es consideren zona potencialment inundable. També ho són, per les seves característiques geomorfològiques, el Clot d'Espolla (Fontcoberta), les Llacunes (Serinyà) i alguns trams de la riera de Sant Jaume (Cabanelles).

Segons informació facilitada per l'Ajuntament de Crespià, el torrent de Merler en el seu pas pel nucli urbà és una zona que s'inunda amb freqüència, si bé no es troba definida com a punt crític en l'Annex I del Pla INUNCAT.

És important dur a terme actuacions de neteja de lleres amb certa periodicitat que contribueixin a minimitzar els efectes de les avingudes.

En aquest sentit, la neteja de les lleres dels rius i afluents de Cabanelles la realitza l'Agència Catalana de l'Aigua de forma directa, qui ho comunica a l'Ajuntament. Al municipi de Fontcoberta es netegen les lleres de la riera de Melianta, de Garrumbert i de la Farga mitjançant subvencions de la Diputació de Girona i de l'Agència Catalana de l'Aigua. A Crespià l'Ajuntament neteja els recs del tram urbà cada estiu sense la sol·licitud de subvencions, mentre que a Esponellà l'última neteja duta a terme per part de l'Ajuntament va ser al 2003 al rec d'Espolla, les neteges, doncs, no segueixen una periodicitat anual. En el cas del municipi de Serinyà es neteja riu Serinyadell en el pas pel tram urbà amb una freqüència aproximada de 4 cops l'any. Les tasques es duen a terme sense l'ajuda de subvencions.

- **Risc elevat d'esfondraments a les zones d'influència de la hidrodinàmica de la conca lacustre de Banyoles, conseqüència de l'existència de surgències de baixa cota i de l'elevat nivell freàtic**

Al sector S-W de Fontcoberta, al W d'Esponellà i a l'E de Serinyà, concretament a les influències de la platja d'Espolla, al pla de Martís, al pla d'Usall i a les Llacunes, el banc de calcàries on es troba l'aqüífer confinat es veu interromput per la falla de Banyoles, que ha provocat el seu contacte amb gresos i margues, i que obliga l'aigua a ascendir dissolent l'estrat dels guixos i anhidrites, fàcilment solubles per part de l'aigua. Per sobre d'aquest hi ha un estrat de margues eocèniques i/o un estrat de travertins. La pressió contínua de l'aigua fa que es dissolguin els guixos. Aquest procés pot originar importants cavitats a l'interior de l'estrat de guixos, que ocasiona un col·lapse del sostre de la cavitat i l'esfondrament dels materials superiors, fet que dóna lloc a la morfologia d'embut i a

l'aparició d'aigua de l'aqüífer en superfície, malmatent conreus i infraestructures (com la carretera C-66).

El caràcter interminent d'aquest esfondraments els fa imprevisibles, tot i que són freqüents en períodes extrems tant en èpoques de sequera com de pluviositat elevada, donat que en períodes de sequera forta l'aigua de l'aqüífer perd pressió i no arriba a la superfície essent també causa d'esfondrament.

RISC SÍSMIC

- **Els riscos que es poden derivar d'un fenomen sísmic es preveuen baixos podent afectar lleugerament les edificacions. Tot i això, tots els municipi es situen en zona 3 d'intensitat VII (essent el valor de màxim risc de 4)**

A Fontcoberta i a Cabanelles el pla SISMICAT es troba en fase de redacció. A Serinyà el pla SISMICAT es troba ja homologat. Es detecta la manca del Pla d'Emergències per activitat sísmica als municipis de Crespià i Esponellà.

La redacció del SISMICAT és obligat als municipis de l'àmbit d'estudi (tot i que no hi ha constància històrica de terratrèmols que l'hagin afectat) ja que les característiques geotècniques del sòl i la ubicació dels nuclis urbans els fan vulnerables a aquest risc.

RISC D'INCENDI

- **Cabanelles i Serinyà estan declarats municipi d'alt risc d'incendi**

Segons els Decret 64/1995 de 7 de març, pel qual s'estableixen mesures de prevenció d'incendis forestals, Cabanelles i Serinyà es troben a l'Annex de municipis amb alt risc d'incendi i per tant li són obligats la redacció i aplicació del pla INFOCAT.

En el període 1969-2005, segons el Servei de Prevenció d'Incendis Forestals, hi ha hagut un total de 68 forestals iniciats a l'àmbit d'estudi que han afectat una superfície forestal total de 231,68 ha. Essent el municipi més afectat Cabanelles amb un total de 21 incendis i 202,65 ha cremades (el 87% de la superfície total cremada en aquest període), seguit de Serinyà amb 15 incendis afectant una total de 3,36 ha forestals. Pel que fa a la causalitat, la major part dels incendis són conseqüència d'accidents o de negligències (72% dels casos).

- **Els municipis compten amb mitjans tècnics i materials per la prevenció i lluita contra incendis**

Als municipis de la present Agenda 21 hi ha un total de 4 punts d'aigua (a Vilademires, Can Serra, la Bassa de Can Pirrac i Can Ballart dins del terme municipal de Cabanelles), 2 punts de guaita que cobreixen tot el territori (a la Mare de Déu del Mont i a Rocacorba), 2 parcs de bombers professionals a les proximitats (Banyoles i Figueres) i, a més, un parc de bombers d'estiu al municipi de Cabanelles i un parc de bombers de voluntaris a Orriols.

Altrament, als municipis hi actuen 2 agrupacions de defensa forestal (ADF de Cabanelles i ADF de l'Estany) que s'encarreguen de dur a terme actuacions de manteniment de camins i pistes forestals entre d'altres actuacions, per a minimitzar el risc d'incendi.

- **Les urbanitzacions o nuclis habitats que es troben en zona forestal no compten amb mesures de prevenció contra incendis (franges de protecció amb baixa càrrega de foc, xarxa perimetral d'hidrants...)**

La Llei 5/2003 de 22 d'abril i el Decret 123/2005 de 14 de juny, estableixen les mesures de prevenció dels incendis forestals en les urbanitzacions i nuclis habitats sense continuïtat immediata amb la trama urbana. El nucli habitats ubicats en zona forestal dels 4 municipis no compten amb les mesures preventives marcades per la normativa. En aquest sentit, manquen mesures de prevenció com les franges de protecció o xarxes d'hidrants, plans d'autoprotecció i incidir més en el manteniment de parcel·les buides i dels boscos, el manteniment dels quals s'abandona en el temps i pot provocar que es converteixin en focus potencials de risc. Hi ha, per tant, una necessitat de cercar mecanismes que permetin planificar i executar les mesures de prevenció i de control en matèria d'incendis forestals.

Tot i que les actuacions presents són recomanables, els municipis de Cabanelles, Crespià, Esponellà i Serinyà no tenen urbanitzacions definides segons la Llei 5/2003. En canvi l'Ajuntament de Fontcoberta defineix Melianta com a urbanització.

RISC GEOLÒGIC I D'EROSIÓ I CONTAMINACIÓ DELS SÒLS

- **El risc geològic i l'erosió dels sòls és poc important i propiciat majoritàriament per accions antròpiques**

El risc geològic i l'erosió dels sòls és poc important i propiciat, en tot cas, per accions antròpiques, derivat de les infraestructures lineals, d'excavacions, activitats extractives i de morfologies de fort pendent.

- **No hi ha cap emplaçament en els municipis inclòs en l'Inventari de Sòls Contaminats de Catalunya**

En referència estricta a sòls contaminats, l'Agència de Residus de Catalunya ha comunicat que no hi ha cap emplaçament en l'àmbit d'estudi inclòs en l'Inventari Permanent de Sòls Contaminats de Catalunya (segons Real Decret 9/2005)

RISC DE CONTAMINACIÓ DE L'AIRE I L'AIGUA

- **Existència de 5 activitats incloses en l'Inventari d'emissions i fonts contaminants de l'aire i de l'aigua de Catalunya (European Pollution Emission Register EPER-CAT), que suposen un risc de contaminació atmosfèrica**

A l'àmbit d'estudi s'hi localitzen diverses activitats que es troben incloses en l'Inventari d'emissions i fonts contaminants de l'aire i de l'aigua de Catalunya (European Pollution

Emission Register EPER-CAT) pel fet de superar el líndar establert d'algun contaminant de l'aigua o de l'aire establert per la Decisió 2000/479/CE d'acord amb la Directiva IPPC (Directiva 96/61/CE de Prevenció i Control Integrats de la Contaminació).

Es tracta d'explotacions de bestiar porcí que, per superar el líndar de 10.000 Kg/any d'amoniac (NH₃) emès, es consideren fonts contaminants de l'aire. Són, en concret, 2 explotacions a Cabanelles, 1 a Crespià i 2 a Fontcoberta. No hi ha cap activitat econòmica inclosa en l'EPER-CAT als municipis d'Esponellà ni de Serinyà.

- **El risc de contaminació difusa de les aigües (per l'existència de fosses sèptiques i per l'activitat ramadera) és de moderat a elevat**

En relació a la contaminació de les aigües, cal destacar especialment la problemàtica relativa als nitrats procedents de fonts agràries i la contaminació dels aqüífers de l'àmbit. L'abocament en excés de purins i la sobreexplotació dels aqüífers han aguditzat aquest problema en els darrers anys, compromentent d'aquesta manera la qualitat de les aigües subterrànies. Per aquest motiu, tots els municipis estan declarats zona vulnerable per nitrats segons els Decrets 283/1998 i 476/2004. Altrament els municipis no es troben en zona d'aqüífer protegits segons Decret 328/1988.

És per tant, fonamental, regular els abocaments incontrolats i les extraccions d'aigua abusives, per tal de garantir la qualitat i la quantitat dels recursos hídrics.

A més a més, l'existència de fosses sèptiques existents representa un risc difús de contaminació a totes les àrees amb habitatges, principalment en els veïnats aïllats on, de moment, és l'única forma de sanejament possible. Aquest és el cas de la majoria de les explotacions ramaderes i de les cases aïllades existents, i dels nuclis de població com els veïnats de Pompejà, Portell, Pedrinyà i Llavanera (al municipi de Crespià), dels veïnats de les Anglades, Caselles, Batllori, Borrell, Centenys, Martís, Vilert i Brunsó (en el municipi d'Esponellà), de les zones de Sant Martí Sesserres, Queixàs i l'Estela (a Cabanelles), dels veïnats d'en Deri, de Figueroles i de la Farrès (al municipi de Fontcoberta), i dels veïnats de Casals, part del veïnat de Bosquerós, Baió, Ca n'Illa, Ca n'Aulina, Can Malloles i Ca n'Arboçar (al municipi de Serinyà).

PLANS D'EMERGÈNCIA MUNICIPAL

- **Manca d'alguns plans d'emergència i d'actuació municipal**

Els plans de protecció civil constitueixen una bona eina de planificació a partir de la qual s'avalua el risc i es determina el funcionament i l'organització dels recursos humans i materials, amb la finalitat de minimitzar el risc envers una determinada situació d'emergència. Els municipis de l'àmbit, tot i tenir una població inferior a 20.000 habitants i no tenir la consideració de turístics, han de redactar els seus Plans d'Emergències Municipals (PEM) atenent als riscos especials existents a cada municipi: incendis forestals, inundacions, transport de mercaderies perilloses, emergències sísmiques i nevades:

MUNICIPI	INFOCAT	INUNCAT	TRANSCAT	SISMICAT	NEUCAT
Cabanelles	Obligatori	Opcional	Recomanat	Obligatori	Opcional
Crespià	Recomanat	Opcional	Recomanat	Obligatori	Opcional
Esponellà	Recomanat	Opcional	Opcional	Obligatori	Opcional
Fontcoberta	Recomanat	Opcional	Opcional	Obligatori	Opcional
Serinyà	Obligatori	Opcional	Obligatori	Obligatori	Opcional

Es determina que Crespià i Esponellà manquen els plans SISMICAT de caràcter obligatori per aquests municipis.

Pel què fa als plans recomanats, actualment manca i seria convenient la redacció del pla INFOCAT a Crespià, Esponellà i Fontcoberta i la redacció del pla TRANSCAT a Crespià.

Cap municipi de l'àmbit d'estudi compta amb el pla NEUCAT atès que és de caràcter opcional a tots els municipis de l'àmbit d'estudi de la present Agenda 21.

b) Àmbit municipal

PUNTS FORTS / OPORTUNITATS

- **Acondicionament periòdic de les lleres que minimitza el risc d'avinguda**

Segons el Pla Especial d'emergències per Inundacions a Catalunya (INUNCAT) el risc per inundacions del municipi és moderat, tot i que en el municipi de Serinyà no hi ha cap punt crític definit a l'Annex I d'aquest pla. Per aquest motiu, l'Ajuntament de Serinyà i en funció de les necessitats i recursos disponibles duu a terme la neteja del riu Serinyadell en el seu pas pel tram urbà, amb una freqüència aproximada de 4 cops l'any. No es demanen subvencions per a la realització d'aquestes tasques.

D'aquesta manera es contribueix a reduir el risc d'inundacions ja que s'eliminen tota mena de residus i sobretot vegetació no desitjada que puguin ser un impediment per l'escolament de l'aigua.

- **Cap emplaçament en el municipi inclòs en l'Inventari de Sòls Contaminats de Catalunya**

- **Disponibilitat d'un programa de manteniment dels camins i pistes forestals**

Periòdicament l'Ajuntament de Serinyà realitza tasques de neteja i desbrossada dels

marges, camins i pistes forestals com a mesura de prevenció d'incendis forestals sol·licitant subvencions de la Diputació de Girona.

- **Cap activitat inclosa en l'Inventari d'emissions i fonts contaminants de l'aire i de l'aigua de Catalunya (European Pollution Emission Register EPER-CAT)**

Les activitats industrials i agropecuàries poden suposar un risc ambiental de contaminació de l'aire i de l'aigua. En aquest sentit, no es detecta cap activitat al municipi de Serinyà que superi els límits establerts per la Decisió 2000/479/CE i que s'hagi d'incloure a l'EPER-CAT.

- **Risc geològic baix**

A grans trets, a Serinyà no tenen lloc els condicionants litològics, estructurals, morfològics i climàtics que puguin originar el desencadenament de moviments gravitacionals i altres riscos geològics d'entitat. Tanmateix, l'erosió dels sòls en aquesta àrea no és destacable si no és propiciat per accions d'origen antròpic i en àrees puntuals.

- **Corresponent homologació del pla SISMICAT (zona de risc sísmic moderat-alt)**

El mapa de risc sísmic de Catalunya indica que Serinyà es troba en una zona d'intensitat VII (Zona 3 MSK), el qual correspon a un grau de risc força elevat i bastant habitual a Catalunya. Tot i això, no hi ha constància històrica de terratrèmols en aquest municipi. En aquest sentit Serinyà compta amb el pla SISMICAT homologat i redactat per la Universitat de Girona.

- **Disponibilitat i vigència de tots els Plans d'Emergències Municipals que són d'obligat compliment o recomanats per als riscos ambientals del municipi de Serinyà**

Serinyà, en el marc del Decret 210/99, ha de redactar el Pla d'Emergències Municipal (PEM) atenent als riscos especials que el caracteritzen. En aquest sentit, i segons les directrius dels plans especials vigents a Catalunya (INFOCAT, INUNCAT, SISMICAT, NEUCAT, TRANSCAT) ha de redactar amb caràcter obligatori el pla d'actuació municipal (PAM) per emergències sísmiques (ja que es troba en una zona d'intensitat sísmica igual o superior a VII) i per al transport de mercaderies perilloses (atès el creuament del municipi per la carretera C-66 de Banyoles a Besalú, amb una intensitat mitjana de trànsit superior a 10.000 vehicles/dia). També li és obligat compliment el pla d'actuació municipal per a la prevenció d'incendis forestals atès que Serinyà es municipi d'alt risc d'incendi segons el Decret 64/1995.

Altrament des de la Regió d'Emergències de Girona es considera opcional per a Serinyà la redacció dels plans per actuació en cas d'intenses nevades i per inundacions.

El municipi de Serinyà té redactats per part de la Universitat de Girona, actualitzats i homologats tots els plans d'emergència que li són d'obligat compliment i recomanats: TRANSCAT, SISMICAT, INFOCAT i INUNCAT. No té redactat, atès que li és de caire opcional, el pla d'emergència NEUCAT.

PUNTS FEBLES / AMENACES

- **Zona vulnerable a la contaminació de nitrats procedents de fonts agràries (segons Decret 476/2004)**

El municipi es considera vulnerable per nitrats a la contaminació de sòls i aigües subterrànies. Aquesta vulnerabilitat del medi juntament amb la presència d'activitats, especialment agropecuàries, comporten problemes puntuals de contaminació dels aqüífers, del sòl i de les aigües superficials.

- **Serinyà és municipi d'alt risc d'incendi**

El Decret 64/1995 estableix Serinyà com a municipi d'alt risc d'incendi. En els últims 38 anys s'han declarat un total de 15 incendis forestals que han afectat una superfície de 3,36 ha. Per tant, això podria denotar que el municipi concentra un elevat risc d'incendi i que, els mitjans físics i personals potser no són suficients.

- **Els nuclis habitats de Serinyà que es troben en zona forestal (com Baió, Sant Miquel Sesevinyes, habitatges propers a can Fumerola...) no compten amb pla d'autoprotecció, mesures de prevenció com franges de protecció amb baixa càrrega de foc o xarxa perimetral d'hidrants segons la Llei 5/2003.**

- **Risc d'inundació del Fluvià**

Si bé el pla INUNCAT no localitza cap punt negre pel què fa a l'afectació d'infraestructures antròpiques al municipi de Serinyà, el risc d'inundació, sobretot a les confluències de la Resclosa de Serinyà, a l'Illa del Fluvià, a determinats punts del Ser i a les Llacunes és considerable i hi és necessària la planificació d'actuacions preventives. Sobretot en els punts en què hi hagi hagut o hi pugui haver extracció d'àrids, ja que les explotacions extractives poden suposar canvis en els cursos fluvials.

- **El pas de la carretera C-66 per Serinyà pot suposar un risc elevat pel que fa al transport de mercaderies perilloses**

En aquest sentit el pla TRANSCAT, pel que fa al transport de mercaderies perilloses, es troba ja redactat, homologat i aplicat. Cal considerar que en aquest tram de la C-66 la intensitat de trànsit és de l'orde de 13.000-15.000 vehicles/dia i s'estima un pas de vehicles pesants de l'ordre del 17%.

- **L'existència de fosses sèptiques (o fins i tot les que es puguin trobar fora d'ús) representen un risc difús de contaminació del sòl i dels aqüífers**

Aquest és el cas dels habitatges disseminats i dels nuclis habitats no urbans que no es troben connectats a la xarxa de sanejament (la qual ha donat molts problemes històrics de fuites d'aigua). En el municipi de Serinyà serien els veïnats de Casals, part del veïnat de Bosquerós, Baió, Ca n'Illa, Ca n'Aulina, Can Malloles i Ca n'Arboçar.

2.5. Mobilitat i telecomunicacions

2.5.1. Objectius i criteris de sostenibilitat

En les darreres dècades, s'observa un increment del pes del vehicle privat i la seva "colonització" de l'espai públic. En aquest sentit cal un procés de reflexió en relació al model de poble i ciutat de futur, que contempli i potenciï altres modes de mobilitat a banda del vehicle privat. Aquests criteris cal incorporar-los en els diferents instruments estratègics, de planificació i gestió del municipi, i es poden sintetitzar en:

- La mobilitat sostenible, entesa com aquella capaç de satisfer la necessitat de la societat de moure's lliurement, accedir, comunicar-se, comercialitzar i establir relacions sense sacrificar altres valors humans o ecològics bàsics actuals o futurs.
- L'accessibilitat, per tal de garantir l'accés a tot espai públic o a equipaments a tots els ciutadans.
- La seguretat viària, tot fent complir les normes bàsiques de convivència en la mobilitat, posant una especial atenció sobre els modes de transport més vulnerables (a peu i en bicicleta).
- L'eficiència, fomentant un model que racionalitzi l'ús dels diferents modes de desplaçament i en fomenti aquells més eficients energèticament, territorialment.
- Garantir la qualitat de vida, valorant la cohesió social i disposant de prou espais per a usos socials i per a la convivència.
- Garantir el dinamisme econòmic i afavorir l'atractiu i el desenvolupament de les activitats econòmiques.

La legislació actual en bona part recull i incorpora aquests principis. La principal normativa incident és:

- La Llei 9/2003 de la mobilitat de Catalunya, que contempla la creació d'instruments de planificació (Plans Directors de mobilitat, Plans específics, Plans de mobilitat urbana), de programació (que han de preveure el finançament i execució dels anteriors), d'avaluació i seguiment (Observatori Català de la Mobilitat, estudi d'avaluació estratègica ambiental, estudi d'avaluació de la mobilitat generada¹ ...) i de participació (Consell Català de Mobilitat, Consells territorials de la mobilitat...).
- Llei 2/2002 d'Urbanisme de Catalunya, que obliga als plans directors urbanístics l'establiment de directius sobre la mobilitat de les persones, mercaderies i transport públic, ja sigui directament o per mitjà de plans especials urbanístics. També en els plans d'ordenació urbanística municipal (POUM), s'ha de preveure les mesures per facilitar l'assoliment d'una mobilitat sostenible en el municipi.

¹ Tot nou projecte urbanístic (amb > 25 milions € d'inversió) requereix d'un estudi de la mobilitat que genera.

- Llei 7/1993 de carreteres, com a principal instrument de planificació i ordenació del sistema de carreteres. Aquest pla estableix el règim general de les vies pertanyents a totes les xarxes i s'ha de revisar com a mínim cada cinc anys.
- Llei 20/1991, de promoció de l'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques, i el Decret 135/1995, que la desplega i aprova el Codi d'accessibilitat.

Pel que fa als aspectes de connectivitat tecnològica s'estableix el següent objectiu específic:

- Assegurar la demanda i la utilització dels recursos tecnològics (internet, telecomunicacions, telefonia...) tant en àmbits urbans com rurals i tant per organismes públics (ajuntaments, centre educatius...) com privats (empreses o particulars) de forma sostenible amb el medi natural.

2.5.2. Diagnosi estratègica

a) Àmbit d'estudi

PUNTS DE CONTEXT

MOBILITAT

- **Els municipis de l'àmbit d'estudi presenten diversos factors que determinen un cert aïllament de la població, excepte Serinyà i el veïnat de Melianta**

Els municipis que formen part de l'àmbit d'estudi es troben situats enmig del triangle format per les dues capitals de comarca (Banyoles i Figueres) i la capital de província (Girona), connectades entre elles per diverses infraestructures viàries que formen part de la xarxa viària bàsica i d'una línia ferroviària. No obstant això, l'àmbit d'estudi és travessat per dues vies que formen part de la xarxa viària bàsica, la N-260, que circula pel nord de l'àmbit d'estudi, propera al nucli de Cabanelles, i la C-66, que el travessa per la banda occidental de nord a sud, pel municipi de Serinyà. En canvi, la xarxa viària interna, tant la comarcal com la local, connecta els diferents nuclis amb les vies principals, però sense tractar-se de vies de pas. Aquest fet aporta un aspecte positiu en relació a la mobilitat, ja que es tracta d'una zona en què les vies de comunicació no absorbeixen una intensitat de trànsit elevada ni circulació de vehicles pesants fora dels generats pel propi àmbit. No obstant això, deixa el territori relativament aïllat, pel fet que en zones que no són de pas, resulta més complicat implantar un servei de transport públic. En són excepció els nuclis urbans de Serinyà i Melianta, propers a vies que pertanyen a la xarxa viària bàsica.

Un altre aspecte de l'àmbit d'estudi que en condiciona l'aïllament de la població, és la tipologia urbanística dels municipis en qüestió, formada per diversos nuclis, veïnats rurals i

habitatges disseminats, amb un nombre d'habitants molt reduït (exceptuant el nucli de Melianta), amb una població mitjana de 80 habitants per cada nucli rural.

- **El mode de transport majoritari és el vehicle privat, i s'evidencia una baixa oferta de transport públic**

Tant el mode de desplaçament intern com l'extern a l'àmbit d'estudi, es realitza majoritàriament en vehicle privat. Aquest fet reflexa la baixa oferta de transport públic que existeix en l'àmbit d'estudi, ja sigui per comunicar els diversos nuclis de l'àmbit a nivell intern com amb les ciutats properes, com poden ser Banyoles, Figueres, Besalú i Girona.

- **L'àmbit d'estudi presenta un índex de motorització elevat que reflexa la dependència del vehicle privat per als desplaçaments**

Dins del conjunt de Catalunya, l'Alt Empordà i el Pla de l'Estany presenten un elevat nombre de vehicles per cada 1.000 habitants (índex de motorització), essent la segona i vuitena comarca respectivament del Principat amb un major nombre de vehicles per habitant (849 i 783 vehicles/1.000 habitants). En els darrers 14 anys, l'índex de motorització s'ha incrementat entre un 30% i un 50%, a causa de l'increment en el nombre de vehicles en tots els municipis de l'àmbit d'estudi. Aquests valors reflexen la gran dependència que té la població en el vehicle privat per realitzar els desplaçaments, tant en mobilitat obligada per motius de treball com per motius d'estudis.

- **Melianta i Serinyà són les úniques entitats de població que disposen d'una bona oferta de transport públic**

Melianta és el nucli amb el nombre d'habitants més elevat de l'àmbit d'estudi (més de 900 habitants) i el més proper amb la capital de comarca del Pla de l'Estany. Melianta disposa d'un servei amb freqüència diària força elevada amb Banyoles i amb correspondència amb diverses línies que uneixen Banyoles amb Girona, Olot, Barcelona i Figueres. El municipi de Serinyà, en ésser travessat per la C-66, també disposa d'un servei de transport públic, ja que la línia d'autobús que passa pel nucli urbà uneix Girona amb Banyoles i Olot. En canvi, pel que fa a la resta de municipis i nuclis rurals, l'oferta de transport públic es considera insuficient per cobrir les necessitats de la població.

- **La bicicleta és un mitjà de transport que cal potenciar**

L'àmbit d'estudi disposa d'una xarxa de camins senyalitzats i condicionats per a l'ús de la bicicleta, però manca potenciar l'ús de la bicicleta com a mitjà de transport en l'espai urbà i en les vies d'enllaç entre els diversos veïnats i nuclis rurals.

- **Les infraestructures viàries de la xarxa bàsica suposen una barrera important sobre la fauna, mentre que en les comarcals i locals l'efecte és baix**

La intensitat diària de trànsit que circula per les vies C-66 i N-260 suposen un impacte sobre la fauna important, agreujat pel fet que es tracta de vies que disposen d'un reduït nombre de passos per a la fauna. Aquest fet es potenciarà quan es desenvolupi el desdoblament de la

N-260 o futur eix A-26 Figueres – Besalú. En canvi, en el desdoblament de la C-66, al seu pas per Serinyà disposarà en bona part del seu traçat de túnels, fet que beneficiarà el pas de fauna. Tanmateix, la resta de vies comarcals i locals que travessen l'àmbit d'estudi no suposen un impacte important per a la fauna, a excepció del tram de la GIP-5121, que transcorre proper a la platja d'Espolla, ja que es tracta d'una zona d'elevada fragilitat amb flux d'amfibis important.

TELECOMUNICACIONS

- **Tots els municipis de l'àmbit d'estudi es troben inclosos en el Consorci LOCALRET (Consorci local pel desenvolupament de les xarxes de telecomunicacions i de les noves tecnologies)**

LOCALRET té la funció de fer sentir la veu dels municipis en aquells àmbits polítics i econòmics on es prenen decisions que afecten la legislació i l'ordenació de les telecomunicacions. Específicament, LOCALRET representa els interessos dels municipis davant de les administracions de la Unió Europea, de l'Estat i de la Generalitat de Catalunya en els processos d'aprovació de normativa sobre telecomunicacions que afectin les competències municipals en matèria urbanística, en la gestió dels espais públics o en l'àmbit fiscal.

- **D'acord amb les polítiques afavorides des dels corresponents Consells Comarcals, tots els municipis compten amb internet d'alta velocitat.**

Esponellà, Crespià, Fontcoberta i Serinyà estan sota la cobertura de la banda ampla rural (mitjançant Wimax via radio) i Cabanelles sota la cobertura d'alta velocitat de transmissió de l'ADSL (mitjançant línia telefònica).

En aquest sentit, des de la Generalitat de Catalunya i en el marc del Projecte Heura (2006-2008), tots els centres educatius públics de l'àmbit d'estudi disposen de connexió a internet. Actualment s'està combinant la connexió de cable i la xarxa local sense fils (wi-fi).

- **Cap dels municipis disposa de telecentre (XTC)**

En el marc del projecte NODAT s'ha impulsat la creació de la Xarxa de Telecentres de Catalunya (XTC), que distribueix punts públics d'accés a internet a bona part del territori. Cap dels municipis compta amb XTC si bé tots garanteixen com a mínim un punt públic d'accés a internet no adscrit a la XTC.

- **Disponibilitat d'antenes de radiotelecomunicació**

Cabanelles, Esponellà, Crespià i Fontcoberta compten amb una antena de telefonia mòbil per garantir la cobertura a la major part del territori.

Des del Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació de la comarca del Pla de l'Estany s'està redactant una proposta d'ordenació de l'emplaçament de les instal·lacions de telefonia mòbil a la demarcació no urbana, proposta que pretén minimitzar l'impacte

paisatgístic i ambiental d'aquestes infraestructures, assegurar la cobertura a tota la comarca i fomentar les instal·lacions compartides.

b) Àmbit municipal

PUNTS FORTS / OPORTUNITATS

MOBILITAT

- **En general, el casc antic del nucli urbà no esdevé problemàtic en relació a l'accessibilitat en la trama viària**

Els carrers de la trama urbana són estrets però a un sol nivell i amb un estat del ferm bo, per tant, no existeix problemàtica en relació a l'accessibilitat ja que no hi ha elements que puguin dificultar el pas a vianants amb mobilitat reduïda. No obstant això, sí que s'identifica algun punt o element problemàtic, com és la presència d'esglaons.

- **Elements pacificadors del trànsit que fan augmentar la seguretat viària al nucli urbà**

En diferents punts tant de Serinyà com de la Cellera d'Amont, s'han anat col·locant passos de vianants elevats i bandes sonores en diversos carrers, com a mesura de pacificació del trànsit, augmentant la seguretat viària.

- **Oferta de transport públic suficient, però que cal ampliar**

Pel municipi de Serinyà hi circula una línia de transport públic que connecta les ciutats de Girona, Banyoles i Olot. En tractar-se d'una línia de comunicacions d'importància destacable, la freqüència de pas és força elevada.

TELECOMUNICACIONS

- **Serinyà es troba inclòs en el Consorci LOCALRET (Consorci local pel desenvolupament de les xarxes de telecomunicacions i de les noves tecnologies), compta amb la cobertura d'alta velocitat de transmissió de l'ADSL (mitjançant línia telefònica) i amb una antena de radiotelecomunicació.**

PUNTS FEBLES / AMENACES

MOBILITAT

- **El municipi presenta un índex d'autocontenció moderat pel què fa a la mobilitat obligada per motius de treball**

Un 26,7% dels desplaçaments generats pel municipi per motius de treball es realitzen dins del propi municipi. La resta es desplaça majoritàriament a Banyoles i Girona.

- **Els nous creixements residencials de Serinyà i la Cellera d'Amont tenen mancances d'accessibilitat en la trama viària**

En aquests veïnats es considera que existeix problemàtica en quant a l'accessibilitat de persones amb mobilitat reduïda ja que en general les voreres presenten una amplada insuficient, un mal estat o manca d'enrajolat i la inexistència de baixants per creuar el carrer.

- **Les trames urbanes no presenten prioritats per a vianants**

La tipologia urbanística de carrers estrets fan que la convivència entre vianants i trànsit rodat sigui més delicada a nivell de seguretat viària, tot i que cal destacar també que el nombre de vehicles que circulen per la trama urbana és molt reduït (i en alguns vials massa estrets no hi poden accedir). No obstant això, una bona mesura per garantir la seguretat viària és adequar zones exclusives per a vianants i declarar la trama viària com a prioritats invertides.

- **La circulació pel nucli de Serinyà i els veïnats associats de Bosquerós i la Cellera d'Amont és difícil**

Al nucli de Serinyà només s'hi accedeix per la part sud des de la C-66 i les direccions dels carrers presenten dificultats per entrar i sortir del nucli. Val a destacar que manquen senyals indicatius en especial al veïnat de Bosquerós on també hi ha trams de camins barrats al pas. Tots aquests motius fan que la mobilitat interna sigui difícil.

- **Es detecta una manca d'aparcaments urbans**

La majoria de carrers, excepte els de recent urbanització, no són suficientment amples per absorbir trànsit de doble sentit i estacionament a la via pública. Aquest fet dona com a resultat l'estacionament indegut i un major risc d'accidents.

TELECOMUNICACIONS

- **Serinyà no disposa de telecentre (XTC) però té punts públics d'accés a internet**

El municipi no s'engloba en el marc del projecte NODAT que impulsa la creació de la Xarxa de Telecentres de Catalunya (XTC) i distribueix punts públics d'accés a internet a bona part del territori. Tot i això, l'espai de joventut Can Beia i el casal d'avis Can Xerric compten amb punts d'accés públic a internet.

2.6. Aigua

2.6.1. Objectius i criteris de sostenibilitat

Tal i com sempre s'ha dit l'aigua és un bé escàs i malgrat tot la seva disponibilitat i qualitat es veu compromesa any rera any. Aquest increment de la demanda d'aigua no sempre és atribuïble al creixement de la població, sinó a d'altres factors com l'elevat consum de l'agricultura, a determinats models d'urbanització (piscines i jardins unifamiliars) o a la demanda d'instal·lacions esportives i de lleure que estan d'actualitat, com és el cas dels camps de golf.

Amb la finalitat d'avaluar si la gestió de l'aigua a l'àmbit d'estudi s'assimila a l'adequada per un model territorial de desenvolupament sostenible, s'estableixen els següents objectius generals:

- Planificar els usos del sòl atenent als recursos hídrics disponibles i a criteris de racionalitat i minimització de consums.
- Millorar la gestió dels recursos superficials i subterranis i fomentar el seu estalvi
- Millorar l'eficiència de la xarxa d'abastament d'aigua potable
- Controlar les captacions i la seva explotació
- Realitzar i potenciar un consum d'aigua més eficient
- Garantir la qualitat de l'aigua de proveïment públic
- Millorar les xarxes d'abastament i les xarxes i sistemes de sanejament dels municipis
- Fomentar la reutilització de les aigües residuals

En l'àmbit català i estatal, la gestió de l'abastament i del sanejament es regula per la normativa que es detalla a continuació:

- Ordre de 15 de desembre de 1983 per la qual es regula la distribució d'aigües potables de consum públic mitjançant contenidors, cubes i cisternes mòbils.
- Reial Decret 261/1999, de 16 de febrer, sobre protecció de les aigües contra la contaminació produïda per nitrats procedents de fonts agràries.
- Llei 6/1999, de 12 de juliol, d'ordenació, gestió i tributació de l'aigua.
- Decret 218/1999, de 27 de juliol, de modificació del Decret 125/1999, de 4 de maig, d'aprovació dels estatuts de l'Agència Catalana de l'Aigua.

- Decret 103/2000, de 6 de març, pel qual s'aprova el Reglament dels tributs gestionats per l'Agència Catalana de l'Aigua. Correcció d'errades al Decret 103/2000, de 6 de març.
- Decret 167/2000, de 2 de maig, d'adopció de mesures excepcionals en matèria de fonts d'abastament públiques afectades per nitrats.
- Decret 168/2000, de 2 de maig, d'adopció de mesures excepcionals en relació amb la utilització dels recursos hidràulics.
- Decret 205/2000, de 13 de juny, d'aprovació del programa de mesures agronòmiques aplicables a les zones vulnerables en relació amb la contaminació de nitrats procedents de fonts agràries.
- Reial Decret Legislatiu 1/2001, de 20 de juliol, pel qual s'aprova el text refós de la llei d'Aigües.
- Decret 119/2001, de 2 de maig, pel qual s'aproven mesures ambientals de prevenció i correcció de la contaminació de les aigües per nitrats.
- Decret 130/2003, de 13 de maig, pel qual s'aprova el Reglament dels Serveis Públics de Sanejament.
- Decret Legislatiu 3/2003, de 4 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la legislació en matèria d'aigües de Catalunya.
- Reial Decret 140/2003, de 7 de febrer, pel qual s'estableixen els criteris sanitaris de la qualitat de l'aigua de consum humà.
- Decret 93/2005, de 17 de maig, d'adopció de mesures excepcionals en relació amb la utilització dels recursos hídrics.
- Ordre SCO/3719/2005, de 21 de novembre, sobre substàncies per al tractament de l'aigua destinada a la producció d'aigua de consum humà.

2.6.2. Diagnosi estratègica

a) Àmbit d'estudi

Segons el model de desenvolupament sostenible del territori, s'exposen els següents punts de diagnosi referents a l'abastament i al sanejament de l'aigua als municipis:

PUNTS DE CONTEXT

- **Tots els municipis disposen de fonts pròpies de titularitat municipal per a l'abastament d'aigua potable**
- **Alguns dels pous que antigament abastien als municipis, actualment estan clausurats o en desús perquè s'han esgotat o bé perquè les aigües no són aptes pel consum humà**

A l'àmbit d'estudi es troben 7 pous clausurats de les 15 captacions municipals existents, per problemes d'esgotament o de presència de concentracions anòmales, essent aigua no apte per a ús humà. Les causes de la clausura dels pous municipals són la dessecació del pou, les elevades concentracions de nitrats, la terbolesa en èpoques de pluges intenses o la presència en excés de manganès, tricolretè i/o de tetraclorete.

Al municipi de Cabanelles el pou vell es troba esgotat i el pou nou en tràmit de legalització. A Crespià el pou auxiliar es troba clausurat per elevades concentracions de manganès i ferro fora del rang permès per ús de boca, i a Esponellà i Fontcoberta hi ha 2 pous tancats a cada municipi, també conseqüència de la mala qualitat de les aigües de subministrament. En el cas de Serinyà el pou petit es va haver de clausurar per manca d'aigua.

- **Manca generalitzada de comptadors a la sortida dels dipòsits de distribució de l'aigua de xarxa, la qual cosa no permet computar el volum d'aigua incontrolada**

A excepció del municipi de Fontcoberta i Serinyà, on la gestió de l'abastament es duta a terme per part de Prodaisa, la resta de municipis no disposen de comptador de registre a la sortida dels dipòsits i per tant, no es coneix el volum d'aigua subministrada, la seva evolució en els anys, ni es pot estimar el volum d'aigua incontrolat.

El municipi d'Esponellà no té comptador a tots els dipòsits de subministrament d'aigua de xarxa, únicament existeix comptador a Martís. Al municipi de Cabanelles, el comptador es va instal·lar a finals del 2006, per tant encara no es compta amb dades i a Crespià no es disposa de comptador de registre.

- **El volum d'aigua incontrolada s'estima elevat**

El percentatge d'incontrolats a la majoria dels municipis es desconeix amb exactitud. No obstant s'ha pogut fer una estimació en base a la informació proporcionada pels ajuntaments i les empreses concessionàries. Si es té en compte que habitualment en les xarxes d'abastament d'aigua aquests valors acostumen a ser de l'ordre del 20%, podem considerar que Fontcoberta presenta un valor d'incontrolats a les seves xarxes un mica per sobre dels paràmetres habituals. Pel que fa a Serinyà el percentatge d'incontrolats és molt elevat, i per tant la xarxa presenta moltes pèrdues, tot i que ha passat del 63% al 2002 al 38% al 2006.

Pel que fa a la resta dels municipis es recomana instal·lar comptadors a la sortida dels dipòsits de distribució per tal de determinar aquests incontrolats, que es calculen en base a la diferència entre el que es posa en xarxa i el consum real. No obstant, segons informació facilitada, en el municipi de Crespià es considera que aquests incontrolats són elevats ja que sovint es detecten fuites a la xarxa d'abastament ateses les deficiències que presenta, tant per la seva antiguitat, com pels materials de les canonades, majoritàriament de fibrociment.

- **El consum unitari de l'aigua (consum en litres/hab.dia) és, en gairebé tots els municipis, superior a la dotació de referència que s'utilitza a Catalunya (200 l/hab.dia)**

El consum unitari mig dels habitants de l'àmbit d'estudi, calculat a partir de les dades de 2006, és de l'ordre de 250 l/hab.dia, una mica per sobre de la dotació de 200 l/hab.dia de referència. El consum unitari mig oscil·la entre un mínim de 182,8 l/hab.dia a Serinyà i un màxim de 350,5 l/hab.dia a Esponellà.

A l'any 2006 es van servir un total de 1.224 abonats/comptadors per una població total de 3.212 habitants, el que va suposar un volum registrat de 271.716 m³.

Tot i aquests elevats consums, cal tenir en compte –i molt especialment a Esponellà i Fontcoberta– que a l'hora d'efectuar aquest tipus de càlcul no es diferencia entre usuaris domèstics i industrials, ni tampoc agrícoles i/o ramaders, i per tant, tot es comptabilitza com a consum domèstic.

- **A excepció de Fontcoberta no es diferencien els consums i preus de l'aigua en funció del seu ús (agrícola-ramader, industrial, municipal i domèstic)**

En els municipis de Crespià i Serinyà no es diferencia l'aigua posada en xarxa per a ús domèstic, industrial o municipal. La major part de les activitats compten amb pou propi.

En el cas d'Esponellà i Cabanelles en el consum domèstic s'hi inclou el municipal, donat que no es diferencia per absència de comptadors. A Fontcoberta, sí que es discrimina el consum municipal (5%), el consum domèstic (90%) i el consum industrial (5%) encara que d'una forma estimativa.

Fóra necessari disposar de comptadors per a determinar els volums d'aigua destinats a diferents usos (agrícola-ramader, industrial, municipal i domèstic) per tal de definir on són els majors consums d'aigua i diferenciar un preu de l'aigua ajustat a cada ús.

- **Nombre abundant d'abastaments particulars que no es troben legalitzats al registre d'aigües de l'Agència Catalana de l'Aigua**

A l'àmbit d'estudi existeix un nombre abundant d'abastaments particulars, la majoria no legalitzats, destinats a ús agrícola, ramader, industrial, recreatiu i, fins i tot, domèstic dels masos i habitatges aïllats existents en el territori.

Els nuclis que no compten amb el servei d'aigua de xarxa són molts i molt dispersos en el territori: Sant Martí Sesserres i l'Estela al municipi de Cabanelles, Pedrinyà, Portell, Pompeu i Llavanera al municipi de Crespià, i el veïnat d'en Deri i part del veïnat de Figueroles a Fontcoberta, i tota la trama no urbana del municipi de Serinyà així com els nombrosos masos disseminats. Cal destacar que a Esponellà tots els nuclis i veïnats disposen d'aigua de xarxa.

En el Registre d'Aigües de l'Agència Catalana de l'Aigua, hi figuren un total de 92 concessions amb un volum total concedit de 297.329.983 m³/any, el 99% del qual s'utilitza a les hidroelèctriques d'Esponellà i Serinyà. La resta, 729.473 m³/any, es consumeixen per a usos agrícoles, ramaders, industrials i domèstics respectivament.

S'ha estimat en base a dades objectives i per a tot l'àmbit d'estudi un consum d'aigua anual de 21.900 m³/any per a usos domèstics, 2.517.120 m³/any per a usos agrícoles, 556.539 m³/any per a usos ramaders i finalment 47.726 m³/any per a ús industrial. Cal dir però, que els volums obtinguts a través de les concessions existents en el Registre d'Aigües de l'ACA són molt menors, posant de manifest que la majoria d'aprofitaments no estan degudament legalitzats.

- **Manca de sistemes de sanejament eficients i de xarxa de clavegueram generalitzada a tots els municipis**

Són necessàries EDARs i col·lectors eficients ja que actualment les aigües residuals es deriven a decantadors o a fosses sèptiques que per sobreexidor aboquen directament a llera. La manca de sistemes de depuració a tots els municipis (a excepció de Serinyà on l'EDAR s'ha quedat infradimensionada), dona lloc a l'abocament de les aigües residuals al domini públic hidràulic, ocasionant una contaminació important de les aigües circulants que pot afectar, fins i tot, a les aigües de subministrament captades dels aquífers.

Segons l'Agència Catalana de l'Aigua hi ha 38 expedients de diferents establiments que han presentat sol·licitud d'autorització d'abocament a llera pública, fet que posa de manifest la recurrència a l'abocament directe que s'està duent a terme en els municipis per manca d'infraestructures.

A l'àmbit d'estudi es localitzen nuclis de població –a banda dels masos i cases aïllades– on no hi arriba la xarxa i on l'única forma de sanejament possible és a través de fosses sèptiques. Es tracta en concret, dels nuclis de Pompeu, Portell, Pedrinyà i Llavanera (a Crespià), dels nuclis de les Anglades, Caselles, Batllori, Borrell, Centenys, Martí, Vilert i Brunsó (a Esponellà), de Sant Martí Sesserres i l'Estela (a Cabanelles), els veïnats d'en Deri, d'en Faras i de Figueroles (a Fontcoberta) i de tota la trama no urbana del municipi de Serinyà

- **Previsió de construcció i adequació de 12 estacions depuradores d'aigües residuals urbanes amb els respectius col·lectors i millora de l'existent al municipi de Serinyà**

El Programa de Sanejament de les Aigües Residuals Urbanes (PSARU) de 2005, realitzat per l'Agència Catalana de l'Aigua, contempla la construcció de 12 noves EDARs i dels respectius col·lectors amb termini al 2008 per l'EDAR de Fontcoberta i al 2014 per les EDARs dels nuclis dels altres municipis. També amb termini al 2008 el PSARU preveu la millora de l'EDAR municipal de Serinyà amb el desplaçament del punt d'abocament i l'eliminació d'aigües blanques a l'entrada.

- **Manca de xarxa separativa d'aigües residuals i d'aigües de pluja a la xarxa de sanejament existent**

No hi ha cap municipi amb xarxa separativa d'aigües pluvials i residuals de forma que en èpoques de pluges intenses aquestes es barregen amb les aigües negres provocant olors i problemes d'insalubritat abocant-se a llera sense rebre cap mena de tractament.

Només al municipi de Fontcoberta s'estan adequant alguns trams amb xarxa separativa d'aigües residuals.

- **Evolució desigual i irregular dels consums registrats**

L'evolució del consum d'aigua de la xarxa pública a cadascun dels municipis ha estat diferent. Els diferents alts i baixos en el consum domèstic són motivats molt probablement per les variacions pluviomètriques anuals, per les variacions demogràfiques, per l'entrada en vigor del cànon de l'aigua i per d'altres factors indeterminables.

A grans trets, a tot l'àmbit d'estudi, els consums han disminuït progressivament en els darrers anys a excepció de Fontcoberta i Esponellà que han seguit una tendència en augment. Aquest és motivat, molt probablement, per l'increment de la població. A nivell general, amb excepció de Serinyà, s'observa una inflexió negativa dels consums a partir de l'any 2005, any d'aplicació del cànon de l'aigua.

b) Diagnosi municipal

PUNTS FORTS / OPORTUNITATS

- **Disponibilitat d'EDAR municipal i millora de les seves perspectives de sanejament en un futur**

Serinyà disposa d'una estació depuradora d'aigües residuals (EDAR) que mitjançant tractament biològic saneja una població (ja superada) de 998 habitants.

Val a dir que els paràmetres de disseny de l'EDAR de Serinyà (tant de càrrega contaminant com de volum d'entrada) es troben al límit de les seves capacitats, per la qual el seu rendiment es veu disminuït. L'EDAR de Serinyà, a més, no distingeix entre aigües domèstiques i industrials atès que en els col·lectors les aigües d'ambdós orígens s'homogeneïzen, fins i tot amb les aigües pluvials, en no disposar de xarxa separativa.

No obstant, el Programa de Sanejament de les Aigües Residuals Urbanes (PSARU) de l'Agència Catalana de l'Aigua, contempla per a l'any 2008 diferents actuacions de millora de l'EDAR de Serinyà: el desplaçament del punt d'abocament i l'eliminació de les aigües blanques.

Això permetrà tractar, malgrat que a anys vista, les aigües residuals del nucli urbà i millorar la qualitat dels abocament als corrents superficials.

- **El municipi compta amb fonts pròpies gestionades per una empresa externa**

La gestió íntegra de l'aigua del municipi de Serinyà és competència de l'empresa gestora Prodaisa i en última instància, de l'Ajuntament. Aquest fet contribueix a una millor gestió de l'abastament de l'aigua, atès que es computa el volum d'aigua posada en xarxa, el volum d'aigua registrada i el volum d'incontrolats, de manera que es possibilita la detecció i reducció d'aquests últims.

Tanmateix els materials que constitueixen l'antiga xarxa de distribució, en alguns punts del municipi, són poc estanques (fibrociment) i fan que les pèrdues d'aigua hagin estat un problema històric a Serinyà.

- **Qualitat apte de l'aigua de les fonts municipals i retolació a totes les fonts**

Es realitzen analítiques semestrals de les fonts municipals competència de l'ajuntament (Font de Gatielles, Font Sagrat Cor, Font de Martís i Font de la Canova) i es troben totes correctament retolades. La qualitat de l'aigua compleix amb els Annexos del RD 140/2003, tot i que la font de Martís sol donar problemes per elevades concentracions de coliformes.

- **Es tenen dades dels volums subministrats i dels volums incontrolats a la xarxa de proveïment pública**

Existeix un comptador a la sortida del dipòsit, de forma que es disposa dels volums de pèrdues o incontrolats de la xarxa d'abastament (restant dels volums posats en xarxa), i de l'evolució anual dels consums d'aigua.

- **Baix consum unitari d'aigua**

El consum unitari d'aigua potable estimat en el darrer any és baix (183 l/hab.dia), valor per sota dels 200 l/hab.dia, dotació que habitualment es té en compte com a mitjana a Catalunya a l'hora de fer qualsevol treball relacionat amb abastament d'aigua potable.

No obstant, la gestió dels volums d'incontrolats i la diferenciació dels usos de l'aigua subministrada (industrial, agrícola, municipal i domèstica) contribuiria al millor control del consum de l'aigua i a la determinació dels volums incontrolats. Val a dir que des del Consell Comarcal del Pla de l'Estany s'han dut a terme (a partir de les fuites del 2002) actuacions de millora per evitar pèrdues d'aigua en el municipi de Serinyà.

PUNTS FEBLES / AMENACES

- **Poca qualitat de l'aigua de les fonts pròpies i la xarxa de sanejament no assegura el servei a tots els nuclis**

La manca de recursos hídrics propis (el pou municipal, pou Petit de Serinyà es va haver de clausurar per manca d'aigua) i la mala qualitat de l'aigua (sobretot pel que fa a al concentració de nitrats i la de coliformes que en algunes fonts municipals van superar, o van estar a punt de superar els límits permesos pel RD 140/2003 per a consum humà); fan preveure dificultats en la garantia de subministrament d'aigua potable de qualitat en el futur, podent repercutir aquest fet en el preu de l'aigua.

Com a conseqüència de la dispersió dels nuclis habitats al municipi, tota la trama habitada fora del nucli urbà de Serinyà no es troba connectada a xarxa d'abastament ni de sanejament, cosa que suposa l'existència de captacions subterrànies no legalitzades al Registre de l'Agència Catalana de l'Aigua i l'abocament de les aigües residuals a fosses sèptiques, sovint antigues i no homologades ni estanques, les quals són focus de contaminació per nitrats, coliforms...

En aquest sentit, caldria buscar solucions alternatives per assegurar el sanejament i la qualitat de l'aigua a tot el municipi.

- **Tendència a l'augment del consum d'aigua d'abastament públic en els darrers anys**

Els consums registrats d'aigua d'abastament de Serinyà segueixen una tendència en augment. Si bé s'observa una inflexió entre els anys 2004-2005, en què es van reduir un 3% com a conseqüència de l'entrada en vigor del cànon de l'aigua, s'observa una recuperació del 9% dels consums registrats a partir de l'any 2006.

- **Consum estacional de l'aigua**

Serinyà presenta una variabilitat anual del consum d'aigua considerable, augmentant aquest en època estival (entre el 7-10% dels habitatges són de segona residència), com a conseqüència de la població nouvinguda, de les piscines i del reg dels jardins privats.

- **Considerable volum d'incontrolats**

A partir de les dades facilitades per Prodaisa, empresa gestora de l'aigua de xarxa del municipi, s'estima que el volum d'incontrolats ha estat del 38% a l'any 2006 amb un màxim del 63% a l'any 2002. Si es té en compte que habitualment en les xarxes d'abastament d'aigua aquests valors acostumen a ser de l'ordre del 20%, podem considerar que Serinyà presenta un valor d'incontrolats per sobre dels paràmetres habituals sobretot si ens fixem amb el valor de l'any 2002. En aquest sentit, cal tenir en compte que en alguns trams la xarxa és molt antiga, i de fibrociment, material poc estanc.

- **Evolució en augment del preu de l'aigua de xarxa**

El preu de l'aigua de xarxa de Serinyà ha augmentat un 28% en el període 2002-2006, passant de 0,36 €/m³ a l'any 2002 a 0,46 €/m³ a l'any 2006. Serinyà, junt amb Fontcoberta, és un dels municipis de l'àmbit d'estudi on el preu de l'aigua és més car. Aquestes diferències de tarifa poden ser motivades bàsicament per la dificultat de la portada d'aigua a determinades àrees ja que necessiten d'unes infraestructures molt més complexes, pel fet de ser gestionades per una empresa externa o bé pel cost del tractament de les aigües, que cada cop són de més baixa qualitat.

- **Les captacions inscrites al Registre d'Aigües són una petita part de les que existeixen en realitat**

En el Registre d'Aigües de l'Agència Catalana de l'Aigua hi consten un total de 21 aprofitaments d'aigües a Serinyà amb un volum total de 201.302 m³/any (dels quals se'n desconeix el volum de 2 captacions). La comparació entre el volum concedit i el volum que es calcula necessari en base a la superfície de regadiu, a la cabana ramadera i als habitants que no es troben connectats a la xarxa d'abastament municipal (població disseminada), és molt inferior al que es considera que s'explota actualment per part de les fonts pròpies i pous del municipi.

Per tant, es dedueix la necessitat de legalització de totes les captacions privades existents, per tal de poder controlar la seva explotació.

- **Estat millorable de les xarxes d'abastament i de sanejament**

L'antiguitat de la xarxa de proveïment pública i de clavegueram en alguns trams, fa que aquestes xarxes estiguin en un estat precari i que previsiblement generin nombroses pèrdues que cal paliar.

Tot i això, els trams nous s'estan construint de polietilè o PVC.

- **Existència de fosses sèptiques en el municipi amb possible contaminació dels cursos superficials, del aqüífers i del sòl**

La presència de fosses sèptiques dels habitatges no connectats a la xarxa de sanejament, es considera possible focus de risc de contaminació de sòls i aigües. Sovint aquestes fosses sèptiques són antigues i no han tingut cap mena de manteniment, perdent d'aquesta manera la seva funcionalitat i eficiència.

L'estat dels col·lectors a determinats trams, junt amb el fet que aquests no formin part d'una xarxa separativa d'aigües residuals i pluvials, i la reduïda dimensió de l'EDAR de Serinyà provoca que, en moments de pluges intenses o bé de forma difusa i constant (per exemple per sobreixidor), les aigües residuals s'escapin riera avall sense rebre tractament.

- **No es diferencia el preu de l'aigua en funció del seu ús (domèstic, agrícola-ramader, industrial o municipal)**

- **Activitats amb autorització d'abocament a llera pública**

Segons la relació d'expedients d'abocament a llera pública de l'Agència Catalana de l'Aigua, a Serinyà hi consten un total de 16 establiments. Per tant hi ha un elevat nombre d'activitats que per generar aigües residuals equivalents a urbanes aboquen a llera pública.

- **Manca de xarxa separativa de les aigües residuals i de les pluvials en la xarxa de sanejament**

La xarxa de sanejament general no és separativa. Seria convenient dotar tots els trams de nova construcció de xarxa separativa d'aigües pluvials i residuals per tal d'evitar col·lapses en els col·lectors i en l'EDAR en èpoques de pluges intenses.

- **L'EDAR de Serinyà treballa al límit dels seus paràmetres de disseny**

L'EDAR de Serinyà realitza un tractament biològic, tracta un volum anual de 70.000 m³/any i aboca a la riera Serinyadell. Aquesta EDAR saneja una població de 998 habitants, població que Serinyà està superant.

A partir de les concentracions mitjanes d'entrada a l'EDAR de Serinyà de l'any 2006 s'observa que s'estan superant els límits de disseny per a la DBO5, la MES i el fòsfor total d'entrada i que s'està arribant al límit del cabal màxim diari tractat, fet que suposa la disminució de l'eficiència i el rendiment de depuració.

2.7. Atmosfera

2.7.1. Objectius i criteris de sostenibilitat

La contaminació atmosfèrica és un procés que s'inicia a partir de les emissions a l'aire des de diferents focus emissors de contaminants. Aquests contaminants segueixen una dinàmica condicionada pels processos de transport i dispersió propis del medi atmosfèric de la zona. Per tant, en analitzar la contaminació atmosfèrica cal considerar, d'una banda, les emissions (contaminants emesos per una font determinada), i d'altra banda, les immissions (presència de contaminants a l'aire que afecten a diferents receptors). Tot i que en general hi ha una certa correlació entre emissions i immissions, no són necessàriament equivalents, ja que es poden donar processos a l'atmosfera que poden transportar, dispersar, concentrar o, fins i tot, modificar la naturalesa dels contaminants.

Amb la finalitat d'avaluar si la gestió de les fonts d'emissió de contaminants atmosfèrics en l'àmbit d'estudi és adequada per un model territorial de desenvolupament sostenible, i per tal de garantir la salut atmosfèrica de la població i del medi ambient, s'estableixen els següents objectius principals:

- Controlar els principals focus emissors de contaminants atmosfèrics (mitjans de transport, processos industrials, fonts domèstiques i serveis, sector ramader, influències de municipis veïns...)
- Vetllar perquè les emissions i immissions de contaminants atmosfèrics no superin els líndars permesos.
- Determinar i prevenir els focus d'emissions de contaminants atmosfèrics i els efectes de les immissions.

La principal legislació actual que regula la contaminació atmosfèrica és la que fixa el Reial Decret 1073/2002. No obstant això, alguns dels paràmetres que regula aquesta normativa encara no han entrat en vigor i, per tant, ens trobem en un període de transició en el que conviuen els valors límits de la normativa estatal prèvia a l'entrada en vigor del RD 1703/2002, i els nous valors límits que fixa l'esmentat Reial Decret i els successius (RD 1796/2003).

Altrament, el Departament de Medi Ambient i Habitatge està posant en marxa l'Inventari d'emissions i fonts contaminants de Catalunya (EPER-CAT), en compliment de la Decisió de la Comissió Europea 2000/479/CE i del "Document d'orientació per a la realització de l'EPER" de la mateixa Comissió, segons el qual s'estableix una llista de 50 contaminants que, en cas de ser alliberats a l'atmosfera o a l'aigua, cal notificar-los per part dels establiments afectats. Els centres productius que estan obligats a informar de les substàncies que emeten a l'atmosfera són tots aquells inclosos en l'Annex I de la Directiva 96/61/CE (IPPC). Les substàncies a declarar són diferents segons el tipus d'activitat de cada centre i s'hauran de notificar amb una periodicitat anual.

2.7.1. Diagnosi estratègica

a) Àmbit d'estudi

PUNTS DE CONTEXT

- **Bona qualitat de l'aire**

Les estacions automàtiques més properes incloses a la xarxa de Vigilància i Previsió de la Contaminació Atmosfèrica de Catalunya (XVPCA) són l'estació de Girona-Sarrià de Ter i la de Begur. Els resultats obtinguts en aquestes estacions es troben per sota dels valors límit i guia que fixen les diferents normatives, i a més a més no s'hi detecten incidències destacables. Això fa preveure una bona qualitat de l'aire en l'àmbit d'estudi.

- **Els combustibles líquids són la principal font emissora de contaminants atmosfèrics, conseqüència del sector agrícola-ramader i del transport local**

Els combustibles líquids (gasoil i gasolina) són els responsables de la major part de les emissions de contaminants a l'àmbit d'estudi. Aquest combustible es consumeix principalment en els desplaçaments locals i interurbans, però també resulta significatiu les emissions de gasoil en el sector agrícola (consumit per la maquinària agrícola o bé en les explotacions ramaderes).

Cal també tenir en compte el transport interurbà i el tipus de vies que creuen els municipis (sobretot la N-260 i la C-66), ja que hi ha un volum de població estacional important a l'estiu, època de mobilitat turística. Aquest fet, incrementa el trànsit interurbà i, per tant, també les seves emissions per tot el territori.

- **El balanç de compostos emesos contribuents a l'efecte hivernacle és poc superior al poder d'absorció de la vegetació de l'àmbit d'estudi**

El diòxid de carboni es troba normalment a l'atmosfera en una concentració mitjana del 0,03%. Si es produeix un increment de la seva concentració a l'atmosfera, es contribueix a accentuar l'efecte hivernacle, ja que aquest gas absorbeix la radiació infraroja provinent del sòl i dels oceans.

Si comptem les emissions de diòxid de carboni (CO₂) equivalent emeses a l'àmbit d'estudi, la petjada ecològica en quant a emissions equival a una superfície agroforestal de 13.765,24 ha necessàries per tal d'equilibrar el sistema, és a dir, per fixar tot aquest CO₂ equivalent que s'emet al conjunt dels municipis. En canvi, la superfície real de sòl agrícola o forestal disponible a l'àmbit d'estudi és de l'ordre de 10.768 ha, per tant, es tracta d'un sistema pràcticament equilibrat, perquè es necessita 1,28 vegades la superfície agroforestal existent per tal d'absorbir totes les emissions de CO₂ emeses en l'àmbit d'estudi.

- **No hi ha cap estació de control de la contaminació atmosfèrica**

Actualment, no hi ha cap estació de control de la contaminació atmosfèrica a cap dels municipis de l'Agenda 21. Si bé és cert que tradicionalment la xarxa de Vigilància i Previsió de la Contaminació Atmosfèrica de Catalunya (XVPCA) ha ubicat les seves estacions en aquells indrets més conflictius (i per tant es podria considerar aquesta dada com a positiva), resulta interessant disposar d'un sistema de control que permeti controlar i fer el seguiment dels principals contaminants atmosfèrics en l'àmbit, sobretot pel què fa al parc mòbil, i més tenint en compte que les estacions fixes més propers són l'estació de Girona-Sarrià de Ter i la de Begur.

- **Existència de 5 activitats incloses en l'Inventari d'emissions i fonts contaminants de l'aire i de l'aigua de Catalunya**

A l'àmbit d'estudi s'hi localitzen diverses activitats que es troben incloses en l'Inventari d'emissions i fonts contaminants de l'aire i de l'aigua de Catalunya (European Pollution Emission Register EPER-CAT), pel fet de superar el líndar establert d'algun contaminant de l'aigua o de l'aire establert per la Decisió 2000/479/CE, d'acord amb la Directiva IPPC (Directiva 96/61/CE de Prevenció i Control Integrats de la Contaminació).

Es tracta d'explotacions de bestiar porcí que, per superar el líndar de 10.000 kg/any d'amoníac (NH₃) emès, es consideren fonts contaminants de l'aire. Són, en concret, 2 explotacions a Cabanelles, 1 a Crespià i 2 a Fontcoberta. No hi ha cap activitat econòmica inclosa en l'EPER-CAT als municipis d'Esponellà i de Serinyà.

La descomposició dels purins generada a les explotacions porcines citades anteriorment, van emetre a l'any 2005, un total de 105 tones d'amoníac (NH₃), és a dir, 105.882 kg d'amoníac.

- **L'únic municipi de l'àmbit que disposa de gas natural és Serinyà.**

En l'àmbit domèstic i dels serveis, els principals focus d'emissió tenen origen en les calefaccions particulars, en les instal·lacions d'escalfament d'aigua i en les cuines. Donat que cap municipi de l'àmbit d'estudi compta amb gas natural, les fonts d'energia domèstica són el propà, el butà i el gasoil. En comparació amb aquests, el gas natural emet molt menys gasos contaminants (SO₂, CO₂, NO_x i CH₄) per unitat d'energia produïda. En aquest sentit, a l'àmbit d'estudi l'únic municipi que disposa de gas natural és Serinyà.

b) Àmbit municipal

PUNTS FORTS / OPORTUNITATS

- **El balanç de diòxid de carboni equivalent denota que és un sistema pràcticament equilibrat**

El CO₂ equivalent emès pel conjunt d'activitats i pel transport a Serinyà suposa una petjada ecològica equivalent a 2.711,27 ha necessàries per absorbir-lo. En funció de la superfície agroforestal existent al municipi, es conclou que es tracta d'un sistema pràcticament equilibrat, perquè es necessita 1,80 vegades la superfície agroforestal real.

- **Bona qualitat de l'aire**

Segons les dades de les estacions més properes de la xarxa de Vigilància i Previsió de la Contaminació Atmosfèrica de Catalunya (XVPCA) l'aire de Serinyà presenta una bona qualitat. Els resultats es troben per sota dels valors límit i guia que fixen les diferents normatives, i no s'hi detecten incidències destacables. Això fa preveure una bona qualitat de l'aire en l'àmbit d'estudi.

- **Cap activitat inclosa en l'Inventari d'emissions i fonts contaminants de l'aire i de l'aigua de Catalunya (EPER-CAT)**

Les activitats industrials i agropecuàries poden suposar un risc ambiental de contaminació de l'aire i de l'aigua. En aquest sentit, no es detecta cap activitat al municipi de Serinyà que superi els líndars establerts per la Decisió 2000/479/CE i que s'hagi d'incloure a l'EPER-CAT.

- **Serinyà disposa de xarxa de distribució de gas natural**

En comparació amb les fonts d'energia domèstica tradicionals (propà, butà i gas-oil), el gas natural emet molt menys gasos contaminants (SO₂, CO₂, NO_x i CH₄) per unitat d'energia produïda.

- **Serinyà emet relativament pocs gasos a l'atmosfera generats pel sector domèstic i serveis i pel sector industrial**

Pel sector indústria, el compost atmosfèric majoritàriament emès és el diòxid de carboni seguit pels òxids de nitrogen i de sofre. En aquest sentit, les activitats de Serinyà emeten un 24% del total emès pel sector industrial a tots els municipis de l'àmbit d'estudi, la meitat del que contribueix la indústria del municipi de Fontcoberta (43,5%).

Pel que fa el pes dels gasos emesos del sector domèstic, Serinyà representa el 33% de la contribució total dels municipis, valor prou significatiu si es compara amb la contribució dels gasos emesos pel sector domèstic a Fontcoberta (42%).

- **Alta capacitat i una baixa o nul·la vulnerabilitat**

La capacitat indica les àrees que ofereixen condicions més favorables per a l'establiment de nous focus emissors, i la vulnerabilitat indica el risc que suposa l'exposició de la població i dels espais naturals als contaminants atmosfèrics.

Tot i que la capacitat de Serinyà per acollir nous focus contaminants és alta, caldria avaluar totes les repercussions que aquest fet potencial suposaria. En tot cas una alta capacitat i una baixa vulnerabilitat del territori indiquen un bon estat de la qualitat de l'aire.

PUNTS FEBLES / AMENACES

- **La font emissora de compostos a l'atmosfera del transport interurbà és significativa i causada principalment pel creuament del municipi de Serinyà de la carretera C-66**

Aquesta contaminació atmosfèrica és de procedència externa al municipi i representa un percentatge de l'ordre del 37% de contribució respecte del total de gasos emesos a l'àmbit d'estudi, causats principalment per la circulació de vehicles pesants ¹.

- **Les principals fonts emissores de compostos a l'atmosfera són el transport local seguit pel sector agrícola-ramader**

El fet que la carretera C-66 creui el terme municipal, juntament amb la dispersió dels diferents nuclis al municipi de Serinyà suposa que el transport local sigui la principal contribució d'emissions a l'atmosfera del municipi (el 70% del total d'emissions de Serinyà), essent la principal causa de compostos com monòxid de carboni i òxids de nitrogen.

Els compostos gasosos que s'emeten a l'atmosfera per part del sector agrícola-ramader són sobretot diòxid de carboni, metà, monòxid de carboni i òxids de nitrogen. Aquest sector representa el 24% de la contribució d'emissions al municipi de Serinyà.

- **Cap estació de control de la contaminació atmosfèrica**

Les estacions automàtiques més properes incloses a la xarxa de Vigilància i Previsió de la Contaminació Atmosfèrica de Catalunya (XVPCA) són l'estació de Girona-Sarrià de Ter i la de Begur.

- **El 4,12% de la població de Serinyà manifesta percebre males olors i tenir problemes derivats de la contaminació atmosfèrica**

Dades dels cens de població i habitatges de l'any 2001, enquesta del *Instituto Nacional de Estadística*.

¹ Percentatges calculats a partir del CO₂ equivalent emès per cada sector (domèstic, transport, industrial i agrícola-ramader)

2.8. Soroll

2.8.1. Objectius i criteris de sostenibilitat

El soroll és una font de contaminació ambiental que, sobretot en zones urbanes, pot arribar a pertorbar l'estat de benestar de les persones i la seva qualitat de vida. Als nuclis urbans el soroll ambiental és la suma de diverses fonts emissores. De tots els impactes acústics, el trànsit motoritzat sol ser el més rellevant (es considera que genera el 80% del soroll) dins els nuclis urbans, al tractar-se d'una font de contaminació mòbil i difusa de complexa solució. Per altra banda, hi ha d'altres fonts procedents de l'activitat industrial, de la construcció, bars, discoteques, així com dels propis particulars (electrodomèstics àudio-visuals, eines de bricolatge...) i que en alguns casos poden ser també significatives.

Els principals criteris de sostenibilitat en quant al soroll ambiental s'encaminen fonamentalment a pal·liar i corregir els efectes nocius de la contaminació acústica en les persones, i adequar el soroll ambiental existent a la sensibilitat acústica del territori (la qual variarà en funció de l'ús que tingui).

La legislació actual que regula el soroll i les vibracions és la següent:

- En l'àmbit europeu, es va aprovar la Directiva 2002/49/CE, de 25 de juny, amb l'objectiu d'establir un marc comú destinat a evitar, prevenir i reduir, amb caràcter prioritari els efectes nocius de l'exposició de la població al soroll ambiental.
- La Llei estatal 37/2003, del soroll i la Llei catalana 16/2002 de protecció contra la contaminació acústica, incorporen els criteris establerts a la Directiva abans esmentada, disposant un seguit de mesures a adoptar pels Ajuntaments amb la voluntat de millorar la qualitat de vida dels seus ciutadans i ciutadanes, dotant-los d'una sèrie de eines per tal d'aconseguir aquesta finalitat.
- En alguns municipis, el darrer esglao normatiu és l'ordenança sobre el soroll i les vibracions.

2.8.2. Diagnosi estratègica

a) Àmbit d'estudi

PUNTS DE CONTEXT

- **Contaminació per soroll moderada**

En l'àmbit geogràfic d'estudi no es té constància de contaminació per soroll d'efectes nocius, malgrat que a Serinyà s'està solucionant el problema de soroll produït pels camions que es dirigeixen a una indústria del nucli urbà.

Segons el cens de població i habitatges realitzat l'any 2001 (Instituto Nacional de Estadística), davant la pregunta de quins són els principals problemes en l'habitatge, la contaminació acústica no és percebuda com a inconvenient important ja que només el 6,7% dels habitatges de l'àmbit d'estudi així ho consideren.

- **El trànsit, el principal responsable del soroll ambiental**

Si bé la zona no té problemes de soroll importants, cal matisar que dins dels nuclis urbans, el trànsit motoritzat és l'impacte acústic més rellevant, al tractar-se d'una font de contaminació mòbil i difusa de complexa solució. Aquesta és la principal font de soroll pels municipis de l'àmbit d'estudi pels quals hi transita la travessera urbana d'un vial important (GIP-5121) i/o el tram d'una carretera nacional (N-260) i/o comarcal (C-66). A banda d'aquesta font de soroll, n'existeixen d'altres de fixes que poden provenir de l'activitat industrial, de la construcció, bars, així com dels propis particulars (electrodomèstics, audiovisuals,...), però que no són significatives en el territori de l'Agenda 21.

- **Zones de sensibilitat acústica alta i moderada**

Per poder caracteritzar el nivell de soroll i gestionar de forma eficient el soroll ambiental, el Departament de Medi Ambient i Habitatge ha elaborat un mapa de capacitat acústica per cada municipi de l'àmbit d'estudi, que estableix els nivells d'immissió (nivell acústic mitjà existent durant un període de temps i lloc determinat) a les zones urbanes, els nuclis de població, i si s'escau, a les zones del medi natural, mitjançant l'establiment de les zones de sensibilitat acústica (part del territori que presenta una mateixa percepció acústica).

Aquest mapa hauria d'haver estat aprovat pels Ajuntaments abans de l'octubre de 2005 (només el té aprovat Fontcoberta).

Els mapes realitzats, de bona part dels nuclis de l'àmbit d'estudi, presenten una sensibilitat acústica que, generalment, alterna zones d'alta sensibilitat acústica (sectors del territori que requereixen una protecció alta contra el soroll) –principalment els carrers interns dels nuclis–, i zones de moderada sensibilitat acústica (sectors que admeten una percepció mitjana del soroll) –com són granges i carreteres de pas–. Serinyà és l'únic municipi de l'Agenda 21 on s'hi ha localitzat indrets que admeten una percepció elevada de nivell sonor (carretera C-66 i zones industrials). Aquest fet caldrà tenir-lo en compte davant qualsevol intervenció urbanística o d'infraestructures en el territori, ja que s'haurà d'adequar a aquesta sensibilitat registrada.

b) Àmbit municipal

PUNTS FORTS / OPORTUNITATS

PUNTS FEBLES / AMENACES

- **Fonts de soroll d'impacte significatiu**

Segons el cens de població i habitatges realitzat l'any 2001 (Instituto Nacional de Estadística), davant la pregunta de quins són els principals problemes en l'habitatge, el 14,6% d'habitatges de Serinyà consideren el soroll com a inconvenient, percentatge superior a la resta de municipis, malgrat que baix si es compara amb la mitjana catalana (34,3% dels habitatges).

Es coneix l'existència d'un problema concret de soroll per part dels camions que es dirigeixen a l'empresa d'embotits de dins el poble, tot i que està en procés de solucionar-se. Els estudis sonomètrics efectuats a la carretera N-260, que transcorre pel municipi, registren valors dins els límits permesos.

- **No es disposa de normativa de soroll**

La Llei 16/2002 estableix que els ajuntaments han de redactar i adaptar una ordenança municipal reguladora de soroll (càrrega i descàrrega de mercaderies, treballs a la via pública, activitats dels veïns, activitats de lleure, etc.). tan sols Serinyà hi fa una breu referència en l'ordenança de Policia i Bon Govern.

Cal tenir present que el Departament de Medi Ambient i Habitatge presta el suport tècnic, jurídic i administratiu necessari per a l'elaboració d'aquestes ordenances.

- **La proposta de mapa de capacitat acústica no ha estat adaptada ni aprovada**

Aquest mapa que ha elaborat el Departament de Medi Ambient i Habitatge zonifica Serinyà en funció de la sensibilitat acústica de cada àrea. Ha caracteritzat els carrers interns com a zones d'alta sensibilitat acústica, els carrers principals i les granges de moderada sensibilitat acústica, i la carretera C-66 i les indústries de baixa.

- **El soroll no es contempla en el planejament**

Les Normes Subsidiàries que regeixen el municipi daten de l'any 1989 (Text Refós, 2006), i no tenen en compte la contaminació acústica. Caldrà procurar que els resultats dels mapes de capacitat acústica i de soroll es contemplin al Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM) que es preveu començar a redactar al llarg del 2008.

2.9. Residus

2.9.1. Objectius i criteris de sostenibilitat

Per tal d'avaluar si la gestió dels residus de l'àmbit d'estudi és adequada per un model territorial de desenvolupament sostenible, s'estableixen els següents criteris o objectius:

- Promoure la sensibilització de la població en temes de medi ambient i reciclatge.
- Fomentar la minimització, la reutilització i/o el reciclatge dels residus urbans, ramaders, industrials...
- Incrementar les eficiències de la recollida selectiva per tal d'assolir els objectius marcats pel Programa de Gestió de Residus Municipals
- Facilitar la disponibilitat d'instal·lacions adequades pel tractament i/o dipòsit dels residus.
- Detectar i localitzar els punts d'abocament incontrolats per tal de poder-ne planificar neteges i controls.

A continuació es detalla la normativa en matèria de residus que afecta al territori català:

- Llei autonòmica reguladora dels residus (Llei 6/1993)
- Llei 15/2003, de 13 de juny, de modificació de la Llei 6/1993, de 15 de juliol, reguladora de residus.
- Llei 16/2003, de 13 de juny, de finançament de les infraestructures de tractament de residus i del cànon sobre la deposició de residus.
- Llei Estatal de Residus (Llei 10/98) –modificada i ampliada per la Llei 62/2003-.
- Llei Estatal d'Envasos i Residus d'Envasos (Llei 11/1997).
- Pla d'Acció per a la gestió dels Residus Municipals (2005-2012), que revisa el programa de gestió de residus municipals de Catalunya 2001-2006.

2.9.2. Diagnosi estratègica

a) Àmbit d'estudi

PUNTS DE CONTEXT

- **Augment de la producció de residus municipals i de la recollida selectiva**

En el conjunt de l'àmbit d'estudi ha augmentat la producció de residus per habitant, assolint valors superiors a la mitjana catalana i a la del Pla de l'Estany, però per sota dels de la comarca de l'Alt Empordà.

S'ha incrementat la recollida selectiva en cadascun dels municipis, però la recollida de rebuig continua mantenint-se per sobre. Crespià i Esponellà han aconseguit disminuir la recollida de rebuig a favor de la recollida selectiva.

- **Implantació de la recollida de matèria orgànica i del compostatge casolà**

El Consell Comarcal del Pla de l'Estany ha engegat la recollida de la matèria orgànica a restaurants i botigues de tota la comarca, mètode que s'ampliarà en breu als usuaris domèstics i que ja s'ha iniciat a Melianta (Fontcoberta). També ha dut a terme una campanya per fomentar el compostatge casolà a la que s'hi han adherit Crespià, Esponellà, Fontcoberta i Serinyà.

Paral·lelament, el Consell Comarcal de l'Alt Empordà està treballant en la progressiva implantació de la recollida de matèria orgànica, servei que encara no s'ha materialitzat a Cabanelles, així com tampoc el compostatge casolà.

- **Compliment irregular del Programa de Gestió de Residus Municipals (PROGEMIC)**

Pel que fa al servei de recollida, tant per la fracció del rebuig com per la recollida selectiva, s'assoleix l'objectiu establert pel PROGEMIC, que preveu un mínim de contenidors cada 500 habitants en àrea d'aportació i un cada 100 habitants en vorera. No obstant això, cal tenir en compte que es tracta de municipis molt dispersos o amb més d'un nucli i que per tant, la distribució d'aquests contenidors pot no ser suficientment accessible per tota la població.

D'altra banda, i respecte el nivell d'eficiència de la recollida selectiva, la majoria de fraccions (paper i cartró, envasos lleugers i matèria orgànica) no aconsegueixen el nivell recomanat que marca el PROGEMIC. Només el vidre recollit a Cabanelles, Crespià i Esponellà compleix el nivell d'eficiència requerit.

- **Manca d'infraestructures pels residus voluminosos i especials**

Els residus voluminosos que es generen a l'àmbit d'estudi són recollits (no sempre gratuïtament) a cada municipi per les respectives empreses contractades, la qual cosa

permet al ciutadà no haver-se de desplaçar per desprendre-se'n. Tanmateix, i tot i que l'Agència de Residus de Catalunya no té constància abocaments incontrolats, es constata cert incivisme de determinades persones –de dins i de sobretot de fora dels municipis– que aboquen deixalles (rentadores, somiers, etc.) a boscos i descampats.

Està previst que, en breu, el Centre Ocupacional i del Treball (COIET) reculli les restes de poda i jardineria dels municipis del Pla de l'Estany que fins ara es llençaven al camp o en contenidors inapropiats (excepte a Fontcoberta i a Serinyà on ja tenen contenidors expressos).

Pel que fa els residus especials, com les piles i els medicaments, els usuaris poden portar-los a les deixalleries o als establiments indicats, però generalment es troben allunyats dels nuclis de població.

- **Consolidació de la deixalleria comarcal del Pla de l'Estany i implantació de la deixalleria mòbil**

Envers anys anteriors, han augmentat les visites a la deixalleria comarcal del Pla de l'Estany, situada a Banyoles, per part dels habitants dels municipis de l'Agenda 21.

Per tal d'apropar aquest servei als habitants de cadascun dels municipis de la comarca, el Consell Comarcal del Pla de l'Estany ha implantat (abril 2007) la deixalleria mòbil. De moment, el servei no ha acabat de tenir prou acceptació pels habitants perquè gairebé no l'utilitzen. Caldria conèixer per quin motiu no la freqüenten, si per manca d'informació o per l'inconvenient d'haver-se de desplaçar al nucli principal en cas de viure en una altra entitat de població.

- **Implantació de la xarxa de minideixalleries als municipis de l'Alt Empordà**

El Consell Comarcal de l'Alt Empordà està duent a terme la progressiva implantació de la xarxa de minideixalleries a diversos municipis de la comarca (entre ells Cabanelles), amb la finalitat de crear unes instal·lacions de suport annexes a la deixalleria comarcal de Pedret i Marzà, i així apropar aquest servei a la població en aquells municipis on no hi arriba la deixalleria mòbil.

- **Satisfactori servei de neteja viària**

Els carrers dels municipis de l'àmbit d'estudi es mantenen nets i cuidats per la bona tasca que realitzen tant el personal del propi ajuntament (agutzil o brigada municipal) com el Centre Ocupacional i Especial de Treball (COIET) de Banyoles.

- **Correcta gestió de runes i residus de la construcció**

En general, aquests municipis generen poca runa. Tot i així, Crespià, Esponellà i Fontcoberta disposen d'ordenança reguladora d'aquest tipus de residus, mentre que no és el cas de Cabanelles ni Serinyà.

- **Nivells alts de valorització dels residus industrials i recollida d'olis minerals usats**

El 81,2% del total de residus industrials generats als municipis, segueixen vies de valorització (sense tenir en compte que la meitat dels residus de Serinyà segueixen tractaments físico-químics). A part, és important la poca quantitat de residus generats catalogats com a Especials (1,9%) i l'elevada quantitat de residus No Especials (99,6%).

L'Agència de Residus de Catalunya, a través d'una empresa privada, facilita un servei de recollida selectiva d'olis minerals usats als tallers i indústries dels municipis que en disposin.

- **Correcta gestió dels residus sanitaris generats als consultoris locals**

Els residus que es generen als consultoris locals dels municipis de l'àmbit d'estudi, malgrat ser quantitats molt petites, reben una correcta gestió per part del propi personal sanitari que hi treballa, que ho transporten al centre d'atenció primària assignat on ho dipositen en contenidors especials.

- **Excedent de dejeccions ramaderes al municipi**

El balanç general actual entre la quantitat de nitrogen provinent de les dejeccions ramaderes i la capacitat d'absorció dels terrenys agrícoles és negatiu, i per tant s'està generant més nitrogen del que poden absorbir les terres agrícoles dels municipis. En aquest sentit, es generen un total de 184.878,7 tones de fems i 247.126,8 m³ de purins.

b) Àmbit municipal

PUNTS FORTS / OPORTUNITATS

- **Augment de la recollida selectiva**

La recollida selectiva ha augmentat de 32,3 a 98,3 tones en el període 2000-2005. Tot i així, en el fòrum de debat es reclama major nombre d'àrees d'aportació i més conscienciació ambiental.

- **Implantació de la recollida de la matèria orgànica comercial i a l'escola per part del Consell Comarcal del Pla de l'Estany**

- **Èxit de la campanya de foment del compostatge casolà engegada pel Consell Comarcal del Pla de l'Estany**

- **Compliment de l'objectiu establert pel PROGEMIC**

El PROGEMIC preveu un mínim de contenidor cada 500 habitants en àrea d'aportació i un cada 100 habitants en vorera. Serinyà compta amb una ràtio de 35 hab/contenidor de rebuig i 100 hab/àrea d'aportació.

- **Correcta gestió dels residus voluminosos**

Els voluminosos es recullen prèvia trucada telefònica a l'empresa encarregada del servei, Ferran Vila Vila (servei no gratuït), que els porta a la deixalleria.

- **Servei de deixalleria mòbil**

La deixalleria mòbil del Consell Comarcal del Pla de l'Estany, implantada des del mes d'abril de 2007, visita Serinyà dos cops al mes i en fa la recollida dels residus especials, dels voluminosos i en alguns casos també dels valoralitzables.

- **Recollida de la poda i jardineria**

El municipi disposa de contenidors per aquest tipus de residus.

- **Utilització de la deixalleria comarcal**

Entre 2005 i 2006 la deixalleria comarcal ha augmentat en un 15% les visites. Del total de visites, el 15% provenen d'habitants de Serinyà.

- **Correcta neteja viària**

Els carrers de Serinyà es mantenen nets gràcies a la tasca que realitza el Centre Ocupacional i Especial de Treball (COIET), 2 dies al mes, i a la neteja puntual per part de l'agutzil.

- **Correcta gestió dels residus sanitaris que es generen al consultori**

L'equip sanitari del centre d'atenció primària (CAP) de Banyoles que es desplaça al consultori de Serinyà gestiona correctament la poca quantitat de residus que s'hi generen, ja que se'ls emporten al CAP i els dipositen en els contenidors pertinents.

- **Balanç de dejeccions ramaderes positiu (absorbible pels terrenys agrícoles)**

El balanç actual entre la quantitat de nitrogen provinent de les dejeccions ramaderes i la capacitat d'absorció dels terrenys agrícoles és positiu, i per tant s'estaria generant una quantitat de nitrogen absorbible per les terres agrícoles del municipi. Serinyà i Crespià són els únics municipis de l'àmbit d'estudi on això succeeix ja que han disminuït les unitats ramaderes (de 12.416 a 2.409, període 1989-2005).

PUNTS FEBLES / AMENACES

- **Augment de la ràtio de generació de residus**

Serinyà ha augmentat la ràtio de generació de residus per habitant i dia (de 1,5 a 1,7, període 2000-2005) assolint un valor superior a la mitjana catalana i a la del Pla de l'Estany

(1,6 kg). La producció de residus ha crescut a un ritme molt més accelerat (33,7%) que la població (19,2%), la qual cosa queda palesa amb l'increment de la recollida selectiva (punt fort) però conjuntament amb la de rebuig (punt feble).

- **Incompliment del nivell d'eficiència que estableix el PROGEMIC**

En la recollida del vidre (50%), paper i cartró (30%), envasos (17%) i matèria orgànica (2%), no es compleix el nivell mínim d'eficiència que marca el PROGEMIC (26%, 29%, 16% i 1%, respectivament).

- **Augment dels residus de l'activitat industrial i tractaments físico-químics**

L'activitat industrial ha augmentat la generació de residus industrials (de 2.369 a 4.196 tones en el període 2002-2005), la totalitat dels quals són No especials. El principal tractament que reben (gairebé el 50% dels residus industrials), per davant la valorització externa, és el físico-químic-biològic-depuradora.

2.10. Energia

2.10.1. Objectius i criteris de sostenibilitat

L'energia és un recurs íntimament relacionat amb la mobilitat i l'activitat que desenvolupen els municipis. Per tal de saber si l'ús d'aquesta energia és eficient, cal avaluar la importància relativa dels diferents fluxos d'energia, el consum final i les repercussions ambientals i territorials de cadascun. Així doncs, els principals criteris de sostenibilitat relacionats amb l'energia s'encaminen a maximitzar l'eficiència energètica del municipi i a impulsar la implantació de possibles aprofitaments locals d'energies renovables.

Les qüestions energètiques són molt transversals i sobre les mateixes hi actuen totes les administracions. Pel que fa al context català, el Govern de la Generalitat ha aprovat en data 11 d'octubre de 2005 el Pla de l'energia de Catalunya 2006-2015 (substitució de l'anterior redactat l'any 2001) per tal de marcar l'orientació energètica del país i fer front als reptes energètics del futur. Es preveuen actuacions pel període 2006-2010, i es fixen dos horitzons temporals al 2015 i 2030. L'Agència Catalana de l'Energia és l'organisme encarregat de gestionar aquest pla.

Aquesta política energètica catalana es desenvolupa al voltant de 5 eixos:

1. Foment de la consciència social envers la problemàtica energètica.
2. Foment de l'estalvi i l'eficiència energètica (moderació del consum d'energia) a totes les escales i en totes les tipologies d'activitats, des de l'agricultura fins a la indústria.
3. Impuls de les fonts energètiques renovables (eòlica, biocombustibles, etc.) en detriment dels combustibles fòssils, per tal de minimitzar els impactes territorials i ambientals. Implantació d'aquestes fonts energètiques sostenibles tant als equipaments municipals, com a nivell particular, sobretot pel que fa a les edificacions i habitatges aïllats.
4. Desenvolupament de les infraestructures energètiques necessàries per assegurar el subministrament i diversificació de les fonts d'energia (seguretat, qualitat, mínim impacte ambiental, tancament de centrals tèrmiques o nuclears obsoletes...). Especial incís en reforçar l'alimentació elèctrica de les comarques gironines, donada la criticitat de la situació actual i les necessitats futures d'alimentació del TAV.
5. Suport a la recerca, al desenvolupament i a la innovació tecnològica en l'àmbit energètic.

El marc normatiu relacionat amb el recurs energètic que es vol destacar en aquesta Diagnosi es refereix a l'enllumenat públic dels municipis, a l'ecoeficiència en els edificis i a les energies renovables.

El Parlament català va aprovar la Llei 6/2001, de 31 de maig, d'ordenació ambiental de l'enllumenament per a la protecció del medi nocturn, i el Decret 2/2005 de 3 de maig, com a desplegament normatiu de l'esmentada llei. En aquest sentit, determinen bàsicament:

(1) La divisió del territori en diverses zones en funció de les característiques i especificitats de cada una en relació amb la claror lluminosa que hi pot ésser admissible. El Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya ha elaborat una proposta de mapa que fixa les àrees que corresponen a cada una de les tipologies envers la contaminació lluminosa i comunica a cada municipi la zonificació corresponent al seu terme. Seguidament, l'Ajuntament pot proposar modificacions raonades, sempre que no impliquin una reducció de la protecció assignada, i concretar àrees de menor protecció.

(2) La formulació per part dels ajuntaments del Pla d'adequació de la il·luminació exterior abans dels 31 de desembre de 2007, que serveixi de base a l'adequació de les instal·lacions d'acord amb el Mapa de la protecció envers la contaminació lluminosa, per regular els aspectes relatius a les intensitats de brillantor permeses, al disseny i la instal·lació de l'enllumenat, al règim estacional i horari d'usos. L'Oficina per a la Protecció de la Contaminació Llumínosa assessorarà i col·laborarà amb els ajuntaments per a la redacció del pla i proporcionarà ajuts econòmics per a la seva elaboració.

Es prohibeixen, per exemple, els llums, integrals o monocromàtics, amb un flux d'hemisferi superior emès que superi el 50% d'aquest, i es dicta que cal prioritzar en els enllumenats exteriors la utilització preferent de làmpades de vapor de sodi d'alta pressió (VSAP) i de baixa pressió (VSBP). Aquestes, han de substituir les làmpades de vapor de mercuri (VM) en els processos de renovació de l'enllumenat públic, que han de tendir a la reducció de la potència instal·lada.

La il·luminació exterior existent ha de complir les prescripcions de la Llei 6/2001 i Decret 2/2005 amb termini al 31 d'agost de 2009.

El Govern de la Generalitat de Catalunya va redactar el Decret 21/2006, de 14 de febrer, pel qual es regula l'adopció de criteris ambientals i d'ecoeficiència en els edificis.

A nivell europeu es contempla, entre altres, la Directiva 2001/77/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 27 de setembre de 2001, relativa a la promoció d'electricitat generada a partir de fonts d'energia renovables en el mercat interior de l'electricitat.

2.10.2. Diagnosi estratègica

a) Àmbit d'estudi

PUNTS DE CONTEXT

INFRASTRUCTURES ENERGÈTIQUES I CONSUM ENERGÈTIC

- **Ampliació de les infraestructures energètiques, però no sempre en benefici de la població de l'àmbit d'estudi**

A l'àmbit d'estudi s'hi localitzen diverses línies d'alta, mitjana i baixa tensió, així com diverses estacions transformadores que transformen la tensió de distribució a la tensió de consum.

Hi ha en projecte una línia elèctrica de 132 kv entre Olot i Llançà, el traçat de la qual té previst travessar Serinyà, Esponellà, Crespià i Cabanelles. L'empresa promotora justifica la necessitat d'aquesta línia per poder suplir l'augment de demanda d'energia elèctrica a la Garrotxa, Pla de l'Estany i Alt Empordà

Es localitzen dues estacions de servei a l'àmbit d'estudi: una dins el terme municipal de Cabanelles (Petrocat, al punt quilomètric 50 de la N-260) i una a Serinyà (Petro Garrotxa SL –Repsol– al punt quilomètric de la carretera C-66).

Actualment el gas natural només arriba a Serinyà hi ha en curs el projecte de gasoducte Serinyà-Figueres, que preveu l'afectació dels termes d'Esponellà i Cabanelles, tot i que no està previst que aquests dos municipis es puguin connectar a la xarxa.

- **El transport és el principal consumidor d'energia**

El 83,4% del total d'energia consumida a l'àmbit d'estudi s'obté a partir dels combustibles líquids (gasoil i gasolines), el 13,5% de l'energia elèctrica, el 2,2% dels gasos líquids de petroli i el 0,9% de gas natural. El sector que més energia consumeix és el transport (que consumeix el 52,7% del total d'energia consumida), seguit de l'agricultura (20,4%), la indústria (16,4%) i per últim el sector domèstic (10,5%).

GESTIÓ ENERGÈTICA DE L'ENLLUMENAT MUNICIPAL

- **La proposta de mapa de contaminació lluminosa, majoritàriament, no s'ha aprovat**

El Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya ha elaborat el Mapa de protecció envers la contaminació lluminosa (on es fixen les àrees que pertanyen a cada una de les tipologies envers la contaminació lluminosa) i ha comunicat a cada municipi la zonificació corresponent al seu terme. A partir d'aquest, els ajuntaments poden proposar modificacions raonades i concretar àrees de menor protecció, sempre que no impliquin una

reducció de la protecció assignada. Aquests resultats havien d'estar aprovats abans del juny de 2007, però de moment només Serinyà ha iniciat les alegacions.

- **Correcte seguiment del Pla d'adequació de la il·luminació exterior**

El Pla d'adequació de la il·luminació exterior, que preveuen la Llei 6/2001 i el Decret 2/2005, ha de servir de base a l'adaptació de les instal·lacions d'acord amb el Mapa de protecció envers la contaminació lluminosa, per regular els aspectes relatius a les intensitats de brillantor permeses, al disseny i a la instal·lació de l'enllumenat, i al règim estacional i horari d'usos.

Fins el moment, tots els municipis de l'àmbit d'estudi, excepte Serinyà, (1) han iniciat la progressiva substitució de les làmpades de vapor de mercuri per les de vapor de sodi perquè consumeixen un 50-60% menys i lumínicament també contaminen menys, així com també han procurat, en la mesura del possible, instal·lar llums d'emissió de raigs de manera que no se sobrepassi el pla horitzontal (sentit descendent). D'altra banda, (2) els cinc municipis utilitzen eficients sistemes d'encesa de l'enllumenat públic, com les cèl·lules fotoelèctriques i els rellotges astronòmics, per assegurar que l'enllumenat no resta encès en les hores que hi ha llum natural.

- **Consum per sota el valor índex**

Es considera que el consum de l'enllumenat públic és elevat quan se supera la ràtio de 200 kwh/habitant. Cap dels municipis d'estudi assoleix aquesta xifra.

ENERGIES RENOVABLES

- **Presència d'energies renovables**

Segons l'Institut Català de l'Energia, a l'àmbit d'estudi s'hi localitzen tres minicentrals hidràuliques a Esponellà i una central hidràulica a Serinyà.

També hi ha constància també de plaques solars a Crespià (municipals) i a Cabanelles (particulars).

- **Zona de possible implantació d'energia eòlica al municipi de Cabanelles**

Mitjançant la superposició dels mapes elaborats pel Departament de Medi Ambient i Habitatge, d'implantació ambiental de l'energia eòlica a Catalunya (compatibilitat amb la implantació de parcs eòlics) i de recursos eòlics de Catalunya (eficiència eòlica), s'obté el següent resultat: una petita franja al sector nord del municipi de Cabanelles és compatible amb la implantació d'un parc eòlic i compatible amb la velocitat del vent (a 5,5 m/s). Caldrà valorar si la implantació d'un parc eòlic actuaria a favor o en contra de la sostenibilitat del territori.

- **Estudi de l'energia solar**

L'Institut Català d'Energia està treballant en la confecció de l'Atlas digital de radiació solar a Catalunya, que determinarà la distribució de la radiació solar sobre el territori català a partir de la interpolació de les estacions de mesurament existents, tenint en compte les variacions de la radiació segons l'altitud i les obstruccions a la radiació solar produïdes per la topografia. Caldrà veure doncs quin és el resultat a l'àmbit d'estudi i si es podrà aprofitar el seu potencial.

b) Àmbit municipal

PUNTS FORTS / OPORTUNITATS

- **Al·legacions a la proposta de mapa de contaminació lluminosa**

El Mapa de protecció envers la contaminació lluminosa (on es fixen les àrees que pertanyen a cada una de les tipologies envers la contaminació lluminosa) ha arribat a l'Ajuntament de Serinyà i s'han iniciat les al·legacions (els mapes s'havien d'aprovar abans del juny de 2007).

- **L'enllumenat públic disposa d'un sistema d'encesa mitjançant cèl·lules fotoelèctriques i rellotge anual**

Aquests tipus de sistema permet que l'enllumenat s'encengui de forma automàtica quan disminueix la intensitat de la llum natural.

- **Projecció de la llum en sentit descendent**

Alguns fanals disposen de pantalles protectores que eviten la projecció de la llum en sentit ascendent.

- **Consum per sota el valor índex**

Es considera que el consum de l'enllumenat públic és elevat quan se supera la ràtio de 200 kwh/habitant. El consum aproximat de Serinyà és de 119 kwh/habitant.

- **Xarxa de gas natural**

El gas natural arriba a Serinyà des de fa una dècada.

- **Presència d'energies renovables**

A Serinyà s'hi localitza una central hidràulica de la que n'és titular Agri-Energia SA.

PUNTS FEBLES / AMENACES

- **La major part de les línies d'alta tensió no estan soterrades**

Cal valorar si el soterrament d'alguns trams d'aquestes línies repercutiria en la millora del paisatge visual i evitaria riscos innecessaris a la població.

- **Inexistència de làmpades de vapor de sodi**

La totalitat dels fanals de Serinyà són de vapor de mercuri. Tot i que es preveu canviar-los, de moment no s'ha iniciat la substitució

- **Manca d'un sistema regulador de l'enllumenat a la nit**

No disposar d'un sistema regulador impedeix estalviar energia a altes hores de la nit, quan no resulta necessari mantenir tot l'enllumenat encès.

- **Manca d'implantació d'energies renovables**

A part de la central hidroelèctrica no es disposa d'altres sistemes d'energies renovables.

3.1. Mercat de treball i àrees d'influència

3.1.1. Objectius i criteris de sostenibilitat

Els municipis de l'Agenda 21, com el conjunt del país, estan immersos dins una realitat econòmica plenament globalitzada on la competència es dóna en un context obert. Afrontar el repte de l'obertura i la internacionalització de l'economia sotmet a una profunda transformació del model de competitivitat imperant. Així, cada cop més, aquesta competitivitat no es pot sustentar en un model de costos laborals baixos, treball precari poc qualificat, desatenció al medi ambient, produccions de poc valor afegit, i en què la construcció sigui un motor essencial de l'activitat econòmica.

La Cimera de Lisboa de l'any 2000 esdevé un referent obligat sobre la direcció a emprendre de les economies de tot territori inserit a la comunitat europea. L'objectiu marc és avançar envers una economia més dinàmica i competitiva, basada en el coneixement, que sigui motor del creixement, la competitivitat i l'ocupació, capaç de créixer econòmicament de manera sostenible ambientalment i generar més i millors llocs de treball i amb major cohesió social; i tot això, amb la implicació i conformitat de tots els agents directament implicats.

En aquest context, els objectius i criteris de sostenibilitat, en sentit ampli i generalitzable, passen per:

- a) La modernització del teixit productiu, amb la formació del capital humà, l'esforç en recerca, desenvolupament i innovació, la millora de les infraestructures, la projecció exterior de l'economia.
- b) L'aposta per una política sectorial que impulsi els nous sectors amb projecció de futur –com el de les noves tecnologies de la informació– i readreci les activitats tradicionals –agricultura, indústria, turisme– cap a paràmetres no incrementistes o desatents amb els factors de qualitat, diversitat i sostenibilitat ambiental del seu exercici.
- c) La garantia d'un ús extensiu de les tecnologies de la informació i la comunicació arreu i a tothom, i la millora del sistema universitari i de formació professional que, en definitiva, eviti la fractura digital i la desigualtat d'oportunitats.

En conjunt, la sostenibilitat econòmica ha de basar-se en un model de competitivitat que augmenti la productivitat –no la producció– de cada sector econòmic, amb l'ús intensiu del coneixement i de les tecnologies que hi són associades, amb el respecte al medi ambient i l'atenció al benestar social de la població.

Des d'aquesta òptica es concebeix un sector agrari que afronti els problemes estructurals canviant l'orientació productiva de l'espai rural i integrant-hi la dimensió ecològica, una activitat turística que sàpiga fonamentar-se en l'explotació sostenible dels recursos, o un exercici comercial més equilibrat entre l'oferta i la demanda i més capaç de vertebrar pobles i ciutats.

Aquesta concepció genèrica de la sostenibilitat de les economies locals convergeix amb uns objectius i criteris específics en l'esfera del mercat de treball i les àrees d'influència econòmica que marcaran la diagnosi d'aquesta Agenda 21.

Aquests objectius i criteris de diagnosi pel mercat de treball i àrees d'influència econòmica de l'àmbit d'estudi són els següents:

- Assegurar una autonomia econòmica o capacitat adquisitiva de la població que reverteixi en el benestar social i la qualitat de vida.
- Aprofitar i millorar les sinergies de dinamització econòmica que ofereix el territori i el seu enclavament geoestratègic.
- Possibilitar l'accés laboral de la població en edat i condicions per treballar, sense discriminacions i possibilitant la millora formativa i professional.
- Evitar excessos de dependència o de desequilibri entre els diferents sectors econòmics que donen sortida laboral a la població.
- Garantir la vitalitat econòmica dels municipis incrementant els nivells d'autocontenció laboral.
- Combatre l'exclusió territorial o desigualtat de prestacions i oportunitats econòmiques entre el món urbà i el món rural.

3.1.2. Diagnosi estratègica

a) Àmbit d'estudi

PUNTS DE CONTEXT

En mercat de treball i àrees d'influència econòmica, el territori de l'àmbit d'estudi mereix 7 punts de diagnosi entorn, en concret, els referents al context econòmic, al grau de diversificació de l'economia, als nivells d'autocontenció i atracció laboral, a l'afectació de l'atur, al servei d'atenció laboral i empresarial, als centres de suport a noves empreses, i a l'accés a les noves tecnologies de comunicació.

- **Macroindicadors econòmics amb tendència favorable**

L'activitat productiva de la comarca de referència (Pla de l'Estany) té uns rendiments, segons producte interior brut, per sota de la mitjana catalana (-24%, any 2005) per bé que els últims anys ha iniciat un creixement significatiu (3,5%, any 2005) que deixa enrera l'evolució negativa de principis de dècada.

A més, el nivell d'ingressos de la població és dels més elevats de Catalunya, amb una renda bruta familiar disponible (14.200 € per habitant) que, sobre un interval de 1 a 10, és equivalent a un nivell econòmic valorat en 9.

Per últim, l'enclavament territorial de l'àmbit d'estudi, enmig d'una regió especialment dinàmica i capdavantera en l'economia del país, li confereix possibilitats importants, actuals o potencials, d'activació econòmica.

- **Diversificació econòmica en lleuger retrocés**

Atenent a la distribució de la població ocupada, el sector primari i la indústria estan en regressió seguint una tendència inversa a l'activitat constructiva i, sobretot, el sector terciari. En concret, i coincidint amb la inèrcia comarcal i catalana, l'economia de l'àmbit d'estudi es terciaritzava per la incidència de l'activitat comercial i de serveis.

La pèrdua de pes específic de l'activitat agrícola, ramadera i forestal s'ha de mesurar en termes territorials i paisatgístics més enllà dels pròpiament econòmics: el creixement del PIB comarcal del sector primari és negatiu (-1,5%, any 2005) i la participació en el PIB total és mínim (4,7%) tot i que superior al país (1,6%) i amb vincles directes amb la indústria agroalimentària.

En el sector secundari, perd influència econòmica l'activitat amb més valor afegit, la indústria, en detriment de la construcció: creixement del PIB del 1,6% en indústria i el 6,1% en construcció (any 2005) i, respectivament, aportació al PIB conjunt del 33,1% i el 8,1%.

- **Baix nivell d'autocontenció laboral i capacitat d'atracció negativa**

En conjunt, només una quarta part de la població ocupada exerceix en el mateix municipi de residència i la proporció ha disminuït en els darrers anys (del 35% al 27%, període 1996-2001). Per tant, s'assisteix a una dependència significativa envers els llocs de treball externs, és a dir, els municipis de l'àmbit d'estudi generen una oferta laboral insuficient – quantitativa i/o qualitativa– per donar resposta, almenys, a una part important dels residents ocupats. Aquest ha estat un dels punts crítics més generalitzable i destacat pels ciutadans que van assistir en els fòrums de participació pública d'aquesta Agenda 21.

Paral·lelament, el balanç dels municipis entre els llocs de treball atrets (residents de fora) i generats (ocupats a fora) presenta una evolució i resultats clarament negatius (de -201 a -596, període 1996-2001). Així, en general, es confirma igualment una oferta de llocs de treball limitada i poc atractiva per a la demanda laboral externa. Els llocs de treball atrets han disminuït un -14,4% mentre que els generats a fora han augmentat un 48,6%.

- **Baix nombre d'aturats i no estacionalitat de l'ocupació**

Bona recuperació de la crisi econòmica, de mitjans dels noranta, i registres de l'atur amb tendències similars a la comarcal i catalana. Amb tot, després del mínim assolit a l'any 2004 (48 aturats), l'increment del 2006 (75 aturats) recomana fer-ne seguiment, sobretot en relació amb la població en actiu.

D'altra banda, el mercat de treball del llarg de l'any no es troba sotmès a la temporalitat dels llocs de treball per influència d'una activitat estacional (ex. turisme). Malgrat aquest predomini per l'estabilitat dels llocs de treball, sí que es detecta una certa diferència mensual en la xifra d'aturats entre gener i juny (de 78 a 62, any 2006).

La vulnerabilitat de la població activa a una situació d'atur respon a un perfil força predeterminat en totes les variables, sexe, edat, sector econòmic i professió: dona, mitjana edat, baix nivell acadèmic, procedent de l'activitat comercial i de serveis, i sense qualificació professional.

- **Serveis d'atenció laboral i de creació d'empreses, eficients però poc promogudes**

Els consells comarcals de l'Alt Empordà i Pla de l'Estany disposen d'un servei d'atenció a persones aturades o amb voluntat de millorar la seva situació laboral. A més, per a la promoció i arrelament d'empreses en el territori, a Banyoles es disposa d'un punt d'informació i orientació del Servei Autoempresa de la Generalitat de Catalunya.

Aquest servei és especialment rellevant per a l'àmbit d'estudi vist que les persones amb interès per establir un negoci disposen d'assessorament, formació i facilitats de finançament. Amb tot, aquest servei és poc conegut entre la població dels municipis de la comarca i rodalies.

- **Centres de suport per a la iniciativa empresarial**

El viver d'empreses i el centre de teletreball del Consell Comarcal del Pla de l'Estany –la Incubadora i el Telest@ny– són dos equipaments que proporcionen un servei d'alt valor per a la viabilitat de projectes professionals de persones emprenadores de la comarca i entorn.

El viver d'empreses ofereix mòduls de lloguer a preus molt assequibles, està dotat dels serveis i espais comuns apropiats, i l'estada en el viver és limitada però apropiada per consolidar les empreses de nova creació i reubicar-les en el territori.

El centre de teletreball està ben concebut i ben ubicat dins el viver d'empreses, i la dotació d'ordinadors i programari és suficient, però els ordinadors poden resultar poc potents (512 Mb Ram) i es poden trobar en falta determinada maquinària (ex. escàner i impressora A3).

- **Accés a noves tecnologies de comunicació amb pocs dèficits de cobertura**

El territori de l'àmbit d'estudi té pràcticament total cobertura ADSL exceptuant algunes localitzacions del municipi de Cabanelles. La disponibilitat de tecnologies de comunicació i informació adequades és bàsic per evitar greuges comparatius entre entorns urbans i rurals i, en concret, per no esdevenir un factor limitant en la creació de noves fórmules de dinamització econòmica vinculades amb les telecomunicacions de banda ampla.

b) Àmbit municipal

PUNTS FORTS / OPORTUNITATS

- **Bon enclavament per a les oportunitats econòmiques del territori**

La situació del municipi de Serinyà és estratègicament òptima des del prisma econòmic. La seva proximitat amb Girona/Banyoles - Besalú/Olot li permet beneficiar-se de millors sinèrgies i oportunitats laborals i empresarials.

Alhora s'obren nous filons econòmics que són una oportunitat per al municipi, amb activitats relatives a la valorització de l'entorn (turisme actiu i cultural), amb valor afegit (productes de qualitat, artesanals), o que permeten la deslocalització (teletreball).

- **Generalització de rendes per habitant elevades**

En el context territorial de la comarca es registra un nivell econòmic valorat en 9 –sobre un interval de 1 a 10–, que correspon a una destacable renda bruta familiar disponible per habitant (14.200 €). Aquest fet posa en evidència el poder adquisitiu de la població, la capacitat de consum, inversió i estalvi del marc territorial de Serinyà.

- **La immensa majoria de la població activa està ocupada**

A Serinyà, la població que està en el mercat laboral i treballa representa el 94,2% (any 2001). Per tant, la gran majoria de la població activa disposa de sortides professionals, siguin dins o fora del municipi. Aquesta constatació es complementa amb un nombre d'aturats a la baixa (de 44 a 17, període 1996-2006).

- **Estabilitat dels llocs de treball**

Els llocs d'ocupació, de les persones que treballen, garanteixen continuïtat al llarg de l'any i, en aquest sentit, no presenten símptomes de vinculació amb el fenomen estacional. Així, es registra una variació mensual força continguda en el nombre d'aturats (de 24 a 32, any 2006) i amb màxims i mínims aleatoris.

- **Entre els sectors econòmics el primari es manté vigent**

La transformació de l'estructura sectorial de l'economia de Serinyà, amb el fort auge del sector terciari, no ha acabat de relegar l'activitat agrària a un pes o incidència del tot testimonial (4,4%, any 2001), com seria la realitat de la majoria de demarcacions catalanes, en el còmput de persones vinculades amb el sector agrari (2,5%, any 2001).

- **Cert desequilibri entre els sectors econòmics**

En una dècada (període 1991-2001), Serinyà ha invertit el pes ocupacional entre les dues activitats que majoritàriament donen sortida laboral a la població que viu al municipi: la indústria (de 45,8 a 35,2%) i el sector terciari (de 24,8 a 46,5%).

Es produeix una notòria transferència de població ocupada en l'activitat industrial cap a les pròpies del comerç i els serveis, mentre que el sector primari (de 12,6 a 4,4%) i la construcció (de 16,8 a 13,9%) disminueix amb més o menys intensitat.

- **Disponibilitat d'un servei d'atenció laboral i empresarial**

El Consell Comarcal del Pla de l'Estany dispensa un servei d'atenció laboral prou complet per canalitzar convenientment les demandes d'ocupació en assessorament, formació i borsa de treball. Així mateix, el mateix Consell Comarcal acull un Servei d'Autoempresa, subvencionat pel govern català, a l'abast de tots els municipis i persones que ho requereixin.

PUNTS FEBLES / AMENACES

- **Mínima població ocupada en el mateix municipi**

La població que resideix i treballa a Serinyà només representa la quarta part de la població ocupada total (26,7%, any 2001), i la tendència mantinguda marca una disminució d'aquest nivell d'autocontenció laboral (36,2%, any 1996) que posa de relleu el progressiu estat de dependència del municipi respecte l'oferta de llocs de treball externs.

- **Escassa capacitat d'atracció laboral exterior**

Més població ocupada a fora del municipi (de 194 a 300, període 1996-2001) i, paral·lelament, menys població que es desplaça a Serinyà per treballar-hi (de 224 a 175), dóna com a resultat un índex d'atracció que ha esdevingut negatiu (de 30 a -125). Les dades revelen que el municipi no genera suficients llocs de treball, sigui en nombre i/o sigui en perfils professionals de la població resident.

- **Certa desigualtat de gènere en el mercat laboral**

La taxa d'activitat masculina supera a la femenina (65,8% i 53,5% respectivament, any 2001), de manera que els homes en edat de treballar segueixen essent el contingent majoritari de població activa que opta a la inserció del mercat laboral. D'acord amb això, la taxa d'inactivitat atribuïda a les feines de la llar és eminentment femenina (23,9% dones i 1,0% homes).

Així mateix, a Serinyà les dones són les més vulnerables a trobar-se en una situació d'atur segons les dades que es disposen (19 aturades i 11 aturats, any 2006).

- **Disponibilitat de telecomunicacions de banda ampla**

La població de Serinyà té accés a les tecnologies de la informació i la comunicació d'alta velocitat, fet particularment important a l'hora de poder impulsar comunitats digitals com a fórmula de descoberta i treball dels col·lectius ciutadans, socials i empresarials en el marc de la societat del coneixement.

- **Manca de projecció del servei d'atenció empresarial**

L'economia de Serinyà acusa, sobretot en el sector terciari, una manca d'iniciativa empresarial per establir negoci en el propi terme municipal, i, per aquest motiu, la falta de promoció eficaç del punt de Servei d'Autoempresa de la Generalitat és un dèficit especialment sensible. Aquest servei d'assessorament, formació i ajut econòmic per a petites empreses de nova creació és àmpliament desconegut entre la població.

3.2. Sectors econòmics

3.2.1. Objectius i criteris de sostenibilitat

En el capítol de mercat de treball, l'apartat 3.1.1 s'exposen els objectius i criteris genèrics que concerneixen a una definició ampla d'economia sostenible. L'apartat actual es remet als mateixos objectius i criteris genèrics i, a continuació, en concreta els específics per als diferents sectors de l'economia de l'àmbit d'estudi:

- Apostar per la modernització i adaptació de l'activitat agrària, per fer-la més competitiva i de qualitat com a clau, en darrera instància, per garantir la sostenibilitat del món rural, l'equilibri territorial i la preservació del paisatge.
- Conservar i reactivar l'activitat forestal per garantir la viabilitat de les explotacions, preservar el patrimoni natural i prevenir els riscos associats a l'abandonament dels aprofitaments silvícoles.
- Afavorir la incidència econòmica de la indústria en el territori, basada en la localització i planificació supramunicipal, en garantir l'establiment d'iniciatives locals i en atraure nova indústria neta i d'alt valor afegit.
- Assegurar el comerç bàsic en els municipis, i promoure una oferta d'establiments comercials més diversa i competitiva, que permeti millor cobertura i autosuficiència per a les necessitats locals.
- Avançar cap a un model turístic de qualitat i sostenible fonamentat en una oferta més àmplia i promoguda de turisme actiu i cultural, que sigui un complement estable i positiu per a l'economia del territori.

3.2.2. Diagnosi estratègica

a) Àmbit d'estudi

PUNTS DE CONTEXT

La diagnosi territorial dels sectors econòmics, dels quatre municipis de l'Agenda 21, s'estructura en base a diferents punts observats de particular interès segons corresponguin al sector primari, al sector secundari o al sector terciari de l'economia.

SECTOR PRIMARI

- **Manteniment del paisatge agroforestal**

El paisatge del territori de l'Agenda 21 conserva el seu domini forestal, amb el 61,7% de superfície boscosa, seguit d'un 35,0% de sòl conreat i pastures (any 2006). Diferents taxes de variació mostren la vigència de l'activitat agrària, amb una recuperació de les hectàrees conreades (-5,4% i +4,3%, períodes 1989-99 i 1999-05) i una recuperació molt més notable de les unitats ramaderes (-25,7% i +23,6%, pels mateixos períodes) i de la superfície forestal (+45,8, període 1989-05).

- **Manca de relleu generacional de la pagesia**

Malgrat que la població ocupada en el sector primari (10,0%, any 2001) és molt superior respecte la de la comarca de referència i el país (5,2% i 2,5%, respectivament), la pèrdua de contingents és una constant (del 18,6% al 13,0%, període 1991-1996) i, tant o més transcendent, el relleu generacional no està assegurat: l'índex de joventut no arriba a 1 i, en concret, resta sense compensació el 40% dels ocupats d'entre 50 i més edat.

- **Transformació del model d'explotació tradicional**

A l'àmbit d'estudi, la pèrdua en el nombre d'explotacions és molt negativa: -40,2% en les agrícoles, -35,8% en les ramaderes i -43,7% en les forestals (període 1989-1999). És a dir, en el decurs d'una dècada, les explotacions es redueixen força prop de la meitat.

Així mateix, el binomi explotació - família s'està fracturant de manera accelerada: la mà d'obra familiar disminueix més de la meitat (de 596 a 263 persones, període 1989-1999) i les unitats de treball per any cada vegada s'equiparen més amb les de la mà d'obra assalariada (133 familiars i 95 assalariats, any 1999).

En definitiva, s'assisteix a un abandonament d'explotacions familiars, petites i diversificades, i a una redimensió de les subsistents per fer-les viables econòmicament: de 27,9 a 35,0 ha les agrícoles i de 112 a 139 UR les ramaderes (període 1989-1999).

- **Control limitat de la incidència ambiental de l'activitat ramadera**

Les explotacions ramaderes de més incidència ambiental són objecte de regulació per la llei d'intervenció integral de l'administració ambiental (annex I i II.1). Amb tot, entre tots els municipis d'estudi només hi ha regularitzades 14 granges. Aquest baix nombre fa suscitar un desinterès per regularitzar activitats que ho requereixen, o bé un retard o incompliment dels terminis per fer efectiva l'adequació (desembre 2006).

- **Marge de millora en la gestió i rendiment de les superfícies forestals**

Les finques i superfícies forestals ordenades per plans de gestió representen, aproximadament, el 29% de la superfície de bosc del territori d'estudi, un total de 2.167 ha propietat de 19 finques forestals diferents (any 2005). Per tant, la gestió planificada dels boscos és menor i posa de manifest les dificultats que passa el sector forestal per treure rendiments econòmics de l'aprofitament o manteniment òptim dels boscos.

- **Existència de mitjans estratègics en la gestió i sostenibilitat de les explotacions**

L'àmbit d'influència dels municipis de l'Agenda 21 compta amb 2 cooperatives, 2 societats limitades i 1 associació no lucrativa que uneixen esforços per a la viabilitat i rendibilitat econòmica de les explotacions agràries que s'associen.

En aquest sentit, i malgrat que hi ha poques explotacions agrícoles i ramaderes adherides que siguin pròpiament de l'àmbit d'estudi, es disposa de bons referents sobre com aconseguir valor afegit en base a la qualitat de les produccions, l'elaboració artesana i la comercialització directa.

El territori també disposa d'una xarxa de centres de formació i d'assessorament propers –dins el radi de Banyoles, Santa Coloma de Farners, Monells i la Tallada d'Empordà– de gran importància per als futurs i actuals professionals agraris.

En l'àmbit de la planificació, l'entrada en vigor del Contracte Territorial d'Explotació –a l'any 2007 a tot el territori català– deixa en expectativa les possibilitats reals sobre un canvi de rumb de les explotacions agràries que les faci globalment sostenibles (econòmicament, social i ambiental).

- **Noves fórmules de complementaritat econòmica**

El sector primari de l'àmbit d'estudi no s'està beneficiant del turisme rural que es desenvolupa en el territori. En aquest sentit, només 1 dels 10 establiments en allotjament (Mas Miquel, Esponellà) és pròpiament d'agroturisme. Malgrat l'especificitat d'aquest tipus d'allotjament (contacte gent territori, conèixer activitat agrària), les possibilitats que més explotacions puguin complementar les seves rendes amb el turisme són limitades, a causa de la gran competència en l'allotjament rural de la regió.

D'altra banda, cap explotació agrària es dedica parcial o totalment a la producció ecològica, malgrat que els punts de comerç de Banyoles, Figueres i Girona (ex. supermercats Ufana) tinguin dificultat de proveir-se de produccions de proximitat, sobretot de productes frescos.

Els productes ecològics encara són percebuts com a una via de beneficis marginals, insegurs i no sostenibles econòmicament.

SECTOR SECUNDARI

- **Noves iniciatives empresarials però sobretot de la construcció**

En els últims anys i en el còmput total de l'àmbit d'estudi, el nombre d'empreses i professionals autònoms dedicats al sector secundari ha crescut, fet que es concreta amb un augment (període 1994-2002) de +2,8% en el cas de la indústria i de +31,0% en el cas de la construcció.

Per tant, l'evolució conjunta d'aquesta variable és de signe positiu però és la construcció l'activitat amb més ritme de creixement malgrat disposar de menys valor afegit i ser la més sotmesa a externalitats del sector.

- **Branques de l'activitat industrial sobretot vinculades a la construcció**

Les dues branques dominants de la indústria establerta en els municipis de l'Agenda 21 corresponen a la transformació de metalls i a l'edició i mobles, amb 10 i 9 empreses respectivament (any 2002). Activitats específiques d'aquestes branques tenen una associació clara amb els acabats de la construcció i rehabilitació d'habitatges, de manera que prova el pes i la vinculació de la construcció a la indústria.

- **Domini de les microempreses en la indústria**

A l'àmbit d'estudi no hi ha cap indústria que es pugui considerar de dimensions grans i només una destaca amb una plantilla de 101 treballadors. Entre 25 i 50 empleats hi figuren 4 indústries i entre 5 i 15 empleats uns altres 7 establiments. Per tant, l'empresa familiar amb pocs treballadors predomina en el territori d'estudi.

Les indústries de dimensions reduïdes atorguen una flexibilitat, poder d'adaptació i marge de maniobra més alt que no pas les macroempreses, per bé que la incidència i projecció territorial i econòmica també poden ser més limitades.

- **Suficients polígons industrials**

El sòl industrial en el còmput dels cinc municipis és suficient tenint en compte que (a) el polígon de Melianta (Fontcoberta) té aprovada una ampliació de 4,8 ha per cobrir necessitats específiques, (b) el polígon industrial Pla de la Font (Crespià) disposa d'unes 6 ha de sòl apte per ser urbanitzat i ocupat per tallers o petita indústria, i (c) el polígon industrial de Serinyà que contempla el planejament vigent del municipi posarà a disposició a 13 ha de sòl per a nova indústria.

Només en el cas de Cabanelles, sense sòl industrial propi o proper, pot haver d'adequar sòl en el cas que es requerís donar viabilitat a iniciatives empresarials completament integrades

i respectuoses amb l'entorn del terme municipal (ex. actual fàbrica de transformació artesana de productes làctics).

- **Mínima indústria amb risc ambiental significatiu**

Les activitats amb més risc d'incidència ambiental estan regulades per la llei d'intervenció integral de l'administració ambiental (annexos I i II.1). A l'àmbit d'estudi només hi ha 1 instal·lació industrial amb aquestes característiques que, per tant, per garantir la màxima protecció de les persones i el medi ambient, s'ha hagut d'adequar a aquesta llei.

SECTOR TERCIARI

- **Pes preeminent dels serveis**

El pes específic dels serveis, respecte el comerç, és incontestable des del punt de vista dels llocs de treball creats tant a l'àmbit d'estudi com a Catalunya (respectivament, 76,6% i 74,2% dels ocupats en el sector terciari), i també pel que fa al domini en el nombre d'establiments de serveis respecte el total (75,9% a l'àmbit i 69,2% a Catalunya).

- **Comerç poc dinàmic i predominantment d'ús quotidià**

En el conjunt dels municipis, l'activitat comercial segueix una evolució irregular, amb lleugers alts i baixos en el nombre d'establiments registrats des de mitjans de la dècada dels noranta. Si bé no se segueix la regressió que experimenta el conjunt de Catalunya, la tendència no es pot considerar satisfactòria.

D'altra banda, la desvinculació de tendències respecte Catalunya s'ha d'associar a la tipologia dominant del comerç del territori d'estudi que en la immensa majoria està centrat en l'ús quotidià i les necessitats bàsiques de la població, ho corrobora el fet que el 64,2% són establiments d'alimentació (9 de 14 establiments, any 2007).

- **Municipis amb oferta comercial nul·la o molt deficitària**

Actualment, no hi ha cap establiment comercial a Cabanelles, només 1 a Crespià i a Esponellà, i pel que fa Fontcoberta i Serinyà tampoc tenen millor dotació comercial tenint en compte que disposen, respectivament de 5 i 6 establiments per a unes poblacions respectives que superen el miler d'habitants.

Sense activitat comercial no es garanteix cap servei mínim pel proveïment d'articles de primera necessitat. Aquest fet l'acusa especialment la població d'edat avançada segons aportacions generalitzades dels fòrums d'opinió ciutadana. En el mateix sentit, un nombre molt precari de comerços impossibilita una oferta suficientment variada.

- **No hi ha àrees comercials ni mercats setmanals**

D'acord amb el punt anterior, només els nuclis de Melianta (Fontcoberta) i Serinyà podrien arribar a definir una àrea comercial però els establiments són pocs, no diversificats i de

situació dispersa. Aquestes limitacions es correlacionen amb una manca d'associacionisme entre els comerciants i l'absència de plans de dinamització de l'activitat.

D'altra banda, no se celebra cap mercat municipal a l'aire lliure que, amb una periodicitat setmanal, permeti complementar l'oferta comercial de l'àmbit d'estudi. Tanmateix, els mercats setmanals de Banyoles, Besalú i Figueres estan dins un radi de proximitat òptim.

- **Auge de l'allotjament rural**

L'oferta en allotjament de tot el territori d'estudi es concreta en 2 cases de colònies, 2 càmtings i 14 establiments rurals. En allotjament rural, sens dubte la irrupció d'aquesta modalitat ha tingut una ràpida acceptació i implantació d'establiments en tota la regió i, com a referència, el Pla de l'Estany disposa d'un total de 47 establiments en actiu.

Aquest fet constata la gran acceptació per aquest tipus d'allotjament que aprofita els atractius i les oportunitats territorials. Tanmateix, actualment s'ha entrat en una fase de consolidació més que d'expansió de noves iniciatives empresarials.

- **Turisme actiu poc dotat i poc promogut**

Les possibilitats actuals, de l'àmbit d'estudi, en la pràctica de turisme actiu es limiten fonamentalment en el senderisme i el cicloturisme. Diferents senders i rutes a peu cobreixen tots els municipis a excepció de Cabanelles, amb una ruta pendent d'autorització de pas. En cicloturisme, els consells comarcals i centres BTT competents asseguren la promoció de diverses rutes que transcorren tots els termes municipals menys a Crespià.

En general, es troben mancances en la promoció i coordinació, de les rutes a peu i en bicicleta, entre els diferents organismes públics facultats en matèria de turisme. Ex. exclusió dels portals web del Patronat de Turisme de la Diputació de Girona, i de Catalunya Turisme i Palau Robert de la Generalitat.

- **Turisme cultural amb poca varietat i poca projecció**

Cultura i turisme convergeixen al territori d'estudi per sota de les seves possibilitats, tant en diversitat d'esdeveniments que s'organitzen, com pel ressò i capacitat d'atracció de forasters. En aquest sentit, no hi ha prou oferta en itineraris culturals guiats, i altres tipus d'activitats tenen marge per a major divulgació o potenciació que l'existent, com seria el cas de les coves de Serinyà, les escenificacions costumistes (ex. campionat comarcal de fangar) o els balls tradicionals (ball del Tortell).

En general predominen les activitats d'abast local, siguin esdeveniments musicals, gastronòmics, teatre o dansa, i amb algunes notables excepcions com les dues fires d'alimentació (fires de la carbassa i de la mel) que són degudament promogudes i capaces de generar activitat econòmica associada.

b) Àmbit municipal

PUNTS FORTS / OPORTUNITATS

SECTOR PRIMARI

- **Manteniment del paisatge agroforestal**

D'una banda, el municipi de Serinyà conserva el caràcter forestal i obté una evolució del sòl favorable a aquesta continuïtat. Així, ho corroboren els diferents percentatges de sòl forestal obtinguts entre els anys 1993, 2000 i 2006: 56,3%, 56,5% i 57,2% respectivament.

D'altra banda, en sòl conreat es constata una recuperació i estabilitat de les hectàrees agrícoles treballades, amb percentatges que oscil·len entre el 38,1%, el 34,7% i el 38,1% segons els mateixos anys estudiats.

- **Bons referents organitzatius, formatius i d'assessorament**

Les explotacions agràries de Serinyà poden prendre consideració i experiència del teixit cooperativista i l'associacionisme entre productors, existents en un context territorial proper. Igualment, la proximitat envers diferents centres de formació, investigació i assessorament obre unes possibilitats avantatjoses respecte altres territoris amb menys accessibilitat a serveis d'aquesta índole.

- **Nous mecanismes per a la viabilitat de les explotacions**

El Contracte Territorial d'Explotació s'ha concebut per orientar les explotacions agràries en (a) la millora de la competitivitat, (b) la gestió sostenible i (c) la diversificació de l'economia i la qualitat rural. La fixació d'objectius, mesures i inversions –a cada explotació que s'aculli a aquest contracte global amb l'administració catalana– atorga una oportunitat òbvia, malgrat l'escepticisme generat, si es dota convenientment (partida pressupostària, durada del contracte, promoció, etc.).

D'altra banda, l'aposta per productes naturals o ecològics és una sortida per la producció agrària que s'està començant a consolidar amb rapidesa, amb un mercat actual i potencial en el nostre país que es tradueix amb una demanda ja manifesta en les ciutats pròximes a Fontcoberta.

En canvi, les possibilitats que ofereix el turisme, per a la multifuncionalitat de les explotacions agràries, actualment es creuen poc viables en el cas de l'allotjament –tot i ja haver-hi 1 establiment d'agroturisme– per la forta competència de l'allotjament rural.

- **Planificació de les explotacions forestals**

Un total de 960,8 ha del terme municipal, propietat de 6 finques forestals, estan gestionades a partir de plans de gestió i millora forestal (any 2005). Considerant que superfície forestal del municipi consta de poc més d'un miler d'hectàrees (aprox. 1.042 ha, any 2006) es pot concloure que és un fet generalitzat la planificació dels boscos per a la seva gestió.

SECTOR SECUNDARI

- **Suficient de sòl industrial**

L'actual polígon industrial de Serinyà només l'ocupa una indústria amb 3 de les 16 hectàrees previstes per les Normes Subsidiàries de 1989. La urbanització de les 13 ha pendents serà objecte del govern municipal en els pròxims anys i, per tant, és dóna per satisfetes les necessitats de sòl lliure per a l'establiment de noves empreses.

- **Manca d'incidència ambiental**

En el municipi no hi ha cap instal·lació industrial que s'hagi de sotmetre als annexos I i II.1 de la Llei ambiental 3/1998, per garantir la màxima protecció de les persones i del medi ambient.

SECTOR TERCIARI

- **Patrimoni natural i cultural propici per impulsar el turisme**

Serinyà disposa d'un atractiu paisatgístic, natural i cultural, que fa possible explorar-hi la seva dimensió turística. La preservació d'un ric i variat patrimoni i, en general, l'harmonia paisatgística del terme municipal fa que s'acompleixi la premissa bàsica i fonamental per desenvolupar-hi un turisme de qualitat i respectuós amb el territori.

La modalitat del turisme actiu i cultural pot contribuir, si es desenvolupa convenientment, a la diversificació i complementarietat de les activitats tradicionals, i la millora els índexs d'autocontenció laboral del municipi.

PUNTS FEBLES / AMENACES

SECTOR PRIMARI

- **Manca de relleu generacional i abandonament d'explotacions**

A Serinyà, l'índex de joventut dels ocupats (≤ 34 anys / ≥ 50 anys) en la pagesia és de 0,55. Aquest índex és similar a l'àmbit d'estudi (0,60), i està per sota de l'índex del país (0,94) que quasi garanteix un mínim reemplaçament generacional.

Igualment, la taxa de variació del nombre d'explotacions és molt negativa: -25,0% en les agrícoles, -9,7% en les ramaderes i -17,2% en les forestals (període 1989-1999), afectant directament a les explotacions tradicionals, petites i diversificades.

- **Marge de millora en el control de pràctiques agràries**

El control per a la correcta aplicació de les dejeccions ramaderes requereix de la prèvia regularització de totes les granges, que posi fi a tota possible activitat no regularitzada i que faci efectiva el desplegament de la Llei ambiental 3/1998. Actualment (març de 2006), a Serinyà hi ha 2 instal·lacions de cria intensiva que s'ha sotmès a aquesta llei.

SECTOR SECUNDARI

- **Falta de progressió de la indústria en el sector secundari**

Dins el sector secundari de Serinyà, té major pes la indústria respecte la construcció, en termes de població ocupada (71,6% i 28,3%, any 2001) però no així en nombre d'empreses establertes (34,6 i 65,4%, any 2002).

Entre les 5 indústries registrades en el municipi (any 2007) existeix un desencaix entre els llocs de treball oferts i el perfil professional de la població activa. En aquest sentit hi ha un desaprofitament de les oportunitats laborals.

- **Incompatibilitats entre ús industrial i ús residencial**

La indústria Embutidos Monter SLU (Montblanc), situada dins la trama urbana del nucli de Serinyà, ha estat objecte de queixes continuades per part dels veïns que resideixen a la zona i que han al·legat problemes de soroll i males olors, a més d'alguns incidents puntuals en la depuració de les aigües residuals de l'empresa en qüestió.

SECTOR TERCIARI

- **Oferta comercial deficitària**

Actualment Serinyà només disposa de 6 establiments comercials per a una població que ha superat el miler d'habitants. Aquest fet posa de relleu que la creixent dependència envers altres municipis no és només laboral sinó també comercial. La preocupació per no esdevenir un poble dormitori es va posar de manifest en el I Fòrum de Debat de l'Agenda 21.

- **Marge de millora en turisme actiu i cultural**

El Parc de les Coves Prehistòriques és un excel·lent exponent de turisme cultural i un exemple de la potencialitat del municipi per inserir-se en l'engranatge d'un turisme que cerca noves propostes territorials que siguin singulars, sensibles amb el llegat cultural i respectuoses amb l'entorn.

Tanmateix, dues observacions importants: (a) l'interès del parc es veu minvada per no oferir un producte cultural íntegre en el sentit que les peces prehistòriques trobades en les coves no es mostren en el mateix parc, i (b) el poble no ha adequat altres ofertes prou potents que complementin i vinculin el parc amb el municipi i, en definitiva, reverteixi en l'economia local.

4.1. Població

4.1.1. Objectius i criteris de sostenibilitat

Dins el marc de la sostenibilitat s'exploren els mecanismes per formular una **planificació racional de l'evolució i el desenvolupament del territori**, amb l'objectiu de crear escenaris que garanteixin la conciliació de l'equilibri ecològic amb el creixement econòmic i la justícia social. En definitiva, consisteix en compatibilitzar el medi ambient amb els propòsits de desenvolupament.

Totes les propostes d'**estratègia territorial** per a la sostenibilitat han de correspondre's amb els compromisos adquirits d'assegurar una òptima qualitat de vida a les futures generacions. L'*Institut Internacional per al Medi Ambient i el Desenvolupament* (organisme no governamental d'investigació internacional de la política que treballa per un desenvolupament global més sostenible i equitatiu) creu aplicable aquesta possibilitat si el desenvolupament dels territoris és "ecològicament sostenible", "econòmicament viable" i "socialment desitjable", o sigui, pel que fa a la darrera condició social, s'assolirà si es pretenen satisfer "les necessitats culturals, materials i espirituals de les persones de forma equitativa".

Per evolucionar positivament en aquest context, cal conèixer les formes d'organització social, així com la distribució de la població, l'evolució demogràfica, les interdependències espacials entre territoris, els moviments migratoris, les estructures poblacionals, etc. És a dir, una sèrie de factors que ajudaran a preveure les necessitats/pressions socials esperades sobre el territori d'acord amb les característiques de la població, alhora que serviran per projectar les futures demandes socials, així com econòmiques i culturals. D'aquesta manera es coneixeran les fragilitats dels sistemes naturals i socials i, per tant, els límits del possible creixement demogràfic de cada municipi.

La societat ocupa el centre del desenvolupament sostenible perquè les seves actuacions locals contribuiran als interessos globals, però tanmateix la societat també serà un dels objectes de la sostenibilitat a partir de la recerca de la **igualtat social d'oportunitats en l'assoliment del benestar individual i col·lectiu**, la qual ha de ser contemplada dins la planificació estratègica, que en aquest cas és assumida preferentment per l'urbanisme i la gestió integral dels serveis a les persones.

Dins una anàlisi a escala regional, les següents pàgines diagnostiquen la geografia de la població del conjunt dels municipis, amb la precisió de l'estat, l'evolució i el moviment demogràfic.

L'augment accelerat dels fluxos migratoris i les dependències demogràfiques internes i externes són paràmetres que expliquen les fluctuacions estacionals i les evolucions anuals de la demografia que, juntament amb l'estructura d'edats de la població, han de ser elements de mesura i control de la planificació urbanística, social, econòmica, cultural i ambiental de l'àmbit d'estudi.

L'evolució, la dinàmica i l'estructura de la població determinen la configuració poblacional dels municipis de l'Agenda 21, per tant, el repartiment de les necessitats socials (educació, treball, sanitat, assistència social, cultura,...).

Conèixer la realitat demogràfica de la zona i preveure les evolucions futures són un requeriment de base per a orientar les polítiques demogràfiques cap a la sostenibilitat dels municipis d'estudi i del seu conjunt. En aquest marc, els objectius se centren especialment en la:

- Determinació de la capacitat de càrrega del territori per tal de planificar la distribució dels futurs creixements demogràfics a l'àrea,
- Gestió racional dels fluxos migratoris, d'acord amb les necessitats del mercat laboral, alhora que asseguri la preservació de les identitats locals, i
- Promoció de la integració social i cultural de la població nouvinguda i el foment de la seva participació en la vida pública.

4.1.2. Diagnosi estratègica

a) Àmbit d'estudi

PUNTS DE CONTEXT

• Augment de la població

L'àmbit d'estudi ha experimentat un creixement poblacional durant el període 1996-2007 (de 2.635 a 3.291 habitants). Cadascun dels municipis ha seguit la tendència del conjunt, així com de les respectives comarques de l'Alt Empordà i Pla de l'Estany, i també de Catalunya.

A Cabanelles, Crespià, Esponellà i Serinyà, el major creixement s'ha produït durant el quinquenni 2001-2006, mentre que a Fontcoberta al llarg del període 1986-1991. L'any 2007, el 70% de la població de l'àmbit d'estudi queda repartida entre Fontcoberta i Serinyà.

Però la tendència no sempre ha estat de creixement. Cabanelles, Esponellà i Crespià van començar el segle XX amb molta més població de la que el van acabar. Iniciaren la pèrdua d'habitants a partir de l'any 1900, i no la recuperaren fins els anys vuitanta, però tot i així, sense arribar a les xifres que havien assolit anteriorment (999 habitants a Cabanelles, 759 a Esponellà i 617 a Crespià).

Fontcoberta era el municipi menys poblat dels cinc i l'any 1900 també començà a patir una pèrdua d'habitants, però la seva recuperació fou precoç i exponencial (dècada dels setanta),

degut a la construcció de la urbanització de Melianta, a la que es traslladaren a viure moltes famílies. Serinyà, en canvi, s'ha mantingut entorn els 1.000 habitants.

- **Destacada dispersió del poblament**

La població es dispersa desigualment entre el nucli històric de cada municipi, els seus nuclis urbans secundaris, i els habitatges aïllats.

- **Tendència negativa del moviment natural de la població (natalitat-mortalitat)**

El moviment natural dels municipis de l'àmbit d'estudi arrossega un balanç negatiu durant tota la dècada dels anys noranta ja que, en general, el nombre de naixements s'ha mantingut per sota les defuncions. Els naixements han patit oscil·lacions constants des de 1985 i només es pot parlar d'un cert augment a partir de l'any 1997 a Esponellà i Fontcoberta, i del 2002 a Crespià. Però de la mateixa manera que aquesta taxa ha augmentat, també ho ha fet la de mortalitat –degut a l'augment de l'esperança de vida– amb la qual cosa s'aconsegueix un creixement natural fluctuant però sobretot negatiu, a excepció de l'any 2005 en què tots els municipis, menys Cabanelles, van aconseguir una taxa de creixement natural positiva.

- **Balanç migratori positiu**

En el conjunt de l'àmbit d'estudi arriben més persones de les que en marxen, i per això la taxa de migració en general sol ser positiva i en augment des de 1988 en què progressivament va deixant de ser negativa. A Fontcoberta ja era positiva, i més aviat ha experimentat un lleuger descens al 2001.

- **Migracions internes municipi-comarca/província**

La major part de les migracions (període 1988-2005) que es produeixen a l'àmbit d'estudi tenen caràcter intern. Els immigrants a cadascun dels municipis provenen bàsicament de la mateixa comarca o de la província (70%) i els que n'emigren es dirigeixen també a altres municipis de la comarca o província (80%).

- **Baixa immigració estrangera**

Es pot considerar que el percentatge de població estrangera que arriba a l'àmbit d'estudi (període 1988-2005) és baix. Els percentatges d'estrangers arribats envers el total d'immigrants, oscil·len entre el 18% de Cabanelles i el 2% de Fontcoberta.

- **La major part dels residents han nascut a l'àmbit d'estudi**

El 50% de la població de l'àmbit d'estudi ha nascut a la seva respectiva comarca, exceptuant Crespià, on hi predomina gent d'altres comarques (49%).

El percentatge de gent nascuda a la resta de l'estat espanyol resident a l'àmbit d'estudi és molt similar en tots els casos (un 8% de mitjana).

- **El 8% dels residents han nascut a l'estranger, bàsicament a països europeus**

El 8% de la població resident, l'any 2007, al conjunt dels municipis de l'Agenda 21, és procedent d'altres països (des del 16% de Cabanelles al 3% de Fontcoberta).

El 70% d'aquest sector de població de nacionalitat estrangera ha nascut a països europeus. No és rellevant la presència d'immigració subsahariana o sud-americana a la zona, a diferència de les respectives comarques on vora el 40% de la població estrangera prové d'aquests països.

- **Població dominantment madura i envelliment progressiu de la població**

El grup d'edat d'entre 15 i 65 anys, en el període 1996-2006, guanya un lleuger pes demogràfic en el total de població de la zona (del 65,5 al 68,9%), en detriment dels col·lectius més vells (del 19,4 al 16,7%, al mateix període), i en part també als més joves (del 15,1% al 14,5%, al mateix període).

A més, el nombre de majors de 65 anys (524 habitants, al 2006) supera al de menors de 15 (455 habitants, al mateix any), la qual cosa indica un cert envelliment de la població.

Es confirma una estructura d'edats pròpia de poblacions madures, amb un predomini de les franges d'edat centrals, fet que condicionarà les perspectives futures en l'evolució de la població de la zona, en tant que són una franja potencial de població envellida a mitjà termini. A grans trets es detecta un envelliment progressiu de la població, molt notable a Cabanelles i Crespià, on els percentatges de persones dins la franja d'edat avançada és molt significatiu i molt per sobre la mitjana de Catalunya. D'altra banda, però, la base de les piràmides de població (amb tendència a ser invertides) representen, en general, una recuperació dels segments de població més joves (excepte a Cabanelles).

b) Àmbit municipal

PUNTS FORTS / OPORTUNITATS

- **Els saldos migratoris (immigració-emigració) positius han permès incrementar la població en els darrers anys**

Durant els darrers 10 anys, la taxa de moviment natural de la població ((naixements-defuncions/població total) x 1.000) ha tingut un balanç negatiu. Això significa que el creixement demogràfic del municipi és motivat per la població immigrada que decideix fixar la seva residència a Serinyà, i que ha permès compensar la baixa taxa de natalitat i mantenir un cert increment demogràfic. Per exemple, en el període 2001-2005, la taxa de moviment natural era de 1,5‰, la taxa del saldo migratori de 34,4‰ ((immigrants-emigrants/població total) x 1.000) i el creixement total (taxa moviment natural-taxa saldo migratori) de 35,9‰ .

- **L'arribada de població nouvinguda ajuda al rejuveniment de l'estructura de la població**

El 41% de la població de Cabanelles ha nascut al mateix municipi o en d'altres de la comarca. El 10% ha nascut a l'estranger, i d'aquests, es reparteixen entre els d'origen europeu (44%), asiàtic (32%) i africà (15%). La natalitat de la població nouvinguda ajuda al rejuveniment.

PUNTS FEBLES / AMENACES

- **El municipi experimenta un moviment natural negatiu**

En els darrers 10 anys el moviment natural (diferència entre naixements i defuncions) de la població de Serinyà ha estat negatiu, seguint la tendència de Catalunya (on no ha estat negatiu, però sí molt proper a 0), però no del Pla de l'Estany que ha estat positiva. De totes maneres, en el període 2001-2005 la taxa de moviment natural va ser positiva (1,5‰).

- **Població envellida però amb tendència a l'enjoveniment**

A l'igual que en el conjunt de Catalunya, l'estructura poblacional de Serinyà presenta característiques d'envelliment. Actualment, la població major de 65 anys supera la que té menys de 15. L'índex d'envelliment de Serinyà és del 1,18, semblant a la mitjana de l'Alt Empordà (1,12) i a la catalana (1,15). Aquest índex seria encara més elevat si no fos per l'arribada de població immigrant (tant de dins l'Estat com de l'estranger), i de totes maneres cal tenir en compte que ha augmentat envers l'any 1996 (1,3), cosa que permet intuir una tendència a l'enjoveniment de la població. Davant d'aquesta situació cal plantejar un increment dels recursos adreçats a les persones de major edat.

4.2. Habitatge

4.2.1. Objectius i criteris de sostenibilitat

Dins el marc de la sostenibilitat s'exploren els mecanismes per formular una **planificació racional de l'evolució i el desenvolupament dels territoris**, amb l'objectiu de crear escenaris de futur que siguin capaços de compatibilitzar la preservació ecològica, el creixement racional de l'economia i el benestar i la justícia social.

La societat ocupa el centre del desenvolupament sostenible perquè les seves actuacions locals contribuiran als interessos globals, però tanmateix la societat també serà un dels objectes de la sostenibilitat a partir de la recerca de la **igualtat social d'oportunitats en l'assoliment del benestar individual i col·lectiu**, la qual ha de ser contemplada dins la planificació estratègica, que en aquest cas és assumida preferentment per l'urbanisme i la gestió integral dels serveis a les persones.

Tant a Catalunya com específicament a l'àmbit d'estudi, l'habitatge és avui una de les preocupacions i demandes socials més significatives, emergents i problemàtiques, i requereix una atenció i un compromís especial d'implicació i intervenció per part de totes les administracions i agents socials del territori, amb l'objectiu de garantir l'accessibilitat de tots els col·lectius de la societat a un habitatge digne. L'augment del preu de l'habitatge està esdevenint una barrera econòmica que agreuja la contradicció entre les opcions i la igualtat de l'accés a l'habitatge entre les classes benestants i els segments de població amb menys capacitats econòmiques.

S'observa que les polítiques públiques en matèria d'habitatge són escasses i no s'ajusten al mercat real, i no existeix una aposta decidida per incidir en el mercat amb l'habitatge de lloguer.

Així doncs, a part del **preu de l'habitatge**, objecte dels principals debats entre la població, existeixen altres elements de risc per a la societat, com la **segregació social** que deriva de la dificultat per accedir a l'habitatge, la **seguretat en l'edificació**, el desenvolupament d'un **model d'urbanisme** poc sostenible, basat en un consum intens de sòl, i l'escassa contribució dels edificis actuals a l'estalvi energètic i, per tant, a la **preservació del medi atmosfèric**.

En aquest sentit, i dins el marc de la sostenibilitat social i també ambiental, caldria donar resposta als següents objectius:

- Afrontar l'evolució dels preus del mercat obert de l'habitatge amb intervencions públiques de preservació dels drets a l'accés a l'habitatge i la reducció/prevenició del risc d'exclusió social,
- Garantir la qualitat dels habitatges i dels barris/veïnats amb l'objectiu d'evitar el deteriorament de les condicions de vida de la llar i la cohesió social de l'entorn,

- Promoure processos de desenvolupament comunitari per assegurar la participació del conjunt de la població sense exclusió en el tema de l'habitatge,
- Corregir la ocupació territorial expansiva, que accelera el sòl urbanitzable destinat a la construcció i retalla els espais agrícoles i/o de rellevància natural i contribució ambiental,
- Promoure iniciatives tècniques i constructives en els edificis nous i existents per a la millora o garantia del seu funcionament sostenible.

La interrelació entre els elements socials, econòmics i ambientals és evident en el problema de l'habitatge, i reclama la necessitat de **polítiques eficients d'habitatge**, pràctiques d'una **planificació racional dels usos del sòl** i, en general, mostres de **seguiment de criteris de sostenibilitat social i ambiental** en l'ordenació i gestió de l'habitatge. Aquests esforços tècnics i polítics han de preveure i anul·lar escenaris de riscos socioambientals vinculats a l'habitatge i l'urbanisme.

Les determinacions legislatives i els impulsos públics en relació a l'habitatge se centren en el marc legal vigent:

- **Llei 24/1991, de 29 de novembre, de l'habitatge.** Té per objectiu “garantir a tot el territori de Catalunya el compliment del dret constitucional a l'habitatge, i regula i fomenta les condicions de dignitat, habitabilitat i adequació que han de qualificar els habitatges, les mesures de protecció per a llurs adquirents o usuaris, les mesures de foment i el règim disciplinari”.
- **Decret 305/2006, de 18 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei d'Urbanisme.** L'article 66 regula les determinacions relatives a les necessitats socials d'accés a l'habitatge. L'article 66.1.a determina que els plans d'ordenació urbanística municipals “estableixen el sòl que s'ha de destinar a la construcció d'habitatges de protecció pública o a habitatges objecte d'altres mesures d'estímul de l'habitatge assequible, mitjançant la qualificació de sòl amb aquest destí i la determinació del percentatge de sostre que els sectors de planejament derivat han de qualificar per aquest destí”, que d'acord amb l'article 66.2.a “Han de reservar, per a la construcció d'habitatges de protecció pública, com a mínim, el sòl corresponent al 20% del sostre residencial de nova implantació, tant en sòl urbà com en sòl urbanitzable”.
- **Decret 21/2006, de 14 de febrer, pel qual es regula l'adopció de criteris ambientals i d'ecoeficiència en els edificis.** Pretén regular els paràmetres ambientals i l'eficiència ecològica en la construcció i funcionament dels edificis.

La política d'habitatge de la Generalitat de Catalunya s'emmarca en les determinacions del Pla d'habitatge 2004-07, amb l'objectiu d'impulsar una oferta adequada d'habitatge a les necessitats existents, d'establir mesures per millorar els programes d'actuació urbanística destinats a habitatges, rehabilitació, preservació i millora urbana, i de crear instruments de gestió per a la millora de la situació de l'habitatge.

4.2.2. Diagnosi estratègica

a) Àmbit d'estudi

PUNTS DE CONTEXT

- **Desenvolupament constructiu creixent**

A partir de les dades facilitades pel cens d'habitatges (1981, 1991 i 2001) i pel Col·legi d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Girona (2005), l'àmbit d'estudi ha passat de 936 habitatges a un total de 1.375 (període 1981-2005).

Al llarg d'aquests 19 anys (1986-2005) el major creixement s'ha produït sobretot durant el període 2001-2005 (39% de tots els habitatges construïts). A tots els municipis s'ha seguit aquesta tendència excepte a Fontcoberta que ha quedat més repartit entre tots els períodes.

- **Escassa vocació de segones residències**

En general, es constata que el creixement del nombre d'habitatges censats va d'acord amb el creixement de la població empadronada (1981-2005), la qual cosa indica una escassa condició estacional del territori.

El percentatge d'habitatges ocupats destinats a segona residència (10,2%) està molt per sota dels de primera residència (89,8%), i fins i tot ha disminuït respecte anteriors (de 20,2% a 21,6%, en el període 1981-2001). Això confirma que es tracta d'una zona amb una clara tendència a l'assentament habitual, situació que es viu paral·lela a la comarca del Pla de l'Estany, i en canvi, ben diferent a la de l'Alt Empordà, on el nombre de segones residències supera el de primeres.

- **Bon estat de conservació dels habitatges tot i la seva antiguitat**

El 60-70% dels habitatges de Cabanelles, Crespià i Esponellà es construïren abans de l'any 1900. A Fontcoberta i Serinyà, per contra, vora un 14% es van edificar a principis de segle mentre que la gran majoria (83%) s'aixecaren a partir de l'any 1961.

Tot i això, i segons el cens d'habitatge de 2001, es considera que el 80% del total d'habitatges de l'àmbit d'estudi presenten un bon estat de conservació.

- **Habitatges buits amb escassa rehabilitació**

El 20-30% dels habitatges de l'àmbit d'estudi es troben desocupats, amb diferències considerables entre els municipis (vora un 12% dels habitatges de Crespià, Esponellà i Fontcoberta, un 19% dels de Serinyà i un 40-50% a Cabanelles).

Aquest percentatge d'habitatges buits es correspon generalment amb el percentatge d'habitatges que es troben en mal estat o estat ruïnós (20% d'habitatges en mal estat i 80% en bon estat –veure punt anterior-).

Segons les dades facilitades pel Col·legi d'aparelladors i arquitectes de Girona, pel que fa a l'escassa rehabilitació d'habitatges (7 habitatges l'any 2005) es confirma aquest estat ruïnós d'un sector reduït d'habitatges (s'ha vist que la majoria estan en bon estat). Aquesta escassa rehabilitació és deguda a la manca d'interès dels propietaris per llogar-los o vendre'ls. Això es tradueix amb un obstacle per aquells qui volen establir-se al municipi, ja siguin els mateixos joves del poble o famílies novingudes.

- **Paisatge urbà de morfologia tradicionalment rural, amb nuclis de població dispersos i masies disseminades**

Es tracta d'una àrea amb un model d'urbanització difusa per la presència de diferents nuclis i masies disseminades on no sempre es correspon el nucli històric amb el més habitat. Aquest fet dota la zona de qualitat de vida, però, d'altra banda suposa la manca o poca eficiència de serveis (aigua, electricitat, telèfon...) en alguns punts.

- **Sòl urbanitzable disponible però poca voluntat dels propietaris per desenvolupar-lo**

Les normes subsidiàries i POUM's que regeixen els municipis de l'àmbit d'estudi contemplen un lleu creixement urbanístic, ordenat i mesurat, i la compactació d'alguns dels nuclis. Tot i així, i tal com demostra l'escàs nombre d'habitatges contractats (projectes d'obra visats pel Col·legi d'aparelladors, amb la possibilitat de desenvolupar-se), no hi ha prevista una imminent urbanització ja que els propietaris de terrenys es mostren reticents a vendre. Això ha suposat un augment del preu del sòl i dels habitatges i la conseqüent dificultat econòmica per establir-se als municipis.

- **Escasses previsions d'habitatges de protecció social**

Les polítiques públiques sobre l'habitatge social han estat molt escasses a l'àmbit d'estudi, especialment els darrers anys. Fontcoberta és l'únic municipi on l'oferta ha estat significativa: del 1986 fins al 2005, el 10,6% dels habitatges acabats han estat de protecció oficial, tot i que va ser durant la dècada dels vuitanta quan més es van impulsar (entre 1986 i 1989, el 41,9% dels habitatges acabats eren de protecció oficial). En el cas d'estudi, els POUM de Fontcoberta i Esponellà preveuen actuacions de promoció pública d'habitatges, mentre Cabanelles, Crespià i Serinyà tenen intenció d'ampliar el nombre d'habitatges, però no s'especifica si en aquesta línia.

- **Predomini dels habitatges unifamiliars**

Es confirma la urbanització en baixa densitat (habitatges unifamiliars aïllats) i el predomini dels edificis amb un únic habitatge (88,4%, any 2001) davant els de dos habitatges (7,6%, any 2001). Tanmateix el percentatge d'edificis de dos habitatges a l'àmbit d'estudi ha augmentat vers l'any 2001 (ha passat de 5,5 a 7,6%).

- **Tendència a un nombre decreixent de persones per llar**

Aquest és un indicador que reflecteix especialment el procés d'envelliment de les poblacions rurals, però també hi ha altres factors socials que l'expliquen sobretot les preferències per nous estils de vida, variacions en les estructures familiars, canvis sociològics que poden afectar més probablement als segments de població jove.

En aquest context, i segons l'Institut d'Estadística de Catalunya, el nombre d'habitatges amb 1 persona augmentaren en un 30% durant el quinquenni 1991-1996, molt menys del que ho feren les llars amb 2, 3 i 4 persones. Ara bé, s'intueix un canvi de tendència en el quinquenni 1996-2001 pel que fa a l'augment dels habitatges amb 3 i 4 persones, per sobre dels d'1 persona.

- **Habitatges de propietat**

Segons dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, pel 2001, la propietat dels habitatges amb la compra totalment pagada és la forma de tinença majoritària a la zona d'estudi (60%), seguit de propietats amb el pagament pendent (18%), i de lloguer (5%). La modalitat de compra dels habitatges a través de préstecs bancaris ha augmentat notablement entre 1991 i 2001 (de 8% a 18%).

b) Àmbit municipal

PUNTS FORTS / OPORTUNITATS

- **Predomina la residència habitual**

Tan sols 5-10% dels habitatges (any 2007) de Serinyà són de segona residència, percentatge per sota la mitjana de l'àmbit d'estudi (11,4%) i del Pla de l'Estany.

Serinyà ha anat ampliant el seu nucli urbà, però el parc d'habitatges ha crescut gairebé paral·lel a la població censada, el fet que confirma la vocació de primera residència.

- **Bon estat dels habitatges**

El 83% dels habitatges de Serinyà es van construir al llarg del quarantenni 1961-2001 –eixample i urbanitzacions–, i per tant, es tracta d'un parc d'habitatges relativament nou si es compara amb el dels altres municipis de l'àmbit d'estudi –on el 70% s'alçaren abans del 1900–.

- **Parc potencial d'habitatges disponibles**

Menys d'un 20% dels habitatges es troben buits. Tot i així, la seva rehabilitació augmentaria la disponibilitat d'habitatges pel seu ús residencial, i garantiria l'oportunitat de viure en un lloc digne per part de població nouvinguda o jovent del poble amb ganes d'independitzar-se.

- **Tendència a l'enjoveniment i habitatges unifamiliars**

L'estructura poblacional de Serinyà presenta una progressiva tendència a l'enjoveniment, degut a l'augment progressiu del nombre de famílies, establertes a les diferents urbanitzacions, amb 3 i 4 persones per llar. El 90,9% dels habitatges són unifamiliars.

Cal tenir present que aquest segment de població jove, esdevindrà un grup potencial a independitzar-se, i des de l'Ajuntament caldrà prendre mesures de control de l'habitatge, per tal que puguin quedar-se a viure al municipi.

PUNTS FEBLES / AMENACES

- **La creixent urbanització ha suposat un augment de la compra amb hipoteca**

La constant urbanització, cases aïllades i xalets, constata que el règim de tinença en alça és la compra amb pagaments pendents o hipoteques.

- **Deficiències en el subministrament**

A la Celleria d'Amont el servei d'abastament d'aigua es deficitari ja que l'aigua arriba amb poca pressió. Cal procurar que abans de construir-s'hi nous habitatges, es solucioni el problema.

- **Manca d'habitatges de protecció social**

La darrer promoció d'habitatge de protecció oficial es va produir l'any 1993, i es preveu desenvolupar-ne noves, de moment sense concretar, ja que molts jovent no pot continuar vivint al municipi.

- **Habitatges buits**

Menys d'un 20% dels habitatges es troben buits. La seva rehabilitació augmentaria la disponibilitat d'habitatges pel seu ús residencial, i garantiria l'oportunitat de viure en un lloc digne per part de població nouvinguda o jovent del poble amb ganes d'independitzar-se

- **Elevat preu dels habitatges**

El preu dels habitatges és elevat. Aquest fet fa que el jovent no s'hi quedi a viure i busqui habitatges més propers als llocs de treball, que generalment no són al municipi. Un preu més assequible dels habitatges i dels terrenys urbanitzables, juntament amb la creació de llocs de treball, afavoriria a la població, jove o nouvinguda, a fixar la residència habitual a Serinyà.

4.3. Salut i benestar social

4.3.1. Objectius i criteris de sostenibilitat

La societat actual està experimentant transformacions demogràfiques, socials i econòmiques molt dispars i incisives, que plantegen reptes constants en el sistema públic d'atenció sanitària i social del nostre país. Nous hàbits, esperança de vida més alta, noves estructures familiars, incidència de la interculturalitat, la precarietat econòmica o laboral, entre altres, incideixen de ple en la salut i el benestar de les persones, requereixen més i millor prevenció, educació i atenció. En aquest context, un criteri fonamental per on dirigir els esforços en la millora dels serveis sanitaris i assistencials es basa en:

Desenvolupar la sanitat i l'assistència social en un sistema sociosanitari integral, de qualitat, de proximitat, preventiva i a l'abast de tothom.

Això obliga a abandonar progressivament un model basat, d'una banda, en l'atenció mèdica estricta i, en l'altra, en una assistència social restringida a la població més desafavorida. Concebre un servei a la qualitat de vida en el sentit més ampli, global i universal possible, permet emmarcar els objectius fonamentals per al territori de l'Agenda 21 en salut, benestar i també seguretat ciutadana, consistents en:

- Garantir una cobertura sanitària de qualitat a tota la població, adaptada a les noves necessitats, potenciant l'àmbit d'actuació preventiva i desenvolupant un model d'organització territorial pròxim a les demandes sanitàries de la ciutadania.
- Articular i optimitzar els serveis i recursos en prevenció, atenció i promoció social per a la millora del benestar i la integració de la població sota els barems de l'equitat, l'accessibilitat i l'eficiència tècnica en l'oferta de les prestacions socials.
- Disposar de més i millors mecanismes i efectius policials que assegurin una presència en el territori dirigida a incrementar la intervenció preventiva o d'anticipació a actes delictius contraris a la pau i al benestar social en general.

4.3.2. Diagnosi estratègica

a) Àmbit d'estudi

PUNTS DE CONTEXT

Aquest apartat consta de diferents punts de diagnosi corresponents a les matèries de (a) salut, (b) benestar social i (c) seguretat ciutadana i viària de l'àmbit territorial d'estudi.

SALUT

- **Condicionants demogràfics**

Factors demogràfics com la població estacional o fluctuant i el fenomen immigratori, no tenen una incidència especial en els municipis d'estudi però sí, en canvi, l'envelliment de la població, quelcom prou important com perquè requereixi una adaptació constant del servei públic d'assistència sanitària envers aquests nous contextos socials.

- **Limitacions en l'horari d'atenció dels consultoris locals**

La disponibilitat dels consultoris dels municipis de menys entitat de població presenta l'inconvenient, més o menys acusat, de la rigidesa dels dies i/o hores setmanals d'atenció pública, per bé que hi hagin mecanismes pal·liatius (ex. recórrer a altres consultoris atesos pel mateix metge/ssa de capçalera, requerir els serveis dels centres d'atenció continuada i domiciliada).

- **Millora en les prestacions de l'assistència primària**

Avanç notable en la dotació de més equipaments, instrumental i funcions dels centres d'atenció primària (CAP), reforçant les capacitats assistencials i evitant els desplaçaments a centres hospitalaris.

- **Bona opinió social del sistema sanitari**

La Regió Sanitària de Girona, d'on pertany l'àmbit d'estudi, rep dels usuaris una valoració positiva i superior a la mitjana catalana, avaluant aspectes com el tracte professional, el temps d'espera de les visites, l'atenció i confort hospitalari, etc.

- **Motius reversibles en la pèrdua d'anys potencials de vida**

Les principals causes de morts prematures són els accidents de trànsit, els tumors de tràquea, bronquis i pulmó, les malalties isquèmiques del cor (homes) i el tumor de mama (dones). Per tant, es justifiquen les línies d'actuacions en prevenció segons la detecció de riscos per a la salut.

- **Causes de malaltia i defunció comunes**

En el territori d'estudi no es té constància d'una afectació de malalties o d'un risc d'exposició a la salut pública anòmal. L'única singularitat és el pes de les malalties cròniques (hipertensió arterial, cardiopaties, etc) en els municipis rurals, altrament atribuïble a l'estructura de població envellida i que requereix una major freqüentació de consultes.

- **Accessibilitat als centres d'atenció primària i hospitalària**

Els municipis de l'Agenda 21 es distribueixen segons 2 centres d'atenció primària (CAP de Banyoles i CAP de Vilafant) i 4 hospitals bàsics (Clínica Salus Infirmorum de Banyoles, Clínica Girona, Parc Hospitalari Martí i Julià de Salt i Hospital de Figueres). L'organització i dependència territorial s'estableix sota criteris de proximitat però també el transport públic garanteix l'accés als centres sanitaris, per bé que les combinacions i els horaris poden resultar limitants.

- **Òptima atenció farmacèutica**

A l'àmbit d'estudi li correspon 1.090 habitants/farmàcia, una proporció millor que en el conjunt de la regió sanitària de Girona i de Catalunya (2.108 i 2.277 respectivament). Hi ha 2 municipis sense aquest servei (Cabanelles i Crespià) però amb farmàcies o farmacioles en municipis pròxims. El servei de guàrdia es garanteix amb la possibilitat de localització del farmacèutic/a o amb la complementarietat entre farmàcies de la mateixa àrea bàsica de salut.

BENESTAR SOCIAL

- **Augment de la demanda en prestacions socials**

Creix el nombre de persones ateses pels serveis socials dels dos consells comarcals. A l'any 2006, han estat 127 persones en tot l'àmbit d'estudi, prop de la meitat de les quals majors de 65 anys (43,3%). L'increment de les demandes està estretament relacionat amb les prestacions socials que cada cop requereixen més les persones grans.

- **Motius comuns de les persones ateses**

Del total de 127 problemàtiques ateses a l'àmbit d'estudi (any 2006) –pels serveis socials dels dos consells comarcals– les més predominants entre els municipis han estat les relacionades amb la salut (bàsicament malalties físiques cròniques i mentals) i mancances socials (sobretot per falta d'autonomia personal). Altres problemàtiques representatives com les dificultats econòmiques o les discapacitats físiques amb dependència també clarament corresponen amb el perfil dominant de les persones ateses.

- **Adequació d'una àmplia oferta en serveis socials**

Dins l'àmbit d'estudi, a part dels serveis propis d'assistència bàsica (atenció domiciliària, centre obert, educació familiar i atenció a dependències), els consells comarcals impulsen

diferents programes i serveis específics per a determinats col·lectius susceptibles a problemàtiques concretes: gent gran, dones, infància i adolescència, immigrants.

- **Equips assistencials amb recursos humans limitats**

Els professionals que operen a l'àmbit d'estudi, en els equips d'atenció primària i especialitzada, no són del tot suficients per atendre i, sobretot, fer un millor seguiment de les demandes socials i els serveis que ofereixen. És particularment motiu de limitació l'assistència a persones amb dependència.

- **Dèficit d'equipaments en benestar social**

Sobretot en equipaments per a persones d'edat avançada que, a més d'incrementar el servei d'atenció domiciliària, convé la dotació de centres de dia i de residències assistides de titularitat pública, amb possibilitat de mancomunat equipaments vist la necessitat comuna entre els municipis rurals.

- **Vàlua de la solidaritat i assistència veïnal**

Els valors de cooperació i ajuda en les relacions de veïnatge segueixen distingint els municipis de poca entitat demogràfica i, en aquest sentit, permet corregir dèficits o limitacions del sistema públic d'atenció social.

SEGURETAT CIUTADANA I VIÀRIA

- **Necessitat de potenciar el model de policia proactiu i d'apropament a la ciutadania**

En determinats nuclis de l'àmbit d'estudi es detecta la manca de més efectius de Mossos d'Esquadra per millorar els mecanismes de prevenció, proximitat, i resolució de conflictes de manera ràpida i eficient.

- **En seguretat viària, baixa accidentalitat excepte Serinyà**

La xarxa interurbana de Serinyà registra una accidentalitat elevada (18 accidents, any 2006) que contrasta amb els quatre municipis restants de l'Agenda 21 (25 accidents en total). La gravetat dels accidents sí que no difereix entre els municipis i, en aquest sentit, no es té registrat cap punt negre on s'hagin lamentat víctimes mortals.

b) Àmbit municipal

PUNTS FORTS / OPORTUNITATS

- **Potenciació del centre d'atenció primària**

Els centres d'atenció primària i en particular el de Banyoles, on Serinyà hi és assignat, són objecte d'una progressiva millora i ampliació de les seves funcions, amb una repercussió

directa en la reducció dels desplaçaments als hospitals bàsics de Banyoles, Salt o Girona.

- **Òptima cobertura farmacèutica**

Serinyà disposa de farmàcia amb horari d'atenció comercial i servei de guàrdia garantit, segons criteris de proximitat, entre totes les farmàcies de l'Àrea Bàsica de Salut de Banyoles.

- **Centres sanitaris amb suficient accessibilitat**

A Serinyà, l'assistència sanitària especialitzada està tutelada pels hospitals bàsics de Banyoles, Salt i Girona i el centre d'atenció primària és a Banyoles. Els desplaçaments fins a aquests centres han de ser garantits per a tota la població i, en especial, per a les persones de mobilitat limitada o amb dependència.

- **Bona acceptació del sistema sanitari**

Predomini d'una valoració social positiva sobre l'atenció, la professionalitat i, en conjunt, la qualitat del servei dispensat pel sistema sanitari, malgrat créixer les demandes i les expectatives per augmentar l'accés als serveis i als avenços diagnòstics i terapèutics.

- **Esforz per ampliar l'oferta en serveis socials**

L'equip d'atenció social, amb cobertura a Serinyà, assumeix uns àmbits d'actuació molt heterogenis i porta a terme programes i projectes de prevenció, atenció i promoció social, apropiats i necessaris dins el territori que hi té competència.

- **Solidaritat i assistència veïnal**

Unes relacions de veïnatge estretes garanteixen la cooperació i ajuda entre els habitants de Serinyà, quelcom especialment valuós a l'hora de corregir dèficits o limitacions en la cobertura del sistema públic d'atenció social.

- **Bona percepció en seguretat ciutadana**

La tasca policial dels Mossos d'Esquadra, en el terme municipal, mereix l'aprovació general de la població, tota vegada que es desconeixen motius formals de queixa.

PUNTS FEBLES / AMENACES

- **Consultori local amb horari limitat**

La disponibilitat horària del consultori de Serinyà és de 7 hores setmanals distribuïdes en 3 dies. Malgrat que el servei mereix la satisfacció general de la població, la limitació en dies i sobretot hores, pot ser motiu d'inconvenients a la població per problemes de compatibilitat horària amb el treball, els estudis o altres obligacions.

- **Noves necessitats d'atenció sociosanitària**

L'envelliment de la població és un fenomen a l'alça a Serinyà i resta dels municipis de

l'Agenda 21. La detecció de problemàtiques associades a aquests fenòmens contemporanis requereix l'atenció especial dels dispositius assistencials socials i sanitaris.

- **Marge de millora en la cobertura i personal d'assistència social**

L'equip bàsic d'atenció primària que assisteix al terme de Serinyà està format per 1 treballadora social i 1 educadora social que també donen servei a altres municipis de la seva àrea d'atenció. El nombre de persones ateses a Serinyà és considerable (58 usuaris, any 2006) i afecta a grups d'edat diferents (35% de >65 anys; 29% entre 19 i 44 anys) i tipologia de problemàtica també de diversa índole (40% mancances socials; 18% problemàtiques de salut; 16% dificultats d'habitatge i econòmiques).

- **Dèficit en equipaments d'assistència social**

Sobretot, la dotació d'un centre de dia o d'una residència assistida per a gent gran, es revela com a una infraestructura a planificar a escala local o supramunicipal, vist el nou context demogràfic i sociològic que experimenta Serinyà i la resta de municipis del territori.

- **Perillositat d'alguns trams de la carretera d'accés**

La carretera de Banyoles a Besalú (C-66), en el pas pel terme municipal de Serinyà, presenta trams perillosos on s'hi han registrat alguns accidents, sense lamentar però víctimes mortals. En el I Fòrum de Debat de l'Agenda 21 es va concretar la necessitat de millorar els accessos al nucli de població.

4.4. Educació

4.4.1. Objectius i criteris de sostenibilitat

El desenvolupament sostenible és aquell que procura satisfer les necessitats de la societat actual sense comprometre les capacitats de desenvolupament de les futures generacions. Significa la recerca d'una evolució ambientalment equilibrada, socialment justa, econòmicament racional i culturalment plural de tots els territoris. En aquest sentit, l'educació hauria de ser un instrument de conscienciació social, que orienti l'activitat personal i col·lectiva en un entorn sostenible, o sigui, que *“contribueixi a una correcta percepció de l'estat del món, generi actituds i comportaments responsables i prepari les persones per a la presa de decisions fonamentades”* (Aikenhead, 1985). Es tracta, en definitiva, de formar ciutadans i ciutadanes conscients dels riscos socials i ambientals emergents de contribució humana, que han de resoldre's amb l'establiment d'unes mesures polítiques, educatives i tecnològiques d'àmbit local ben integrades, i sempre des de perspectives d'eficiència i compromís global.

En aquest context de nous reptes socials i educatius, les Nacions Unides, designant la UNESCO com a organisme executor, està impulsant la ***Dècada de l'Educació pel Desenvolupament Sostenible (2005-2014)***, amb l'objectiu principal de *“promoure l'educació com el fonament d'una societat més viable per a la humanitat, que integri el desenvolupament sostenible en el sistema d'ensenyament escolar a tots els nivells”*, i que proporcioni una visió general de les repercussions de l'actual canvi social i crisi ambiental derivades dels nous processos demogràfics, econòmics, tecnològics i polítics que resulten de l'activitat humana, i intensifiquen les fragilitats del medi natural i l'equilibri de les relacions socials, i vulneren el seu equilibri ambiental. Aquesta proposta *“intensificarà la cooperació internacional a favor de l'elaboració i de la posada en comú de pràctiques, polítiques i programes innovadors d'educació pel desenvolupament sostenible”*.

Per això, cal assumir un compromís comú amb l'objectiu que tota l'educació, tant la formal (des de l'ensenyament infantil fins l'universitari) com la no reglada (iniciatives públiques i privades, mitjans de comunicació,...), proporcioni una percepció adient dels problemes i fomenti valors i actituds favorables a un desenvolupament sostenible.

En aquest marc internacional, des de l'any 2000, el Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya desenvolupa ***l'Estratègia Catalana d'Educació Ambiental*** (ECEA), un pla de funcionament participatiu, socialment obert i integrador, que pretén definir les línies estratègiques i les actuacions necessàries per millorar l'educació ambiental i la seva rellevància com a projecte comunitari, que asseguri la formació de tots els sectors de la societat en els principis de la cultura i de la sostenibilitat.

Els **objectius de la component educativa en el model de la sostenibilitat** són:

- Formar sense exclusions persones responsables amb un fort compromís social.

- Crear centres educatius reglats i no reglats que fomentin la cohesió, integració, cooperació i convivència social i, alhora, siguin espais de formació didàctica adients per a la preparació i la inserció professional dels alumnes.
- Adequar un model d'ensenyament adaptat a la nova realitat social i ambiental.
- Transmetre procediments, actituds i valors socials que ajudin a sostenir un clima d'igualtat en els drets al benestar de tots els col·lectius de la societat.

En aquest sentit es requereixen estratègies educatives/formatives de planificació i gestió local amb l'objectiu de comprometre's a desenvolupar una consciència ciutadana sobre la necessitat i la possibilitat de la sostenibilitat, a partir d'unes opcions que generin la creixent implicació social al procés del desenvolupament local i sostenible. Per això en són objectius específics:

- Repartir equiparadament els recursos i les possibilitats educatives sobre el territori.
- Enfortir els centres escolars com a espais de cohesió, d'integració, d'interpretació i de comunicació, bases per a la participació social i col·lectiva.
- Promoure la voluntat comuna a la cohesió social fomentant la igualtat d'oportunitats en l'educació bàsica i la formació personal, sense gestos d'exclusió ni discriminació social.
- Formar en temàtica ambiental als professionals de l'educació, als responsables polítics, tècnics i administratius, capaços d'actuar per a un desenvolupament més sostenible.
- Impulsar canals de difusió per a campanyes informatives i de conscienciació ambiental amb cobertures a tots els sectors de la societat.
- Fomentar els acords i esforços de cooperació entre la comunitat educativa, el teixit associatiu i els responsables d'activitats de formació no reglada.
- Integar la formació ambiental en el model d'ensenyament.

En aquesta línia de treball, dins el règim normatiu a Catalunya, el **Pacte Nacional per a l'Educació** (2006), que ha de ser la base per a la futura llei catalana d'educació, fomenta un sistema educatiu orientat per la igualtat d'oportunitats, l'equilibri territorial i la cohesió social.

Finalment es poden afegir referències més específiques a les capacitats i millores d'intervenció legislativa de l'administració catalana en el marc de l'educació per a la sostenibilitat:

- Integrat als principis de la *Dècada de l'Educació pel Desenvolupament Sostenible (2005-2014)*, la Direcció General de Polítiques Ambientals i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya, a partir del Decret 68/2004 de 20 de gener d'assignació de competències i funcions de diferents departaments de l'administració de la Generalitat, té la capacitat de promoure i coordinar plans i programes d'investigació i

de formació ambientals, que fomentin la implicació de tots els agents socials als processos pel desenvolupament sostenible.

- Actualment s'estan debatent les bases per a la futura *Llei d'Educació permanent de Catalunya* –avui encara es parteix de la Llei 3/1991 de 18 de març, de formació d'adults–, que ha de garantir el dret a la formació bàsica, a la preparació professional, a les oportunitats educatives per a millores laborals, i a la formació i l'enriquiment personal, que han de permetre la cohesió social en els territoris. Es procura que el conjunt del sistema educatiu sigui més flexible, obert i adequat a les necessitats i expectatives dels amplis i diversos col·lectius de la societat.

4.4.2. Diagnosi estratègica

a) Àmbit d'estudi

En el conjunt d'aquesta diagnosi es revisen les formes del funcionament sostenible de l'activitat educativa a l'àmbit d'estudi, des de la mateixa organització territorial de les estructures de l'educació reglada, fins a les capacitats generals de desenvolupar mecanismes per a la formació permanent i l'educació ambiental del conjunt de la societat, així com les maneres d'assolir un clima d'igualtat d'oportunitats de les persones en l'accés i evolució a l'educació, que fomenti la cohesió i el benestar social.

PUNTS DE CONTEXT

• Municipis sense centres d'ensenyament

El mapa escolar, com a eina bàsica d'ordenació i gestió, determina la organització territorial de l'activitat educativa. L'escenari educatiu de l'àmbit d'estudi es caracteritza per no disposar de centres d'educació primària a tots els municipis i per l'absència generalitzada d'instituts d'educació secundària, així com la tendència puntual d'alguns pares de matricular els fills a escoles que no pertanyen al seu àmbit assignat (sobretot en el cas dels alumnes de Cabanelles) o destinant-los a centres privats.

En aquest sentit, els centres existents a l'àmbit i que acullen 231 dels 415 alumnes de Cabanelles, Crespià, Esponellà, Fontcoberta (segons dades del curs 2005/06) i Serinyà (segons dades del curs 2006/07) són la Llar d'infants "Els Solets" i el CEIP Carles de Fortuny d'Esponellà, el CEIP Alzina Reclamadora de Fontcoberta, la Llar d'infants "el Casalet" i el CEIP Bora Gran de Serinyà.

Aquesta manca de centres dins l'àmbit d'estudi obliga al 44% dels alumnes que hi resideixen a matricular-se en centres de fora l'àmbit i a desplaçar-se per assistir-hi.

- **El nivell d'escolarització predominant a l'àmbit d'estudi és el graduat escolar i el batxillerat elemental o EGB**

Les dues titulacions predominants a la majoria de municipis són el graduat escolar o les seves equivalències, i l'antic ensenyament general bàsic. Aquesta realitat és una mostra del nivell d'escolarització que resulta d'una població amb una estructura d'edats madura, amb tendències a l'envelliment, vinculada als contextos socials, demogràfics i escolars anteriors i diferents.

- **Elevat nivell de coneixement i ús del català**

Pràcticament tota la població resident als municipis entén el català, essent el percentatge més alt, calculat sobre la població de 2 o més anys, a Fontcoberta (99,2%), i el més baix a Esponellà (97,2%). La diferència entre municipis respecte al coneixement del català és ínfima. Les dades deixen palesa el predominant ús del català i una bona salut de l'idioma en aquest àmbit.

- **Oferta insuficient de centres d'educació infantil i primària**

Dels 265 alumnes d'educació infantil i primària del curs acadèmic 2005/06¹, 28 viuen en municipis que no disposen de centres educatius (Cabanelles i Crespià) i es veuen obligats a desplaçar-se. Per tots els municipis de l'àmbit d'estudi, però, d'aquests 265 alumnes, 34 van acabar estudiant a fora dels centres de l'àmbit, encara que el seu municipi disposés d'oferta educativa.

En aquest sentit, és important millorar l'autonomia de l'educació en els entorns rurals, sense subjectar-se rígidament a criteris quantitius a l'hora de valorar i respondre a les demandes escolars.

- **Les assignacions territorials de les places escolars són, en general, adequades a les necessitats de l'alumnat (a excepció de Cabanelles)**

Aquestes assignacions, decidides pel Departament d'Educació, segueixen bàsicament criteris de proximitat geogràfica, i sobretot d'accessibilitat viària.

Segons nivells educatius, els centres assignats on s'imparteixen els dos cursos d'educació infantil i els sis cursos d'educació primària són el CEIP Carles de Fortuny (Esponellà), el CEIP Alzina Reclamadora (Fontcoberta), el CEIP Bora Gran – ZER les Goges (Serinyà) i el CEIP Joaquim Vallmajó (Navata). Els alumnes d'Esponellà i Crespià estan assignats al CEIP d'Esponellà i els alumnes de Cabanelles al CEIP de Navata.

El 57% dels alumnes matriculats al CEIP Carles de Fortuny d'Esponellà, el 72% dels alumnes matriculats al CEIP Alzina Reclamadora de Fontcoberta i el 92% dels alumnes matriculats al CEIP Bora Gran de Serinyà assisteixen al seu centre assignat.

¹ Per als centres del municipi de Serinyà es disposa de dades del curs acadèmic 2006/07.

Altrament, l'11% dels alumnes del CEIP d'Esponellà i l'1% dels alumnes del CEIP de Fontcoberta procedeixen de Cabanelles. Els alumnes de Cabanelles estan assignats al CEIP de Navata (CEIP Joaquim Vallmajó) però en canvi es matriculen preferentment al CEIP d'Esponellà (CEIP Carles de Fortuny). Aquest fet denota que el mapa escolar és millorable ja que en el curs 2005/06, cap alumne de Cabanelles d'educació infantil o primària es va matricular al centre assignat.

Pel que fa a l'educació secundària obligatòria (ESO) els alumnes de Cabanelles estan assignats a l'IES Alexandre Deulofeu (Figueres), mentre que els alumnes de Crespià, Esponellà i Fontcoberta estan assignats a l'IES Pere Alsius i a l'IES Josep Brugulat (ambdós a Banyoles). Mentre que els alumnes de Serinyà, amb edat de cursar l'ESO, estan assignats a més de a l'IES Pere Alsius i IES Josep Brugulat, a l'IES de l'Estany, també a Banyoles.

El 88% dels alumnes de l'àmbit d'estudi en edat de cursar l'ESO, i el 80% dels alumnes en edat de cursar batxillerat, estan matriculats als centres assignats pel Departament d'Educació, fet que demostra que l'assignació per proximitat territorial en aquesta etapa educativa és adequada.

Per tant, les assignacions de centres educatius són més eficients en l'etapa educativa de secundària que en la d'infantil i primària.

- **La centralitat funcional de l'educació dels alumnes de secundària de l'àmbit d'estudi recau a Banyoles i Figueres.**

La distribució territorial de la població escolar respon a les evolucions socials, demogràfiques i econòmiques del territori, que expliquen la centralització de la població en nuclis demogràfics de certa entitat en retraïment dels àmbits rurals.

En aquest sentit, la major part dels alumnes en edat de cursar l'ESO estudien a Banyoles (el 91% dels matriculats), el mateix passa amb els alumnes en edat de cursar el Batxillerat que també estudien predominantment a Banyoles (el 73% dels matriculats). Així mateix, tots els alumnes de Cabanelles en l'etapa educativa d'educació secundària, estan matriculats a Figueres (IES Alexandre Deulofeu).

- **Només el CEIP Bora Gran de Serinyà es troba inclòs en una zona escolar rural (ZER les Goges)**

Les zones escolars rurals són institucions escolars de caràcter públic formades per l'agrupació de col·legis d'educació infantil i primària d'estructura unitària o cíclica. Les ZER es constitueixen amb la finalitat d'oferir el servei d'ensenyament en condicions de major qualitat en zones de baixa demografia escolar. El Departament d'Educació, a sol·licitud dels centres interessats, pot crear o suprimir les zones escolars rurals.

En aquest sentit les ZER les Goges (única ZER de la comarca del Pla de l'Estany) inclou el CEIP Bora Gran de Serinyà, el CEIP Frigolet de Porqueres i el CEIP Roqueta de Sant Miquel de Campmajor.

Aquestes escoles rurals de l'àmbit d'estudi ajuden a vertebrar i equilibrar el territori, a descentralitzar l'activitat educativa, i a valoritzar la qualitat dels entorns i les identitats rurals. El despoblament rural en els segments de població més joves, no ajuda a compensar les tendències generalitzades de l'envelliment demogràfic. Aquestes dinàmiques són les que van provocar el tancament de les antigues escoles de l'àmbit d'estudi. El paper territorial i social dels centres educatius és fonamental. La pèrdua d'escoles rurals ha frenat les capacitats de respondre més localment a les necessitats educatives del territori i no ha pogut mantenir ni consolidar àmbits regionals més petits amb independència educativa.

- **Preferència per centres educatius de titularitat pública**

Clara prevalència d'una educació pública en la primera etapa: el 98% dels alumnes d'infantil i el 94% dels alumnes de primària. Únicament el 17% del total d'alumnes de Fontcoberta i el 9% dels alumnes de Crespià són escolaritzats en centres d'educació infantil o primària de titularitat privada.

En canvi, el percentatge d'estudiants d'educació secundària que assisteixen a centres de titularitat pública és més baix, amb un 89%, però de nou, a batxillerat, la pràctica totalitat dels alumnes, un 93%, cursen en centres de titularitat pública. A Fontcoberta hi ha 2 estudiants de batxillerat que el cursen en centres privats i un a Serinyà.

- **Transport escolar eficient, fins i tot amb itineraris i horaris ajustats a les necessitats particulars de l'alumnat**

El servei de transport és un recurs d'ús col·lectiu fonamental per vertebrar el funcionament sostenible de la mobilitat escolar en un àmbit rural on es multipliquen les necessitats del transport en carretera. La correcta planificació d'aquests fluxos locals i regionals de població ha beneficiat els interessos socials i ambientals del territori. Es disposa d'una bona oferta de transport escolar col·lectiu, gestionat públicament pels Consells Comarcals de l'Alt Empordà i del Pla de l'Estany.

Les rutes decidides resulten de la planificació de la mobilitat obligada d'acord amb el mapa escolar de l'àmbit d'estudi. Es concreta un servei de transport escolar que té parada als principals nuclis dels municipis, i fins i tot els alumnes de Cabanelles compten amb un servei de minibus que ajusta l'itinerari i l'horari a les necessitats particulars dels alumnes.

- **No s'ha fomentat la creació de casals d'estiu a l'àmbit d'estudi**

Els casals d'estiu i casalets ajuden a donar continuïtat al procés de formació educativa al mateix municipi. Fontcoberta és l'únic municipi de l'àmbit d'estudi que compta amb aquesta activitat d'educació en el lleure.

- **Absència generalitzada d'oferta en formació no reglada**

En l'àmbit d'estudi no hi ha escoles de formació no reglada, és a dir, escoles de música, d'informàtica, centres d'idiomes... i tampoc s'organitzen cursos d'aquestes matèries que

s'imparteixin en els propis municipis, els quals podrien servir per millorar la formació ocupacional i, alhora, dinamitzar l'interès de la població per activitats específiques. Només els Ajuntament de Fontcoberta i Serinyà organitzen cursos puntuals.

- **Poca formació ambiental en els centres existents a l'àmbit d'estudi**

L'objectiu de les escoles hauria de ser establir, canalitzar i fomentar una millora de les relacions del mateix centre i dels alumnes amb el medi ambient i l'entorn rural més pròxim, a partir d'unes bones pràctiques ambientals, que siguin diàries, flexibles, variades i sistemàtiques.

No tots els centres de l'àmbit d'estudi s'adhereixen a programes d'educació ambiental. El CEIP Alzina Reclamadora de Fontcoberta ho està al programa de recollida selectiva del Consell Comarcal del Pla de l'Estany i col·labora amb l'escola de Natura de Banyoles.

- **Diverses campanyes de conscienciació ambiental per a la ciutadania**

Al Pla de l'Estany, i a l'àrea d'influència dels municipis, hi actuen 3 entitats d'educació ambiental que col·laboren en la formació ambiental ciutadana (Escola de Natura Mas Batllori, Escola de Natura de Banyoles i AJUD) . D'altra banda els Consells Comarcals realitzen diverses campanyes de conscienciació adreçades a tots els públics com: ofertes pedagògiques per a les escoles, obres de teatre de conscienciació ambiental itinerants, compostatge casolà, deixalleries mòbils...

Si bé aquesta oferta pública d'educació i conscienciació ambiental és positiva i ha tingut una molt bona acollida en els municipis de l'àmbit d'estudi, és convenient mantenir-la i potenciar-la.

b) Àmbit municipal

PUNTS FORTS / OPORTUNITATS

- **Bona i propera oferta escolar reglada, assegurada per un transport escolar a mida de l'alumne**

Els alumnes de Serinyà en edat de cursar educació infantil i primària compten amb la llar d'infants "El Casalet" i el CEIP Bora Gran (al qual estan assignats) al mateix municipi.

Els alumnes en edat de cursar l'educació secundària obligatòria (ESO) i el batxillerat estan assignats a l'IES Pere Alsius, a l'IES Josep Brugulat i l'IES Pla de l'Estany de Banyoles.

En aquest sentit, el transport escolar públic, organitzat pel Consell Comarcal del Pla de l'Estany, assegura una bona comunicació amb aquests centres, amb uns horaris i itineraris adequats a les necessitats dels alumnes, fent parada per recollir els alumnes a: la marquesina de Serinyà i a la urbanització Caselles d'Avall.

- **Augment del nombre de matriculats en el centre escolar municipal**

El nombre d'alumnes matriculats al CEIP Bora Gran de Serinyà ha augmentat un 23% en els últims 9 anys, passant de 78 alumnes al curs 99/00 a 96 al curs 07/08.

El 92% dels alumnes matriculats al curs acadèmic 06/07 resideixen a Serinyà i la resta provenen d'altres municipis de fora de l'àmbit d'estudi.

L'augment generalitzat del nombre de matriculats al centre educatiu municipal denoten una bona funcionalitat de la seva ubicació i qualitat de l'educació.

- **La pràctica totalitat dels alumnes del curs 2006/07 es van matricular als centres assignats**

La lectura del mapa escolar de Serinyà posa de manifest que l'assignació dels centres per part del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya pels alumnes de Serinyà és adequada.

El 97% dels alumnes en edat de cursar educació infantil i primària es matriculen al CEIP Bora Gran, que és l'assignat i es troba al mateix municipi.

En l'etapa d'educació secundària obligatòria (ESO) i de batxillerat, el 88% i el 80% respectivament, assisteix als centres assignats de Banyoles (IES Pere Alsius, IES Josep Brugulat i IES Pla de l'Estany).

Mentre que en els estudis de formació professional de grau mitjà i grau superior, només el 50% i el 57% respectivament dels alumnes es matriculen als centres anteriorment descrits. Cal considerar que en aquesta etapa educativa no hi ha centres educatius assignats, però tot i així molts alumnes estudien per proximitat, als centres de Banyoles. En aquesta etapa

educativa el que influeix en l'elecció del centre són els interessos professionals de cada alumne, i aquests es matriculen primordialment a Girona, on l'oferta és més àmplia.

- **Existència d'un entorn natural de rellevància ambiental, ecològica i paisatgística idònia per a l'establiment d'escoles rurals o activitats d'educació en el lleure (casals)**

La utilització del paisatge local com a recurs i àmbit didàctic ajuda a diversificar el mètode docent, a despertar les inquietuds dels alumnes per les problemàtiques ambientals, a valorar el nostre entorn natural i, en definitiva, a garantir la preservació d'espais no protegits, però també fràgils i pròxims. El reconeixement de les identitats locals ajuda a crear i/o ampliar la conscienciació i contribució ambiental.

En aquest sentit, el CEIP Bora Gran dur a terme algunes activitats escolars relacionades amb la sensibilització ambiental com visites a la deixalleria, treballs de conscienciació pel reciclatge, recollida i segregació del paper de l'escola, recollida de la matèria orgànica a nivell de centre, etc. Actualment el centre no es troba integrat en cap programa ambiental vigent.

Tanmateix, al municipi de Serinyà no s'organitzen casals d'estiu municipals.

- **Ús extensiu del transport escolar col·lectiu**

En les etapes d'educació infantil i primària pràcticament la totalitat dels alumnes es matriculen al centre assignat, el 92% dels alumnes d'infantil i de primària es matriculen al CEIP Bora Gran de Serinyà.

A l'etapa educativa de secundària i de batxillerat, per manca de centres als propis municipis, tots els alumnes de Serinyà es veuen obligats a estudiar a fora de l'àmbit d'estudi. Un 91% dels alumnes matriculats de secundària i un 73% dels de batxillerat estudien als centres assignats de Banyoles (IES Pere Alsius, Josep Brugulat i Pla de l'Estany).

Per la mobilitat dels nens matriculats als centres assignats, el Consell Comarcal del Pla de l'Estany adequa el transport escolar, servei que, segons les xifres anteriors, és usat massivament.

- **Existència de recursos educatius i informatius i d'activitats de conscienciació ciutadana**

El municipi disposa d'una revista semestral i d'una pàgina web com a principals canals d'informació, difusió i comunicació sobre activitats que podrien incloure la promoció de sensibilitats ambientals, i ajudar a estimular processos participatius que contribueixin en la millora ambiental del municipi.

Paral·lelament, el Consell Comarcal del Pla de l'Estany proposa diverses campanyes de conscienciació ciutadana a les que Serinyà s'ha adherit: compostatge casolà, educació ambiental sobre la segregació dels residus (panells, xerrades informatives, deixalleria mòbil...).

PUNTS FEBLES / AMENACES

- **Escassa diversitat d'activitats i de cursos formatius pel conjunt de la població de Serinyà**

Al municipi hi ha una escassa organització de cursos formatius adaptats i sensibles a les demandes dels col·lectius socials. Tanmateix s'han organitzat alguns cursos des de l'ajuntament (cursos d'informàtica, tallers de memòria, gimnàstica de manteniment...) que s'han dut a terme al pavelló municipal o a les sales polivalents de l'ajuntament.

En aquest sentit però, no hi ha escoles de formació no reglada, com escoles de música, escoles d'adults, centres d'informàtica, centres d'idiomes...

Caldria considerar aquests tipus d'oferta d'activitats a tots els segments de la població, que reverteixin en la formació laboral, personal, ambiental o de lleure i entreteniment, que afavoreixin l'aprenentatge continuat i reforcin la participació col·lectiva.

- **Assoliment de la capacitat d'acollida en els dos centres escolars del municipi de Serinyà**

Els professionals en educació que exerceixen a la Llar d'Infants "El Casalet" manifesten que la capacitat d'acollida d'infants s'ha superat i que seria necessari un dormitori més gran, una aula separada per a dur a terme el servei de menjador i/o un magatzem o traster per guardar el material.

Pel què fa a la valoració del CEIP Bora Gran es consideren els recursos tècnics adequats a les necessitats de l'alumnat, tot i que convindria millorar el material de laboratori. Tanmateix s'està apunt de superar la capacitat d'acollida del centre i en conseqüència caldria plantejar-se una ampliació o una nova escola municipal com demana l'Ajuntament.

4.5. Associacionisme i activitat cultural

4.5.1. Objectius i criteris de sostenibilitat

En la nostra societat de benestar, l'accés a la cultura és un objectiu que ha de vetllar per l'acompliment d'aquest dret, fonamental pel desenvolupament de les persones, sense discriminació social, econòmica o territorial.

El repte del reequilibri territorial entre els espais urbans i rurals passa necessàriament per trencar barreres persistents en la capacitat de generar i disposar de cultura en el sentit més permeable i extensiu possible. Aquesta necessitat de cultura sense fractura territorial ha de ser atesa en primera instància per les polítiques governamentals competents, i corresposta per la iniciativa i participació activa de la població local.

La cultura, en tota la seva expressió, és un excel·lent baròmetre per mesurar la vitalitat dels municipis d'arreu del nostre país. Res és més revelador que disposar d'un associacionisme ben arrelat i dinàmic, una programació cultural estimulante i a on conflueixi l'esforç públic i privat, i uns equipaments que assegurin una cobertura infraestructural suficient en prestació social i manifestació cultural.

Són justament aquests criteris els que s'han convertit, per aquesta diagnosi, en objectius per al territori eminentment rural d'aquesta Agenda 21. Així, per al conjunt dels municipis d'estudi, els objectius específics de dimensió sociocultural es concreten en:

- Promoure el moviment associatiu com a punt de trobada i difusió de les inquietuds socials i culturals del territori. Perseguir un associacionisme ben arrelat i dinàmic portes endins i enfora.
- Planificar una programació cultural estimulante i a on conflueixi l'esforç públic i privat. Aprofitar i generar sinèrgies per fer viable una oferta d'activitats més àmplia, més diversa, més periòdica i oberta a la projecció exterior.
- Assegurar una dotació en equipaments que assegurin la cobertura en infraestructures suficient per a la prestació social i la manifestació cultural, atenent a les necessitats i especificitats de cada municipi.

4.5.2. Diagnosi estratègica

a) Àmbit d'estudi

PUNTS DE CONTEXT

Aquesta diagnosi disposa de tres parts ben diferenciades on s'inclouen les consideracions oportunes en matèria d'(a) associacions, (b) equipaments i (c) activitats d'índole social i cultural de l'àmbit d'estudi. Una última part es reserva als mitjans d'informació i participació escrita dels municipis.

ASSOCIACIONS SOCIOCULTURALS

- **Nombre elevat però desigual d'associacions socioculturals**

En el conjunt dels cinc municipis d'estudi, es té constància d'un total de 31 associacions o entitats cíviques, la meitat de les quals s'ubiquen a Fontcoberta (16), i la resta es distribueixen entre Cabanelles, Crespià i sobretot Serinyà i Esponellà que en tenen 8 i 5 respectivament.

Des de l'òptica demogràfica, l'àmbit d'estudi registra 110 habitants/associació, amb un mínim a Fontcoberta i un màxim a Crespià (77 i 259 respectivament). No hi ha cap municipi sense associació social o cultural.

- **Existència d'entitats socials i culturals de dimensió supramunicipal**

Determinades associacions no són estrictament locals i, fins i tot, algunes estan justament concebudes per afiliar a membres de municipis pròxims, per exemple les associacions esportives.

Aquest fet incrementa i diversifica l'oferta associativa real de la població i, en definitiva, permet pal·liar dèficits o limitacions de certs municipis. En una lectura inversa, la proximitat o dependència envers una oferta externa potent, resta poder d'iniciativa per al moviment associatiu local, com el cas paradigmàtic de la proximitat amb Figueres al nord i amb Banyoles al sud.

- **Diversitat d'associacions amb predomini de les culturals, de lleure i esportives**

Al territori d'estudi, les entitats analitzades són d'índole ambiental, cultural, educatiu, esportiu, de lleure i veïnal, encara que cap de social amb vocació de servei a persones necessitades. D'aquests àmbits, 3 cobreixen el 75% de les associacions: 8 esportives, 8 de lleure i 7 de culturals. Malgrat aquest domini, la diversitat és prou àmplia, sobretot perquè les entitats culturals cobreixen iniciatives de caràcter musical, teatral, tradicional, etc.

- **Vitalitat de les associacions socioculturals com a factor clau**

Indiferentment del nombre d'associacions que disposin els municipis, és essencial que les existents demostrin capacitat de mobilització de la població i d'organització d'activitats que contribueixin a dinamitzar la vida social i cultural de les poblacions.

EQUIPAMENTS SOCIOCULTURALS

- **Distribució i tipologia desigual dels equipaments**

El territori de l'àmbit d'estudi disposa de 15 equipaments socioculturals en funcionament i 2 de projectats a curt o mitjà termini. Dels 17 equipaments totals, 8 es localitzen a Fontcoberta el qual disposa de més diversitat i especialització dels equipaments (ex. biblioteca, museu), en correspondència amb la seva entitat demogràfica. L'equipament cultural amb més projecció exterior és el Parc de les Coves Prehistòriques de Serinyà.

Una dotació bàsica a tots els municipis està assegurada amb els locals socials, centres culturals o polivalents. I és particularment rellevant l'elevat nombre d'edificis religiosos (23 esglésies, ermites i capelles) els quals alguns tenen o poden tenir un altre ús cultural.

- **Absència d'equipaments mancomunats**

El territori d'estudi no està dotat d'equipaments socials o culturals, inclosos els esportius, que tinguin una titularitat compartida entre varis municipis.

Els projectes de col·laboració intermunicipal obre la possibilitat a projectes que requereixin i permetin unir esforços per promoure equipaments necessaris o d'interès comú, i que complementin els equipaments més elementals dels respectius municipis.

- **Dèficit d'equipaments en benestar social**

La majoria dels municipis rurals experimenten un nou context demogràfic i sociològic que justifica la dotació o accés a determinats equipaments especialitzats en assistència social, com la dirigida a la població en edat avançada.

Per tant, la valoració dels equipaments socioculturals està condicionada a les conclusions que sobre aquests aspectes efectuï la diagnosi del capítol de salut i benestar social.

ACTIVITATS SOCIOCULTURALS

- **Polarització en l'oferta d'activitats socioculturals**

A l'àmbit d'estudi s'han comptabilitzat 70 activitats socioculturals fora de les festes locals, amb programació anual fixa, ja siguin actes puntuals o celebracions amb varis actes i dies programats. El 60% d'aquesta oferta la centralitza Fontcoberta.

La mitjana d'activitats per municipi és de 14 (incloent Fontcoberta) o 7 (sense considerar-lo),

mentre que la mitjana d'habitants per activitat és de 44, amb un mínim a Fontcoberta i un màxim a Serinyà (28 i 87 habitants/activitat, respectivament).

- **Capacitat de projecció exterior de determinades activitats locals**

Algunes activitats que s'organitzen disposen de potencial suficient per esdevenir d'interès més enllà de la població local si es promouen i complementen convenientment (ex. campionat del fangar, ball del Tortell). Activitats com les fires de la mel i la carbassa o els pessebres vivents, confirmen les possibilitats de turisme cultural que tenen els municipis de l'Agenda 21 (vegeu diagnosi 3.2. Sectors econòmics).

- **Escassa vinculació de les activitats socioculturals amb el patrimoni**

La història, l'arquitectura, les tradicions, qualsevol plasmació patrimonial dels municipis d'estudi atorguen l'oportunitat d'idear o recuperar activitats singulars entorn el llegat sociocultural. Aquest tipus d'iniciatives reverteixen en la dinamització social i cultural, i fins i tot econòmica, de la població però també en potencien la valorització i el sentit identitari territorial.

- **Possibilitat d'optimitzar recursos en la programació sociocultural**

Caldria promoure associacions actives i implicades amb la població, mancomunar l'organització d'activitats entre diferents municipis, canals eficients de comunicació d'oportunitats i de subvencions, són mitjans per garantir més i millors activitats especialment entre municipis de pressupostos locals limitats.

MITJANS D'INFORMACIÓ MUNICIPALS

- **Mecanismes habituals d'informació**

Les publicacions periòdiques municipals com a indicadors de les possibilitats d'informació, i també de participació ciutadana, són presents a tots els municipis en format de butlletí i/o revista, i amb una periodicitat variable (de bimestral a anual). Esponellà és l'únic municipi que provisionalment no disposa de web municipal, i el mitjà més efectiu i directe per suggerir, consultar o denunciar segueix essent l'atenció personal directa de l'alcalde/ssa o els regidors.

b) Àmbit municipal

PUNTS FORTS / OPORTUNITATS

- **Centres locals de dinamització cultural**

L'espai juvenil Can Beia i el casal d'avis Can Xerric han esdevingut dos referents molt actius i de gran acceptació entre la gent jove i gran del municipi. La programació d'activitats

d'aquests dos centres prova el dinamisme que tenen i justifiquen que hagin esdevingut punt de cohesió i trobada d'aquestes generacions.

- **Capacitat de projectar activitats socioculturals**

És possible millorar la repercussió dins i fora de les activitats que en el municipi s'organitzen o es poden organitzar en el futur, a partir de la revalorització del patrimoni cultural i natural que disposa Serinyà.

- **Mateixa necessitat d'equipaments entre municipis**

Serinyà té, respecte altres municipis de la regió, un patró demogràfic i sociològic similar i uns dèficits infraestructurals, en dotacions socioculturals, també compartits. Per tant, es compleixen premisses fonamentals per sospesar la correcció d'aquests dèficits amb caràcter supramunicipal.

- **Referents territorials a l'abast**

Serinyà es beneficia de participar d'una oferta territorial superior –capitalitzada per Banyoles– molt àmplia i diversa en equipaments, activitats i associacions que poden donar una bona resposta a les inquietuds culturals de la població, dins un radi de proximitat geogràfica acceptable.

- **Publicació d'informació i participació ciutadana**

La revista municipal Serinyà és un bon mitjà per, d'una banda, informar sobre l'esdevenir del municipi i, per l'altra, donar veu a la gent que hi viu. Millorar la periodicitat és un objectiu a contemplar cares al futur.

PUNTS FEBLES / AMENACES

- **Marge de millora en activitats i teixit associatiu**

Serinyà té entitat demogràfica i capacitat d'atracció per continuar millorant les propostes socioculturals i el dinamisme de les associacions (nombre d'afiliats, relleu generacional). En definitiva, que la millora i renovació sigui constant, amb noves idees i projectes a tots els àmbits, musical, teatral, tradicional, gastronòmic, de lleure, etc.

- **Poca comunicació entre municipis sobre les activitats socioculturals**

Manca un canal de comunicació i cooperació entre les administracions locals per a l'intercanvi d'informació, d'ajut mutu, sobre activitats itinerants en el territori, les de possible organització i coordinació conjunta, les que disposen de subvenció, etc.

- **Inexistència d'equipaments socioculturals mancomunats**

El territori d'estudi, i Serinyà en particular, no disposa de cap equipament mancomunat que faci viable econòmicament un servei social o cultural a les poblacions de diferents municipis, malgrat necessitats detectades comunes i urgents, sobretot en l'àmbit d'assistència social.

Pla d'Acció Local per a la Sostenibilitat dels municipis de Cabanelles, Crespià, Esponellà, Fontcoberta i Serinyà

El següent Pla d'Acció Local per a la Sostenibilitat ha estat realitzat per l'empresa **GeoServei**, ajustant-se a la metodologia establerta en el Programa de suport de la Diputació de Girona a la redacció de Plans d'Acció Local per a la Sostenibilitat.

Per a la realització d'aquests treballs **GeoServei** ha comptat amb la col·laboració de l'empresa **La Vola**.

Equip director

Miquel Campos. Director Facultatiu de la Diputació de Girona

Joaquim Gummà. Alcalde de Cabanelles

Xavier Quer. Alcalde de Crespià

Rosa Teixidor. Alcaldessa d'Esponellà

Joan Estarriola. Alcalde de Fontcoberta

Josep Antoni Ramon. Alcalde de Serinyà

Equip auditor

Direcció i coordinació del projecte:

Joan Solà i Subiranas. Geòleg. GeoServei

Sotsdirecció i responsable del projecte:

Montserrat Ventura i Pujolar. Geògrafa. GeoServei

Equip redactor:

Joan Solà i Subiranas. Geòleg. GeoServei

Montserrat Ventura i Pujolar. Geògrafa. GeoServei

Montse Hervás i Sánchez. Geòloga. GeoServei

Carles Bayés i Bruñol. Geògraf. GeoServei

Ester Batlle i Genís. Geògrafa. GeoServei

Anna Pibernat i Reixach. Ambientòloga. GeoServei

Jordi Codina i Teixidor. Biòleg. La Vola

Montserrat de Castro Pascual. Ambientòloga. La Vola

Marta Besolí Castellà. Ambientòloga. La Vola

Col·laboradors:

Jordi Montaner i Roviras. Geòleg. GeoServei

Comissió tècnica de seguiment:

Miquel Campos. Director Facultatiu de la Diputació de Girona

Joan Rollan. Regidor Ajuntament de Cabanelles

Daniel Arbusà. Regidor Ajuntament de Cabanelles

Xavier Quer. Alcalde de Crespià

Rosa Teixidor. Alcaldessa d'Esponellà

Llorenç Soler. Regidor de l'Ajuntament de Fontcoberta

Jaume Colomer. Assesor Ajuntament de Fontcoberta

Gerard Juncà. Regidor de l'Ajuntament de Serinyà

Joan Solà. GeoServei

Mont Ventura. GeoServei

Carles Bayés. GeoServei

Aquest projecte ha estat redactat per:

amb la col·laboració de:

I amb el suport de:

Diputació de Girona

Finançament FEDER
*Fons Europeu de
Desenvolupament Regional*